

pÚvodní foto / Jury v Prešově * **FECO** / Nové vedení! * Rozhovor / s **Oldřichem Jelínkem** * Kdo je kdo / **Jelínek (a Born)**! * Poznámka / **K AB a OJ (+ test)** * Diskuse / **Fila a Senf** o **Bornovi** *

e-GAG

Dvojrecenze / **Adolf Born: Bornografie** - **Peter Nieuwendijk: Funny enough?** * **Ze světa** / Itálie, Polsko, Belgie, Švýcarsko, Francie, Španělsko * **Glosa** / Když jury skončí... * **Archív** / ...a přesto **aktualita!** * **Dokument** / Soud řeší „**Trenky nad Hradem**“ * **Výročí** / **Srpen 68** (str. 7 a 27) * **GAG** / Kdy vyjdeme? * **Časopisy** / **O Bumerangu** po změně formátu; **Sorry a Eulenspiegel č. 6** * **Z BUMu** / Rozhovor s **I. H.** * **Mistři** / Téma: **Jeskynní malby** * **Kalendář** / **KG** * **Katalog** / „**Human Rights**“ * **O humoru** / Z tisku * **Fotoreportáže** / Jury

Brain Sneezing; Jury **Olive** * **Z domova** / výstavy: **Hoffmeister, 4x Neprakta, Kobra, Hrdý, Šír, Linek, Hiršl, Slíva** * **Z pošty** / z ciziny i z domova * „**700**“ / **Karel IV.** - **Pavel Matuška** * **Aktualita** / Šourek: **Plavy, Frýba-Tapír** * **Kalendarium** * **Výsledky** / Turecko, Polsko, Itálie, Slovensko, Srbsko, Chorvatsko, Rumunsko, Kypr * **Propozice** / Bulharsko, Korea, Čína, Belgie, Mexiko, Ukrajina, Polsko, Azerbajdžan, Turecko * **Aj.**

Měsíčník autorů a přátel české karikatury e-číslo 2016 / 7 - 8 XIV. ročník

KRESBY: JELÍNEK, BORN, NIEUWENDIJK, PERNECKÝ, NEPRAKTA, RADA, RENČIN, HEGEDUS, KOTYZA, ŠÍR, HLAVÍN, ROUSSEAU, DOUŠA, TOMACHOFF, KATZ, MATUŠKA, LINEK, NEPRAKTA, KOPECNÝ, HRDÝ, VICO, TVERDÁK, KAZANČEV, ŠTESKA, PLANTU, GATTO, VLABER, ČIZMAZIA, HANSSON, VADOT, PRALOVSKÝ, KULOVANÝ, RAKUS, SIMON, PLIKAT, MASZTALERZ, HACK, ŠOUREK, CEBULA, KUCZYŃSKI, LENGREN, SVRČEK AJ

pÚvodní foto / Z jednání poroty **6. Kýchanie mozgu** v Prešově (Slovensko)

Jednání mezinárodní jury začalo přípitkem. Zleva: **Ján Fakla, Karol Čizmazia** (oba SR) **István Kelemen** (Maďarsko, předseda), **Henryk Cebula** (Polsko), **Vladimír Kazanevsky** (Ukrajina), **Ivan Hanousek** (ČR), **Fedor Vico, Peter Rázus** (oba SR). A končilo rovněž přípitkem. Více o události najdete **uvnitř čísla**, včetně výsledků a vítězné práce!

FECO / Nové vedení mezinárodní federace karikaturistů

Dva pohledy - a dohromady dávají smysl...

Na první pohled se zdá, že došlo k dlouho očekávanému (a občas i žádanému) rozšíření **FECO board** o nová jména - a to z dalších světadílů než jen ze starého kontinentu (to písmeno **E** v názvu federace původně znamenalo **Evropu**) takže se i de facto stala FEderace světovou. Zastoupení zde nyní má Latinská Amerika, Severní Amerika, Asie i Evropa. Ve vedení jsou nově *Felipe Galindo* (USA) coby generální tajemník, *Xia Da Chuan* (Čína) ve funkci vice-presidenta a *Zoran Petrovič* (Srbsko/Německo) má na starosti FECO bulletin.

Druhý pohled ukáže, že se zachovává kontinuita směřování Federace, jako organizace zastřešující národní spolky. Tedy idea vložená zakladateli už do kolébky. Tři z dosavadních členů předsednictva v něm zůstávají a **generálním prezidentem** FECO se už po několikáté stává zakladatel a ideový vůdce **Peter Nieuwendijk** (Nizozemsko). Ve vedení zůstávají nadále *Marlene Pohle* (Argentina) coby vice-presidentka a *Bernard Bouton* (Francie) jako pokladník.

FECO - předsednictvo

President General: **Peter Nieuwendijk** (a editor FECONews magazínu)

Secretary General: **Felipe Galindo**

Vice-president General: **Marlene Pohle**

Vice-president General: **Xia Da Chuan**

Treasurer General + vice-president General: **Bernard Bouton**

Editor FECO Bulletinu: **Zoran Petrovič**

Jak víme i z českého prostředí, je velmi těžké založit, udržet a řídit spolek složený z individualit, jaké jsou z podstaty autoři kresleného humoru. Nejtěžší je pak najít osoby, které se chtějí angažovat pro ostatní členy a jsou také těmito členy uznávány.

Většinou se všichni členi ptají, k čemu mi bude být v národním spolku? Všechny členské spolky se pak ptají, k čemu nám bude být v mezinárodní federaci? A proč bych měl platit členské příspěvky naší unii? Proč bychom měli platit příspěvky za členství národního spolku v mezinárodní federaci? Na tyto otázky pak se hledají a nalézají - anebo nenalézají - pozitivní odpovědi.

Z koho se skládá FECO?

Proměnlivý počet členských organizací sdružených ve FECO je výsledkem proměnlivých postojů a osobních problémů i sporů v národních spolcích, kterých je několik desítek. V posledním (už naposled tištěným!) a opět barevném FECONewsu číslo 61 se na dvoustraně představují zástupci národních organizací FECO (což jsou jen někdy - ne vždy - předsedové nebo členové spolků karikaturistů v jednotlivých zemích). Je jich nyní - bylo jich, když šel magazín do tisku - čtyřicet. Dvanáct jich má název FECO ve svém logu (kupř. FECO POLAND, FECO IRAN...), ostatní jsou ze svébytných spolků (kupř. ČUK - Česko, HDK - Chorvatsko, de TULP - Nizozemsko...) Na dvojstraně je národní spolek reprezentován vždy:

1. Fotoportrétem a jménem předsedy, jeho e-mailem,
2. státní vlajkou,
3. svým grafickým emblémem.

Tablo doplňuje šestice z vedení FECO (bez log) z nichž jediná Pohleová zároveň zastupuje i Argentinu (ta není mezi národními svazy jinak zastoupena). Stejně tak jen jedna země má dvojnásobné zastoupení: FECO Rumunsko a FECO Romania West.

Pro lepší představu čtenářů přetiskujeme menší **část tohoto přehledu (viz!)**. S tím, že se jména i počty zde publikovaných „styčných“ osob často mění. Bude dobré tento pohled do světa organizované karikatury členům ještě víc přiblížit, i když je to spíš námět či úkol pro web národní unie než pro náš nezávislý e-magazín. Povšimněme si však ihned toho, které státy (jejich spolky) zde **nemají svého zástupce**, ač se mezinárodního dění (soutěží) dost vydatně účastní. **Rusko, Ukrajina, Slovensko, Turecko, Portugalsko, Brazílie** a řada dalších zemí buď o členství FECO nestojí (často proto, že to něco stojí - viz dále!) anebo jim v tom v zemi cosi brání (občas pouhá lenost anebo rozbroje mezi domácími umělci).

Zakladatel *Peter Nieuwendijk* je zkušený předseda, sekretář (a politik) a jeho rozhodnutí, po jistých kádrových změnách a nastalém tlaku „zdola“, bylo správné - a současně chytré. V demokratickém duchu vypsání hlasování, kterých se mohli účastnit všechny (zřejmě jen platící) členské spolky. Nejprve šlo o zaslání jmen - tedy o nominace a pak o vlastní volby.

Měl na nominanty pouze logické požadavky: aby byli aktivní, schopni komunikovat světovými jazyky, uměli kreslit... a užívat počítač a internet. A že musí samozřejmě o takovou nevydělečnou „funkci“ stát. **Deadline /uzávěrka/ voleb byla 24. 6. 2016**

Kdo zná poměry mezi karikaturisty a aktivy jejich „vedení“ musel tušit, že výsledky nepředčí očekávání - že ohlasy nebudou velké. Nebyly, ale vyzněly jasně pro současné vedení. Aby nebylo tak viditelné, že se voleb zúčastnilo poněkud málo povolaných, současné vedení raději uvádí jen procentuální vyjádření podpory jednotlivých vyvolených.

Volba Generálního Presidenta FECO skončila takto:

Xia Da Chuan 13 %, Felipe Galindo 19 %, Peter Nieuwendijk 69 %.

Následně se stal *Galindo* tajemníkem, tedy nejbližším spolupracovníkem generálního presidenta a *da Chuan* místopředsedou. Dosavadní místopředseda *Carlos Brito* resignoval, další *Francouz Bouton*, který resignoval na místo předsedy, ale přijal místo pokladníka po odstoupení *Boba Vincke*... A celé vedení FECO jsme už představili na samém začátku tohoto textu.

GAGmen

Obrázky: FECONEWS Nr. - 61 str. 30 a 31.

Fotoreportáž / Z jednání poroty „Kýchání mozku“ v Prešově - Slovensko

Mohl či měl jsem z Prešova původně přivést reporáž. Ale protože je v tomto čísle - jak hned na příštích stránkách poznáte - až hrozné množství textu - tedy spíš textů - zvolil jsem raději formu jaksi fotodokumentačního typu. Nazýváme sice tuhle rubriku *Fotoreportáž*, ale jak hned zjistíte, jde spíš o fotofejeton, neb jsem spíš než popisné a věcné snímky vybral a k sobě řadil fotky s určitou náladou.

Fotky, které vyjadřují často až bezmoc a beznaděj, jakou je pro humoru holdujícího člověka možnost vybrat z tisíce nápadů (*pracně vypracovaných prací*) těch pár zaručeně nejlepších. Ale beze slov - jak vidíte - se stejně neobejdeme.

Tak tady nahoře vidíte, jak to začíná. Bloudíme po sále, kde kolem stolu a okolních židlí a dokonce i stěn (úžasný nápad, nikde zatím autorem ve světě cartoonistických jury nevidaný!) volají po naší pozornosti (či soucitu?) soutěžní kresby v počtu kolem půl tisícovky... Druhá pětistovka jich leží ve štosu a nabízí se těm šťourům (Vico), kteří nedůvěřují předvýběru organizátorů. Ti práce prověřují spíš co do nápadu - zda odpovídá vyhlášenému tématu...

Nu a dole už vidíte, jak to končí. Na začátku byl přípitek, na konci také (a ne jeden) ale ještě před tím jsme se nechali vyfotografovat s desítkou kreslených vtipů, které prošly do finále a v něm se pak "popraly" o první až "entou cenu" (pořadí najdete ve Výsledcích). Ale nenechte se mýlit tím, kdo který obrázek drží v ruce (někdo dokonce hned páreček!) - každý jsme se před fotografováním chopili té čtvrtky, která zrovna byla nejbliž (tedy já určitě, ale u Fedora - zcela vpravo - si nejsem zcela jist; jen se mrkněte na ten jeho podezřelý výraz)... Docela výstižné jsou jistě i oba snímky na příští stránce. Nazvali jsme to "**Dvojí osamělost**".

Nahoře osamělé kresby - muži se dohadují “jak na to” - tedy jak na ně... **A dole** vlevo je “Saška”, tj. *Olexandra*, rodilá mluvčí pro lepší hovory s Ukrajincem *Kazanevskym*. V kavárně, by se jistě o mužskou pozornost nemusela starat. Jenže - když muži řeší kreslený humor?!

Jak jde den... Začínáme u snídaně - začátek léta přeje posezení na zahrádce za hotelem. Vlevo *Kazanevsky* a *Čizmazia*, vpravo *Hanouskovi*... Nu a pak už je to pořád dokola (okolo stola-la-la) v popředí *Cebula-la-la*, v pozadí *Rázus* a zase ten *Hanousek*...

A pořád dál... na snímku vlevo dole jsem s *Cebulou*... a tak to jde s malými pauzami až do večera. A končí se - viz vpravo dole - už za tmy opět na hotelové terase. Tentokrát je v červeném *Čizmazia* a v modrém *Hanousek* - řeší se tu jeden nápad na esej pro *Karolovu Cartoon Gallery*. Jde o registraci nového "ušlechtilého" žánru v rámci kresleného humoru, jímž jsou (možná) soutěžní díla (beze slov) jaksi globálního typu. Prostě taková, která už překračují smysl obyčejného (tedy obvyklého) kresleného vtipu, jehož ambice je jaksi až "příliš" prostá - rozesmát diváka. Pokud si najdu čas, najdete tento text o vtipcích, které už ani nejsou k smíchu, na uvedeném uznávaném webu (i v angličtině!) a samozřejmě chvíli před tím v některém z blízkých čísel e-GAGu.

Tak to vidíte, člověk si s tím nedá pokoj ani po večeři... Naslouchá nám ten, který to všechno v Prešově zpunktoval - velký přítel cartoons *Peter Rázus* (v šedém). Asi můžeme prozradit, že pokud jde o cyklus výstav kreseb slavných karikaturistů světa v tamním podkrovním *Klubu Wawe*, už *Peter* jedná o výstavě s českým *Mirolavem Bartákem*.

Ale ne! Už dost, správný pořadatel soutěže pro své porotce (hlavně ty hodně přespolní) uspořádá také "zážitkový" výlet. Před deseti dny jsme se s porotci - Japoncem, Káhiřankou i Britem - toulali *Nikosí* ("naše" půlka se ale nazývala *Lefkosa*) - a nyní jsme na *plti* splouvali s Maďarem a Ukrajincem nebezpečně (*pozor!*) *zákruty* a přeje pohraničního *Dunajce* - opravdu až uhrančivá záležitost...

Výhodou pro Čechy na Slovensku je, že se všude domluví. Konečně s Poláky, jak už se přes desítku let ukazuje, to jde bez potíží právě tak. Takže on ten "*Visegrad*" - je-li správně pochopen a ještě lépe uchopen, může krom všelijakých "vysokých" cílů a ambicí přinášet i užitek v tak malých žánrech, jakým je výtvarný humor. Malých jen zdánlivě, neb velmi účinných, pokud jde o občanstvo prakticky všech zemí světa. Neb je srozumitelný právě i **beze slov**. Správně, však už končím. **Škoda slov!**

Snímky: **Kde kdo**; hlavně pořadatelská agentura, **Istvan Kelemen (viz foto!)** a **GAG-foto**

Výročí / Srpen 1968: Motyčka (Dikobraz), Vico a Malák (Mladý svět)

Pro jednu generaci Čechů a Slováků byl klíčovým životním datem 28. 10. 1918. Pro další 25. 2. 1948. A pro tu naši válečnou 21. srpen 1968. Samozřejmě i ten 17. listopad 1989. Pro našince však přišel příliš pozdě.

Kresby: Dušan Motyčka: Dikobraz/srpen 68; Fedor Vico: Mladý svět/srpen 68, Jaroslav Malák: Dikobraz/říjen 68; únor 69. (Více k tomu na str. 26 a 27.)

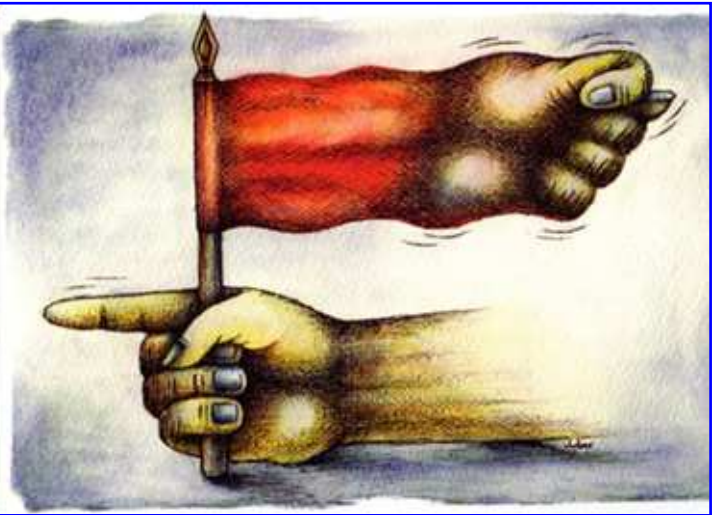
Obrázkem jak civilizovaný *Human* s kuffíkem si to kráčí jedním směrem a původní obyvatel stejné planety směrem protivným - oba po svazku „*Universal Declaration of Human Rights*“ - začíná katalog výstavy „*Cartooning for Human Rights*“. Teprve při druhém pohledu na toto dílko **Alessandra Gatta** z Itálie zjistíte, že běloch vrhá obtloustlý stín, ale u „divocha“ vrhá tenký stín jen jeho hůl. Co tím chtěl autor kresby a následně editor katalogu vyjádřit můžeme jen tušit. Ale určitě tím zjemnil druh karikatur, které 28 autorů (Ha! Není to počet členských států EU?) poslalo organizátorům (jejich tři loga zdobí útlou knížku decentně až na konci) pro realizaci ušlechtilé myšlenky...

Katalog o 76 stránkách, spíš malé album na dané téma, je dvojjazyčný co do textů (anglicky a francouzsky) a mnohojazyčný, co do jazyka (tím myslím stylu) kresby. Ač byli z každé země osloveni jistě „ti nejlepší“, neznamená to, že by všechna ta díla byla stejně libá oku každého diváka. Ostatně, proti tomu nelze nic namítat - copak těch 28 unijních států nemá i jinak úplně jiné názory či preference a jejich občanstvo také rozdílný vkus? Konečně - *United Kingdom* by už dnes za lidská práva v tomto svazečku asi bojovat nemohla - neměla by zde *po brexitu* na svůj vtíp nárok.

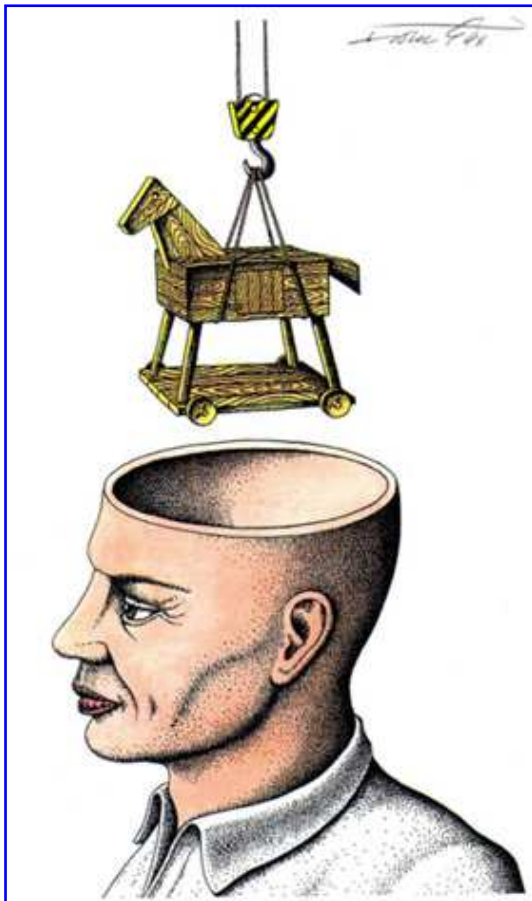

Ale to bychom předbíhali. Vydavatelé ze spolku *Cartooning for Peace*, jehož presidentem je francouzský karikaturista **Plantu** (*Le Monde*) nyní oslovili všechny země. Nakolik při tom výběru jednali samostatně a nakolik dali na mínění spolků či vlád té které země, nevíme. Ale pokud se trochu orientujeme v situaci, nevypadá výběr na odfláklý amatérismus. Proto je tu za Itálii zmíněný **Gatto**, za Francii **Plantu** (**viz logo!**), za Rakousko **Haderer**, za Bulharsko **Cvetkov** a za Polsko **Gluszek**. I jména dalších autorů kreseb jsou adekvátní: Litva: **Vlaber**, Lotyšsko: **Sluka**, Chorvatsko: **Novak**, Slovensko: **Čizmazia**, Česko: **Kovařík**, Rumunsko: **Crihana**, Řecko: **Kontouris**... a za Švédy **Hansson**. O dalších už to nemohu tvrdit tak zasvěceně, ale obrázky od **Bella** z Británie i **Mosquero**(vé) ze Španělska jsou kvalitní. Právě tato (původem kolumbijská) **NANI** spolu s méně známými reprezentantkami za Německo (**Wursterová**), Portugalsko (**Sampaio**) nebo Dánsko (**Wichmannová**) budí ovšem pocit, že se editor snažil i v karikatuře splnit nějakou kvótu ženského zastoupení. Ale snad mu při tom došlo, že zrovna tato výtvarná disciplína už samou svou útočnou postatou láká do boje spíš muže... (z alba vybrané obrázky patří ke **jménům** tištěným v textu **tučně**)

Nad stránkami svazku si člověk alespoň doplní vzdělání o karikaturistech „ostrovních“ neboť je tu zastoupena Malta (*Bonello*) Irsko (*Chapman*) i Kypr (zaujalo mne, že tím vybraným je *Mustafa Tozaki*, který mne před pár týdny na ostrově hned dvakrát portrétoval). A také, že Finsko zastupuje *Adam Korpak* (tam sídlící Polák).

Z obrázků jsme vybrali raději ty, které jsou zajímavé svou kresbou anebo vtipností. Převažují však obrázky hodně obecné a ve svém ušlechtilém poslání občas jen málokdy originální. Potěší však, že se tu snad jen jednou mihnou (častým poletováním z vtipu na vtip už hodně opelichané) holubice (*míru, co maj v zadku díru*). A že i globální problémy se někdy dají přiblížit divákovi lépe na dobře vystižené drobnokresbě ze života.

Jen na okraj chvályhodného úmyslu, kterým katalog k úctyhodnému výstavnímu projektu patří, je nutno dodat obvyklé „ale...“.

Je málo pravděpodobné, že některý z těch, kteří nám lidem jaksi ubírají na našich právech, půjde na takovou výstavu. Tam si vezme tento katalog a až si ho před spaním doprohlídne a odloží, slíbí sám sobě. „*Mají fakt pravdu. Od teďka jim na ta jejich práva už ani nesáhnu!*“ (IH)

Kresby: *Plantu* (Francie), *Alessandro Gatto* (Itálie) a *Nicolas Vadot* (Belgie) na předchozí straně.

***Riber Hansson* (Švédsko) a *Vlaber* (Litva) obr. nahoře, *Karol Čizmazia* (Slovensko)**

na obr. zde.

AKTUALITA / Jiří Slíva stihl přestěhovat svou tureckou výstavu z Evropy přes most do Asie jen tak tak, sotva měsíc před tím, než vojáci zbarikádovali oba mosty přes Bospor. Od 13. června se výstava z evropského *Istanbulu* a *Iskesehiru* přesunula do maloasijské Ankary (na tuto vernisáž už Slíva neletěl). Otázkou ovšem je, zda je výstava v sídelním městě presidenta ještě otevřena - a zda její pořadatelé nejsou mezi pozatýkanými tisíci oponenty zrovna utuženého islámského režimu. (g)

Kresba: **Jiří Slíva**

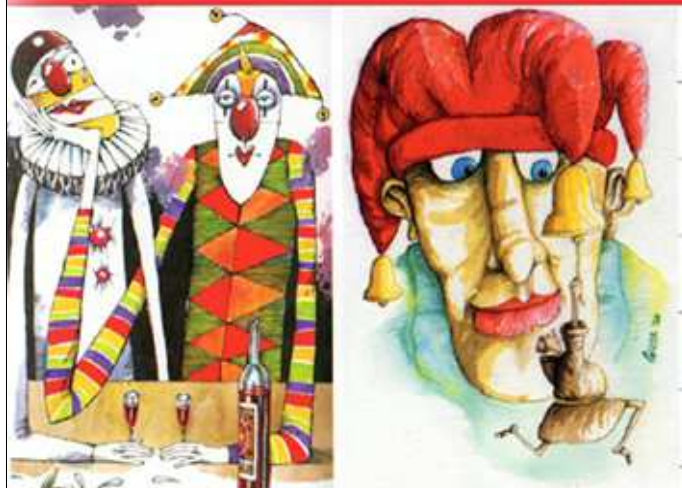
Kalendář / Kremnické GAGy 2008

Danka Kapitáňová, Kornel Földvári a Tomáš Janovic gratulují Ivanovi a Davidovi Popovičovi, ktorí získali Zlatého guňára za animovaný film CHANNEL X, Kremnické gagy 2007.

Autor karikatúry: Fedor Vico, laureát Zlatého guňára, Kremnické gagy 2005.

Autor kresby: Dušan Poljakovič, laureát Zlatého guňára, Kremnické gagy 2006.

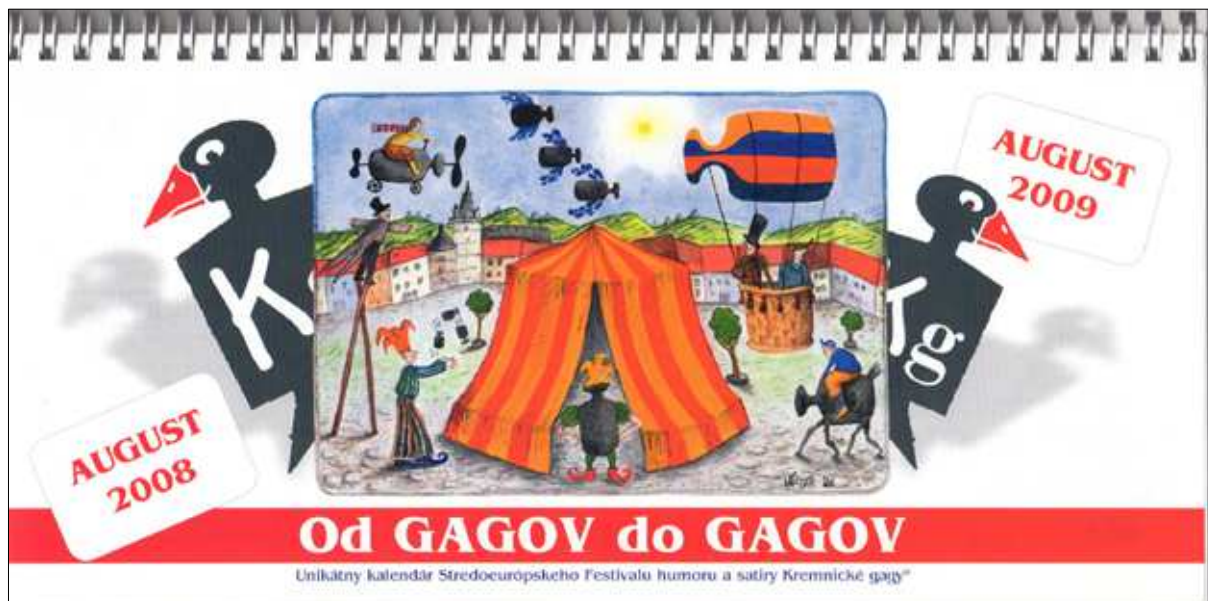
Autor kresby: Ján Valter, člen Akadémie humoru Slovenska, z autorskej výstavy Kg'06.

Určitě jsme si už v Gagu (i jinde) posteskli, že velkolepý podnik malých, ale veselých žánrů ve velkolepém maloměstě nemá v Česku obdobu. Možná si ve slovenské Kremnici vzali za pravzor česko(slovenskou) Lipnici, ale na to se musím ještě podívat. Naštěstí mám kam - publikace vydaná v r. 2010 už čeká na prostudování a následnou recenzi v e-GAGu - nejspíš to bude v přednostním režimu. Už jen proto, že Kremnické GAGy se s názvem našeho magazínu potkávají. I když naše cesta k názvu magazínu vedla oklikou (původně zněl slogan **ČUK vydává GEK** docela vtipně, ale jen pro pamětnickou obec karikaturistů). Zatímco náš GAG je skromný svým rodem i vzhledem, ale ne svými ambicemi - ten slovenský je festivalem humoru a legrace všeho druhu s důrazem na zábavu nejširšího dosahu. Hudba, divadlo a tanec jsou divácky vděčné, ale nás zajímá oblast komorního humorného žánru výtvarného. I ten se dá „prodat“ veřejnosti komediálním způsobem, najde-li pořadatel tu správnou formu... A to se v Kremnici děje.

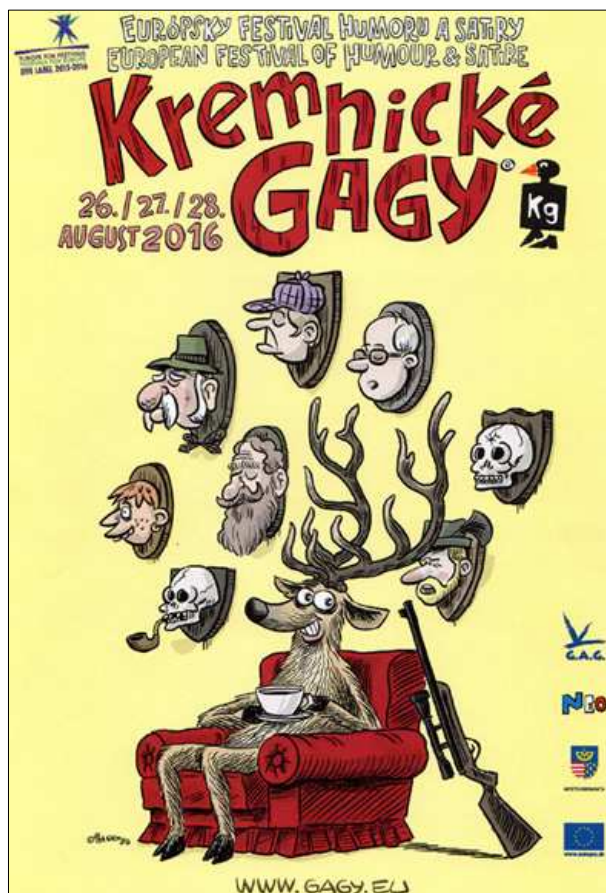

O tom ovšem více až v recenzi na výše zmíněnou a drahocennou superpublikaci, kterou mi pro čtenáře a bibliotéku kresleného humoru věnoval **Ján Fakla** při prvním setkání v Pre-

šově v porotě „*Kýchajících Mozků*“ (viz naše foto nad vítěznými pracemi). Čímž jen prokázal, že je v branži **humoru** (i toho výtvarného) **opravdovým znalcem**. Sem by mladší autor nejspíš přičinil *smajlíka*, aby naznačil, že tato má samolibá věta „*je míněna pouze žertem*“. Tím bych ovšem jednak podcenil naše čtenáře i *Jána* samého, jednak bych musel umět vyrobit správného smajlíka.

Navíc jsem od něho dostal také stolní kalendář (nejméně 56 stran), který vydali v Kremnici pro rok 2008/2009. Komu se takový rok zdá podezřelý, tomu patří upozornění že v Kremnici je tomu podobně jako v našem Kocourkově. Rok se tam počítá „**Od GAGOV do GAGOV**“. Unikátně od srpna do srpna... Tady výše to vidíte barevně na bílém i s letopočtem.

Jak jste nejspíš registrovali, v průběhu posledních let jsme se snažili z GAGOV přinášet zpravodajství ať už od spolupředatelů a kolegů (za všechny *Fero Jablonovský*) anebo od českých autorů do Kremnice pozvaných, tam vystavujících, anebo dokonce i vyznamenaných. Vzpomeňte kupř. veselou causerii *Luboše Lichého*.

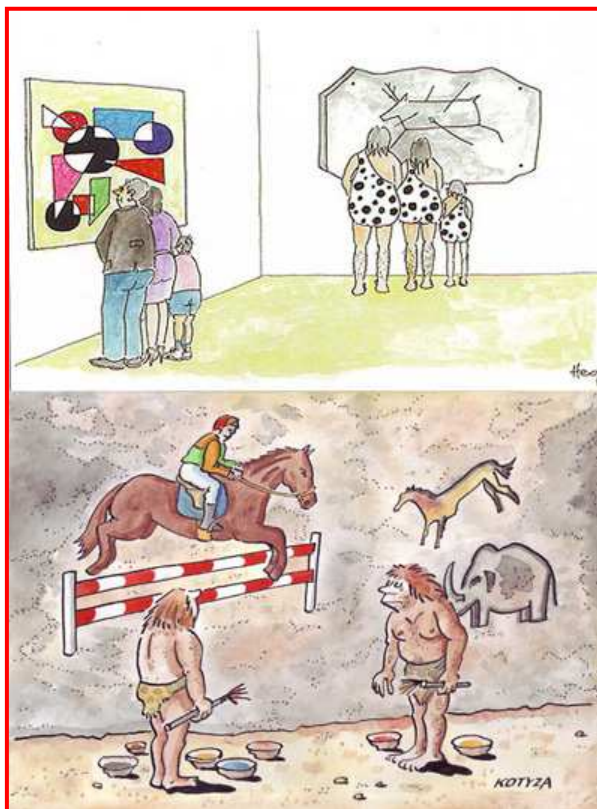
Na předchozí stránku jsme z týdenního stolního kalendáře vybrali aspoň tři ukázky z našeho *kresleného světa*. Nahoře jsou na fotu dvě osobnosti „krhu“ **Kornel Földvári** a **Ivan Popovič** z Bratislavy (2007) uprostřed vtip prešovského **Fedora Vica** (2005) a pod ním dvě kresby od **Dušana Polakoviče** a **Jána Valtera** (2006) též autor obálky.

A zde vlevo je pozvánka na letošní rok: **KG** (nejde o iniciály Klémy Gottwalda) se konají o víkendu 26. - 28. srpna 2016. Plakát nakkreslil **Shooty** a připomíná, že GAGY jsou plným názvem „*Evropský festival humoru a satiry*“. A že nedočkavci z vašich řad se o detailním programu dozvědí úplně vše na webu www.gagy.eu.

O letošním průběhu, o udílení do zlatova vypečených *gunárů* za karikaturu též v příštím čísle 9 (a o albu KG co nejdříve). /ih/

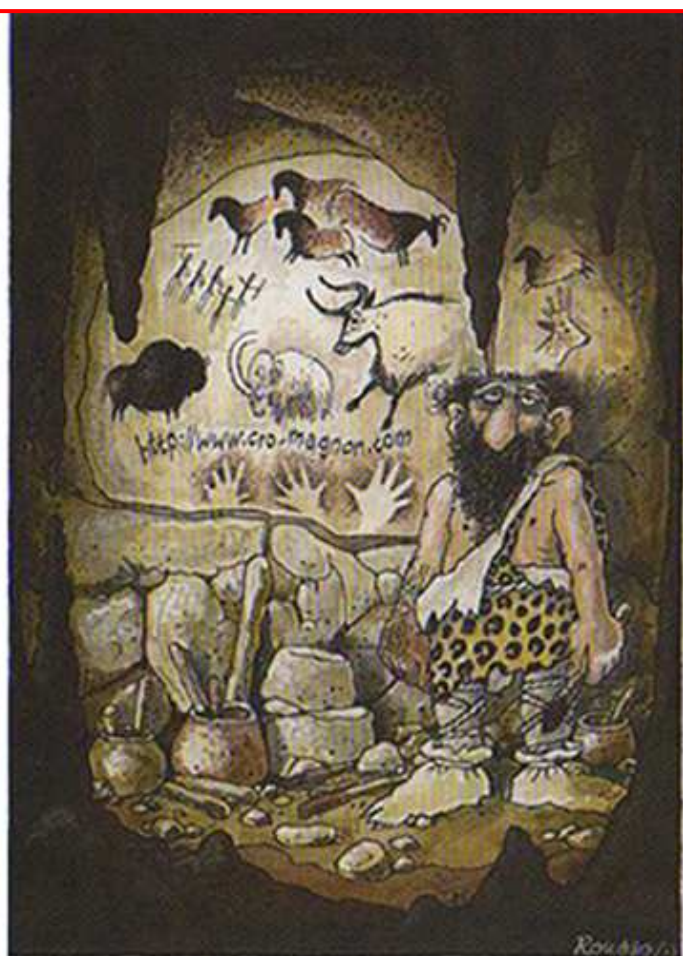
Poznámka: Mezi 7 autory s nominací na **Zlatého gunára** v ktg „karikatura“ je letos z Česka **Pavel Matuška**

Mistři / Dnes sedm kousků z čerstvě vymalovaných jeskyní...

Pod názvem rubriky „Mistři“ dnes nenajdete slavná díla slavných mistrů štětce anebo pera... Ale na svou dobu - před dlouhými věky, se tito první „Mistři uhlu“ - určitě nemohli za svá díla stydět - možná naopak! A jak by tito „neandrtálci“ dnes na nás zírali. Nejen nad tím, jak jsou jejich kresby fotografovány, navštěvovány turisty a komentovány váženými kunsthistoriky.

Také se však těší zájmu výtvarníků z oblasti kresleného humoru, respektive milovníků tohoto žánru, kterým je určen e-GAG. V minulém čísle jsme proto vyhlásili kratší oddechový čas od Michelangelů, Leonardů či van Goghů a požádali karikaturisty, aby vytvořili svůj vlastní vtíp zrovna na toto pravěké téma. A jako návnadu jsme otiskli dva obrázky, které jsme objevili v archívu - rovná se v katalozích různých mezinárodních soutěží. Nikoliv pravěkých, ale současných přehlídek mistrů žánru cartoon moderní doby. Avšak, krom *Pavla Kotyzy*, *Marka Douši* a *Vladimíra Rencína*, se také dnes můžete

podívat i na zahraniční konkurenci, jak se nám jaksí „automaticky“ dostávají pod ruku nejen katalogy, ale i časopisy a webové stránky, které se věnují humoru...

A tady už jsou jména cizích autorů, jejichž vtipy, jsme vybrali tentokrát do do jeskyňářské rubriky. Na předcházející stránce jde o **Borislava Hegedušič** z Chorvatska (jeho práce vloni získala cenu v korejském Seulu) a **Robertaa Roussa** z Francie (pochází ze soutěže v

polské Zielone Góře). A na této stránce vlevo je autorem známý cartoonista **Grigori Katz** z Izraele (rovněž úspěch ve zmíněné soutěži) Pod kresbou *Douši* (muži s oštěpem tam bůh ví proč honí biliárový stůl?) vybavil typického neandrtálce barevnými spreji **Jan Tomáš** **schoff**, rodák z Prahy-Bubence (dnes však bytem (jen co by několika oštěpy dohodil) od populárních jeskyní v *Neander Talu*). Ale stále máme políčko i na další...

Posílejte nám do redakce nejen své nápady a nové verze - klidně i vtipy od jiných „kreslířů-jeskyňářů“ objevené v hlubinách tisku či v krasové soustavě internetu.

(G-men)

Karel IV - 700 let / dnes *Pavel Matuška*

Ani dnes nechybí vtip na téma roku 2016, kterým je připomínka 700 let, které nás dělí od „*Otce vlasti*“ - nejspíš nejvýznamnějšího

vladaře této země. **Pavel Matuška**, který mj v Třebechovicích pod Orebem vyřezává betlém, vzpomíná i dalšího **vládce** země české a to z doby celkem nedávné...

Rovněž v cyklu vtipů na téma **Karel IV pokračujeme i nadále... ®**

Rozhovor: **Alena Plavcová**

Vyšlo: „**Pátek**“ - magazín Lidových novin (17. 6. 2016)

Výňatky z rozhovoru s **Oldřichem Jelínkem** k jeho výstavě ve Slaném - do 30. 6. 2016.

(Rozhovor se konal týden před úmrtím Adolfa Borna)

Kdy jste se poprvé viděli s Bornem?

My jsme spolužáci, chodili jsme na vyšehradské reálné gymnásium, do staré radnice, což bylo odkladiště lemplů. Dokonce i kantoři tam byli takoví... pološilení. Bylo to za války, a jak se blížila fronta, zkracovalo se vyučování. Ale kdyby náš přísný matikář v květnu 1945 nepadl, kdoví, jak bych odmaturoval.

S Bornem jste pak chodili i na UMPRUM a na AVU, začali jste společně kreslit...

...ale pak se to zaplatřpánbůh rozdělilo, zcela logicky. Protože to byl hybrid, slepenec.

Prý u nás nikdy k sobě neměli dva výtvarníci tak blízko, jako vy dva.

No jistě. Od primy do oktávy jsme seděli ve škole vedle sebe. A už tehdy jsme furt něco kreslili. Já bydlel ve vile, měl jsem tam takovou cimírku, kde jsme se denně scházeli, vymýšleli kraviny, dokonce jsme psali nějaké texty, abychom si mohli zailustrovat.

My byli jak dva cirkusáci - já začal kreslit u nohou, Áda u hlavy a uprostřed jsme se sešli. Ale mezi námi, já bych se rád od tohoto tématu už vzdálil. Vždyť já jsem i do toho Německa šel taky proto, abych se od něj konečně odtrhl. Protože mi furt někdo předhazoval, že to dělám podle Borna. A jemu zase, že dělá podle Jelínka.

Jaké „kraviny“ jste spolu vymýšleli?

Náš velký „úspěch“ třeba byl, že jsme jednou ze srandy nakreslili ve škole o přestávce na tabuli dědka Nejedlého.

Myslíte ministra školství Zdeňka Nejedlého?

Jo. No a když jsme ho dodělali, vstoupil ředitel. A víte co? On to vzal vážně! My jsme si teda fakt dali záležet, byla to strašidelná kresba. Nakonec jsme ho museli nakreslit oficiálně, dokonce jsme s tím portrétem pak někde pochodovali. To mi lidi dnes už nevěří. Ani když vyprávím jak strašlivé byly v 50. letech poměry na UMPRUM, kam mě pak přijali...

(---)

Jediný, kdo měl páru o karikatuře, kterou jsem chtěl dělat, byl *Antonín Pelc*. Tak jsem skončil u něj.

Měl jste ve škole ideové průšvihy?

No, vždyť mne jako „buržoazního spratka“ vyrazili! (...) Bylo mi rektorátem naznačeno, že mám jít do výroby, abych poznal dělný kolektiv. (...) No a tak jsem šel do ČKD Modřany. A když jsem pak za půl roku požádal o doporučení zpátky na školu, řekli mi soudruzi: „Tak si ten posudek napiš sám.“ (...) No a mezitím se na UMPRUM dostal i Áda, který byl původně na pedagogické fakultě. Moc nechybělo, a vyrazili nás pak oba ještě jednou. Naštěstí ale profesor Pelc přešel na AVU a nás dva vzal s sebou. A to už pak byla nádhera.

(---)

Komunisti se postarali o to, (po odchodu O. J. do Německa počátkem 80. let - pozn. red.) aby se tady na vás zapomnělo, což se do jisté míry stalo. Prý dokonce vypustili zprávu, že jste v Mnichově náhle zemřel.

Ano. Doteď se stává, že v Praze někoho potkám a on se vyjeví, že jsem vstal z hrobu: „Ty vole, ty žiješ?!“

Stýská se vám v Mnichově po něčem?

No jo. Po Praze. Strašně. (...) Uvažoval jsem o návratu, ale to by byla druhá emigrace a ve svých šestaosmdesáti bych to už nesvedl. Mně komunisti Prahu ukradli. Dneska tu chodím spát do hotelu.

S Adolfem Bornem se už nestýkáte?

Heleďte, smekám před tím, jak obrovský kus práce má za sebou, ale někde jsem ho nedávno zahlédl a raději se mu vyhnul. Jsme opravdu

už každý jinde. My se rozešli, abych tak řekl mentálně, ale ne ve zlém. Bylo to logické.

Celý rozhovor najdete v Pátku LN ze 17. 6. 2016.

Na snímku nahoře vidíte **Oldu Jelínka s Mirkem Bartákem** nad encyklopedií „**Prazdroj českého kresleného humoru**“, která vyšla v roce 2005. Oba autoři ve stejnojmenné soutěži vtipů na téma „pivo“, která vyvrcholila ceremoniálem v plzeňském pivovaru, získali 2. a 3. cenu - a v publikaci čelné místo... Takže alespoň „organizovaná“ část českých karikaturistů si díky zmíněné publikaci a textům o akci v e-GAGu nemohla myslet, že je **Oldřich Jelínek** po smrti. V tomto směru ho nyní jaksí **předběhl** někdejší kolega **Áda**.

Snímky: Jan Zátorský (LN) a archiv e-GAG / Kresby: Oldřich Jelínek (Mladý svět, 1966/9)

Kdo je kdo / Oldřich Jelínek

O Adolfu Bornovi toho v posledních týdnech bylo řečeno už tolik, že si z někdejší dvojice autorů připomeneme alespoň ve zkratce toho žijícího. Dnes už šestaosmdesátiletého výtvarníka Oldřicha Jelínka. Ač vtipy kreslili od „dětství“ spolu, časem se osamostatnili - viz!

Jak **Jelínek**, tak **Born**, patřili k výrazným postavám **Polylegranu** se sídelním místem na zadní straně **Mladého světa**. Na obrázcích jsou jejich „medailonky“ s ukázkami tvorby (a tváří ještě bezvousých kreslířů). Obě tyto ukázky pocházejí z někdejší sešitové sbírky vtipů českých autorů, kterou si až do roku 1970 pořizoval GAGmen (též jako pracovní podklad pro diplomovou práci o kresleném humoru v českém tisku v 60. letech).

Protože Bornovi jsme se věnovali na několika místech minulého čísla (a ani dnes v GAGu nechybí!) vyčlenili jsme prostor tohoto čísla hlavně pro Oldřicha Jelínka. Spoustu zajímavého prozrazuje v rozhovoru, proto v této rubrice rekapitulujeme jen pár faktografických údajů.

Oldřich Jelínek

Malíř, grafik a karikaturista se narodil v roce 1930 v Košicích (českým rodičům, přesto měl po plyšovém převratu problém získat české a nikoliv slovenské občanství). Od dětství žil v Praze, od roku 1981 v bavorském Mnichově. Vystudoval gymnázium a pak AVU v Praze. Dneška působí jako grafik a ilustrátor, spolupracovník televizí a autor animovaných filmů. Kreslené vtipy tvořil zprvu se spolužákem Adolfem Bornem, koncem 60. let však už samostatně v mnoha periodických tiskovinách - nejvíc v týdenících **Dikobraz**, **Mladý svět**, **Kultura** a **Literární noviny**. Vystavoval vtipné kresby nejen na proslulých pražských výstavách tvůrčí skupiny **Polylegran**, ale také samostatně a to v řadě evropských i mimoevropských státních. Získal také několik ocenění na někdejších významných soutěžních salonech, jako byla italská **Bordighera**, také na Světovém salonu karikatury v tehdy ještě jugoslávském Skopje. Obdržel i **Premio Grafico** v italské Boloni. Po pádu železné opony se občas zapojoval i do soutěží v České republice a v roce 1996 obdržel 3. cenu na **Humorestu** v Hradci Králové a v roce 2005 jednu ze tří 3. cen v soutěži ČUKu „**Prazdroj českého kresleného humoru**“, kterou Jelínek osobně převzal v Plzni. (gag)

Poznámka / Ještě k Bornovi (a Jelínkovi!)

Po smrti *Adolfa Borna* vypukl masově veřejný smutek, který byl a je velmi pochopitelný - vždyť populární výtvarník ilustrující dětské knihy a především autor populárních televizních *Večerníčků* nikdy nezklamal obrázkem ani rozsáhlým mudrováním o přednostech císařské monarchie, které ovšem nebyly režimu nebezpečné.

Určitě nemíníme zlehčovat Bornovy výtvarné kvality ani úroveň tvorby v jiných oblastech. Ovšem to, jak, proč a kdy zmizel z karikaturní scény, o níž posléze mluvil poměrně opovržlivě, je pro nás - příznivce a autory kresleného humoru - docela zajímavé...

Proč se všem ztratil Bornův Jelínek?

V minulém čísle jsem se podíval až překvapivě chybějící zmínce médií o Bornovi jako autorovi *Dikobrazu* a *Mladého světa*, v zahraničí ceněném českém karikaturistovi. Samozřejmě hlavně ve spojení s **Oldřichem Jelínkem**, neboť firma *Jelínek a Borna* byla stejně známá a populární jako firma *Neprakta*. Poté mne upozornil *Jan Koutek*, že přece jen jeden hlas (a to nezpochybnitelného znalce) se o Oldřichu Jelínkovi zmínil - patřil **Jiřímu Šalamounovi**. České televizi (s pomocí svého tele-

fonního sluchátka) sdělil, že sice neví, zda Jelínek ještě žije, ale že si ještě asi před dvěma lety spolu volali... (Tou dobou už živý **O. J.** vystavoval své dílo ve Slaném). Rozhovor, který v tomto čísle reprodukuje, se konal u příležitosti Jelínkovy současné výstavy. A v něm je možná nejzajímavější krátké sdělení o tom, jak se lidé dohadovali o tom, kdo z páru autorů co vlastně kreslí. Není divu. Když se podíváte na děvčátko na tomto vánočním obrázku z pera Jelínka (*Dikobraz* č. 51, ročník 1969 - viz vpravo!) možná si vybavíte **Bornovu** podobu oné **Šebestové**...

Tvůrčí páry v kresleném humoru nejsou nic výjimečného, ale...!

V poválečné etapě historie českého výtvarného humoru najdeme celou řadu autorských párů, které spolu tvořily (vymýšlely a kreslily vtipy). **Lepší - Laboutka**, **Neprakta** (*Winter - Švandrlík*), **Had'ák** (*Hanuš - Lid'ák*), **BAPE** (*Bartoš - Pergler*), **MiKI** (*Mikolášek - Klos*) a **Poklop** (*Pospíšil - Klos*), **BUŠ** (*Bubla - Ščepko*) aj... **Ale!** Vždy šlo o dvojici tvořenou libre-

tistou (autorem nápadu) a kreslířem (autorem výtvarné podoby díla). Ale Jelínek a Born byli oba výtvarníci a oba obdobně kvalitní... tedy velmi pozoruhodná „odručka“ tvůrčích párů. Navíc se už dlouho vědělo, že u nich nešlo o nerovnoprávné anebo specializované postavení, kdy by třeba jeden z nich „uměl“ postavy a druhý domalovával pozadí... Oba evidentně uměli a také dělali totéž. Také nevíme, kdo z nich byl spíš tím původcem nápadů a kdo tím, kdo je dál rozvíjel.

Takže toto mi v prvních reakcích médií, která akceptují jen Bornovu televizní tvorbu, dost chybělo a nelze to omlouvat jen tím, že pokud jde o události z předinternetového světa, současný novinář se nenamáhá jít do hloubky. Anebo dál do minulosti.

Jiný příběh: Adolf Born trochu jinak

Jak jsem minule slíbil, v tomto GAGu se karikaturistovi Bornovi věnujeme v první části pravidelné rubriky *Dvojrecenze* - najdete v ní více o Adolfově kultovní publikaci *Bornografie*. Rovněž víte, že jsem v minulém GAGu poněkud chladil mediální tón, který se samozřejmě kolem pohřbu nesl v oslavném tónu, když jsem zařadil i ukázky z Bornova „myšlenkového světa“ - dlouhá léta se tímto způsobem uchyloval k dost kuriózním odpovědím na jakékoliv dotazy ke svému ideovému zázemí. Nepřekvapí proto, že brzy po umělcově pohřbu se z jednotného chorálu vyčlenily i jiné hlasy.

Zkouška / Malý test cartoonistické způsobilosti...

Tak schválně - kterou část obrázku podepsaného Jelínek a Born nakreslil **Jelínek** a která postavička nezapře **rukopis Borna**?

Správnou odpověď nenajdete ani na konci tohoto čísla. Ale kdo četl **nápovědu** v úryvku z rozhovoru s **Oldřichem Jelínkem**, je ve výhodě a tudíž poprávu předem diskvalifikován...

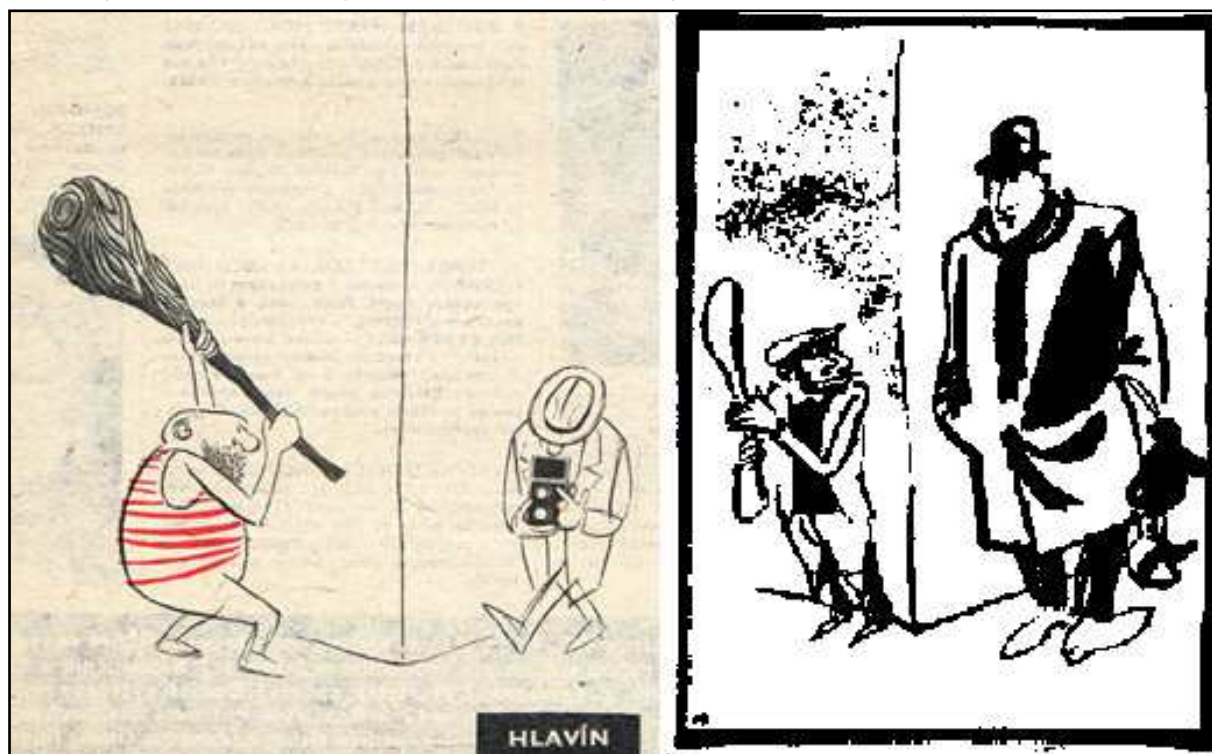

A ještě zajímavý **bonus**. Třeba otázka, který autor z páru **Jelínek-Born** nakreslil **Šebestovou** se sluchátkem a který ji vedle nakreslil po kotníky ve vodě, by nebyla patřičná. Každý ví, že populární večerníček z r. **1982** je dílem **Ády Borna**.

Navíc jsme dívku vpravo ukázali o pár stránek dřív - jako postavičku ze vtipu **Oldy Jelínka** v *Dikobrazu* z prosince **1969**.

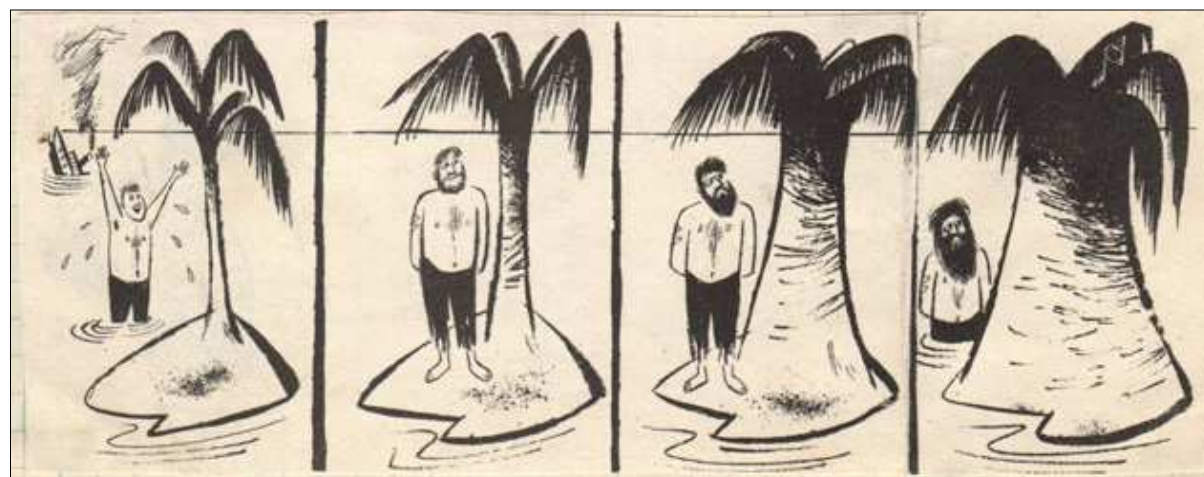
Tady samozřejmě nejde o žádný plagiát anebo ukradený nápad k vtipu - je to spíš důkaz, jak úzká byla vzájemná vazba obou autorů pokud jde o výtvarný styl. A je také nutno dodat, že

jsme tento důkaz nehledali (nebylo proč) a že vyplynul zcela náhodně, když jsme pro GAG vybírali vtip od *Jelínka* a ještě téhož dne jsme narazili v novinách na obrázek s *Machem* a *Šebestovou*. Z obou jsme pak pro větší názornost obě holčičky vyřízli - zajímavé je totiž i to, že obě jsou nakreslené z profilu v obdobném postoji. Nemluvě o účesu a té obří mašli...

Tak - s co důkazy?

Koncem 50. a začátkem 60. let dvacátého století byl Born "řádným" karikaturistou, který se účastnil jako člen výtvarné skupiny Polylegran veškerých výstav a dalších akcí. Na zadní straně Mladého světa, který byl jejich základnou (pracovali tu Weigel a Lid'ák) nakreslil také **Adolf Born** svou variantu na vyhlášené téma "*Muž za rohem*" (viz **vpravo**) jako každý jiný - pro srovnání *Vladimír Hlavín* (viz **vlevo**). Dnes už by mohli mít autoři strach, že během pár hodin se jejich díla dostanou mezi "*similar cartoons*" neboli dvojníky, a oni sami ošklivějším slovem mezi *plagiátory*. Také **Oldřich Jelínek** realizoval dobrý nápad - vznikla tak další ze stovek variant na téma "*Kruté moře*" (viz **dole**).

Vraťme se tedy k našemu "testu":

Kterou postavku kdo z páru autorů nakreslil, není podstatné! Víme už, že některé figurky kreslili klidně oba dva - ze stylu bychom to dnes už těžko posoudili a žijící autor nám to po půl století stěží objasní.

Jinak je tomu u obrázků malých dívek - tady víme, kterou kreslil Born, a kterou Jelínek. A pokud kdysi patřil nápad jednomu z nich a druhý jej přijal za svůj, těžko po letech předpokládat nějakou autorskou při... Konečně se zesnulým autorem se už přít nelze. **(GAGmen)**

Není to zrovna odlehčené čtení na léto, jaké jsme v tomto dvojčísle už od jara plánovali.

Ale člověk (i edYtor je jen člověk, ač se abonentům GAGu často jeví jako až nadlidská bytost) míní a život (známý naschválníček) mění. Přestože jsme si nedovolili v minulém čísle, v němž jste našli i smuteční oznámení o rozloučení s **Adolfem Bornem**, nějaké rozsáhlejší hodnocení, našli jste mezi materiály věnované zesnulému významnému karikaturistovi i jeho poněkud zmatené či podivné názory. Tak jak je poskytl už nejednou v posledních letech médiím.

Hlavně jsme si však dovolili připomenout, že pro generaci československých čtenářů, kteří brali kulturní rozum koncem padesátých a počátkem šedesátých let minulého století, zůstává - spíš než autorem animovaných filmů pro děti - autorem kresleného humoru. A to v počátcích výtvarné dráhy se svým „blížencem“ Oldřichem Jelínkem. K tomu, zatím opomíjenému, neb v osmdesátých letech už v zahraničí působícímu výtvarníkovi, se také vrací-

me v tomto „tlustém“ GAGu (číslo 7/8).

Určité výhrady, které v nás hlodaly ohledně „ideového zakotvení“ mistra vtipné linky A. B. jako umělce, který sběhl od vtipů ke grafice a animovanému filmu jsme si nechávali zatím v rezervě. Jenže jiní tak zdrženliví nebyli a tak jsme se, díky upozornění kolegů, dozvěděli o reakcích kritiků - samozřejmě opět od těch, kteří si Adolfa Borna škatulkují hlavně jako filmaře. Následující text je poměrně dlouhý, ale dovolili jsme se ho převzít celý. A krom jedné ukázky originální grafické výzdoby jsme ho proložili **ukázkami** ze starších karikatur umělce **z našeho archivu**.

Materiál, který cituji i z jiných reakcí známějších osobností kultury na sociálních sítích, napsal na svůj blog **Kamil Fila**, dlouholetý filmový kritik. Pokud se nepletete, tak z týdeníku *Respekt* či z deníku *Lidové noviny*. (red.)

Ke kresbám nahoře: Až do začátků let šedesátých se **kreslený humor** v časopisech i v publikacích často „musel“ vypořádat se Západním světem, plným válkychtivých politiků i generálů ověšených metály (autoři toto ovšem okoukali od sovětských vůdců, zvaných u nás chřestýši).

Kamil Fila: Bornova identita

Ve věku 85 let zemřel na konci května ilustrátor, karikaturista a animátor **Adolf Born**. Jak pravil internetový mem: „**Adolf Born (12. června 1930) – Adolf Died (22. května 2016)**.“ Jiní zase přispěchali se starším memem „**Adolf Reborn**“, kde stařeček vstává coby rozkuhaná zombie na pitevním stole. Byl to vzkaz internetové generace světu: tento umělec tu bude pořád s námi, budeme ho milovat až za hrob – nejen jeho, ale i náš.

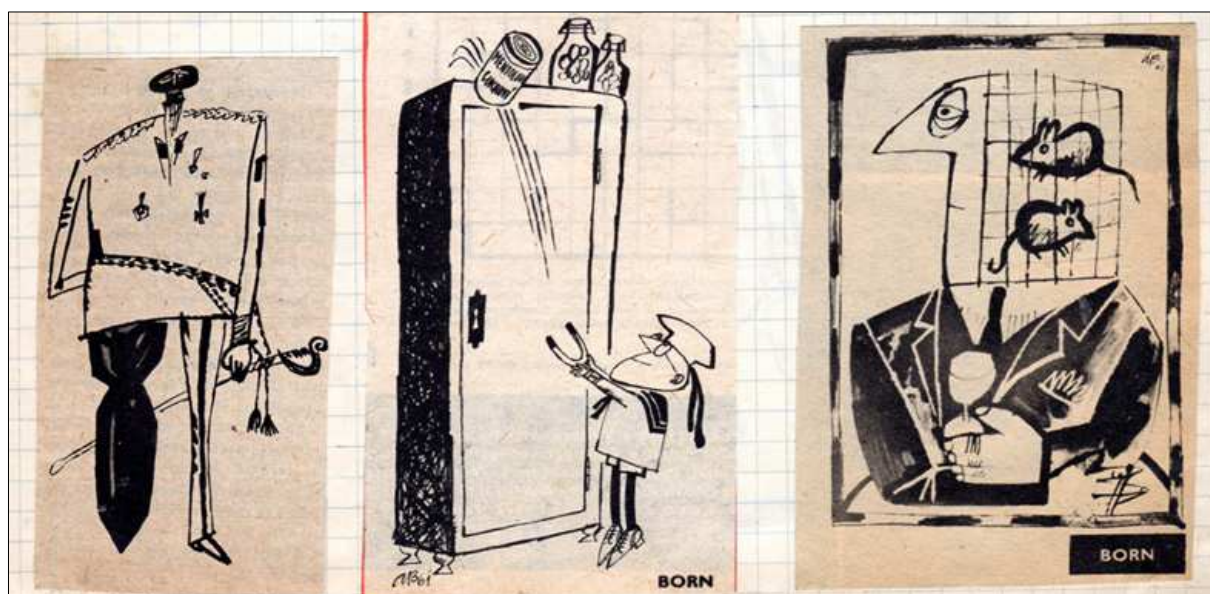
Kondolencí bylo mnoho, jednu dokonce trochu tragikomicky postnul na Twitter předseda Strany svobodných občanů **Petr Mach**, načež mu „**upřímnou soustrast, hlavně vám a paní Šebestové**“ složil teoretický superstrunový fyzik **Luboš Motl** a bylo z toho hodně smíchu a *retweetů* a trocha mrzení.

Nějakých zevrubnější nekrologů se **Adolf Born** ale nedočkal. Nejzajímavěji se o něm roze-psal **Lukáš Senft** ve sloupku *Deníku Referendum*, který nazval provokativně Adolfova politická bornografie. *) Dočkal se především reakcí, že jde o text „*neuctivého mládí*“.

*) Zmíněný text L. S. najdete v GAGu za tímto článkem)

Trochu ageismu a kádrování?

Skoro mě to mrzí, protože hlavním ageistou mezi kulturními publicisty bych měl být já (pracuji na této pozici již mnoho let, až jsem se přehoupl z mládí do středního věku), takže se to pokusím ještě trochu napravit. **Senftův text mi připadá trefný** v tom, jak popisuje Bornovo hodnotové zmatení – zdánlivou konzervativní ukotvenost, která ale ve skutečnosti nemá žádnou konzistenci.

Ke kresbám: Adolf Born to uměl i **beze slov** (1959 - 1962). Ale, přes množství takto „angažovaných“ prací, uměl i vtipy na jiná témata, která slušnější redakce s radostí tiskly - viz ten **uprostřed**. A zcela napravo další důležitá ukázka. I docela obyčejné nápady na vtipy dokázal Born proměnit v čistě **grafické práce**... Cesta k mezinárodnímu uznání umělce je otevřena!

„Člověk, který už za reálného socialismu jezdil do Paříže, varoval před uprchlíky. (...) Toužil být součástí mocné říše, před kterou se skloní každý z Východu, podobně jako se Neruda vytahoval v Egyptě a v Turecku svým rakousko-uherským pasem. Zároveň srovnával Evropskou unii, která jeho milované cestování umožňuje, s okupací německou a komunistickou. (...) Za vzor politického odporu mu sloužili bajkaři a vrcholem odboje tak bylo zvíře ve fraku, které se možná, opravdu jen možná – v tom byla ta rafinovanost – podobalo nějakému potentátovi. (...) Jako ortodoxní katolík lamentoval na osiřelé kostelní lavice. Ovšem oblíbený papež František pro něj byl jen komunista a pouhá módní hvězda ovlivněná svou jihoamerickou mentalitou. (...) Miloval Turecko, ale muslimy považoval za rychle se množící sílu, která převládne Evropu a ta přestane existovat. (...) Tahle groteskní skrumáž vyvrcholila právě ve zmíněném televizním dokumentu: výtvarník, který se proslavil prací pro státní film za socialismu, vypráví v dokumentu natočeném během kapitalismu, jak strašně moc se mu líbí monarchie.“ (toto jsou **Filovy** výňatky ze **Senfova** textu)

(Většina materiálu pochází z medailonu na ČT a z rozhovoru pro **Parlamentní listy**, které nebudeme *linkovat*, neboť za každé *linkování PL* bůh zabije koťátko.)

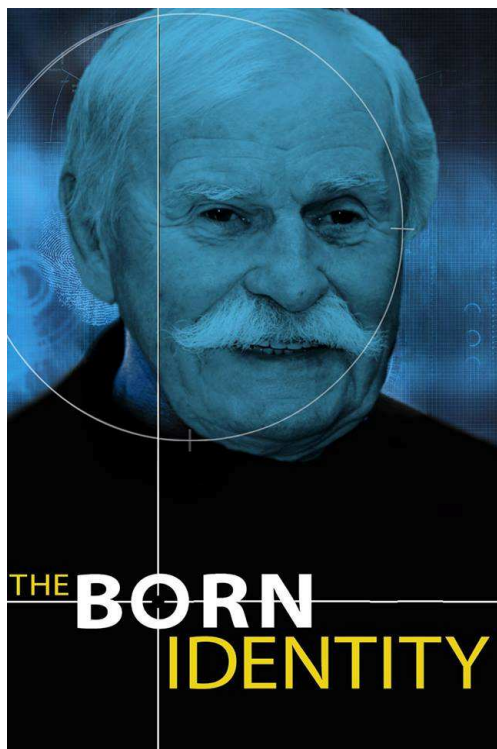
Připočítejme k tomu, že výtvarník na sklonku života trpěl vírou v konspirační teorie a někteří jeho známí z 50. a 60. let vzpomínají, že se mu líbily německé nacistické uniformy a jak z recese rád hajloval. Ne zrovna něco, co by člověk očekával u autora **Večerníčků**...

Coby dokonalá ironie dějin působí, že Born v roce v roce 2003 hájil Václava Klause těmito slovy: „*Jak lidé říkají, že je arogantní, tak já mu vyčítám jedině: že byl málo arogantní. Češi potřebují vychovávat a vychovávat. Je to netolerantní národ, naivně nacionalistický a veskrze neslušný. Zvláště na ulicích, v dopravě, na úřadech bije naše nekulturnost do očí. Bude trvat několik generací, než se naučíme být příjemní jako praví Evropané!*“ S ohledem na to, že se Václav Klaus stal předním netolerantním českým nacionalistou, si Born nemohl vybrat horší vzor pro budoucnost.

I celoživotní Bornovo nostalgické velebení rakousko-uherské monarchie v sobě mělo v jádru faleš, protože se narodil až dvanáct let po jejím zániku a všechno, co si do ní projektoval, měl k dispozici jenom zprostředkovaně. (Právě mi došlo, že to je stejné, jako bych já básnil o pražském jaru 1968 jako o nejlepším z možných světů - dodává *Fila*)

Oddělení života a díla

Lukáš Senft toto vše ale uvádí tezí, že někdy je zkrátka nutné oddělovat umělce a jeho dílo. Právě proto, že si z díla chceme zachovat to nejlepší a vidět v něm naše vzpomínky a naši dětskou nevinou (kdy se, vzletně řečeno, potkává dětská duše s duší umělce oproštěného

od nánosů dospěláckých předsudků), není výše uvedený výčet Bornovských názorových obskurností žádným kádrovým posudkem, který nás nutí zavrhnout naše milované knihy, filmy a večerníčky.

Naopak, jde o zoufalou potřebu ponechat dílům jejich genialitu a krásu, nezávislou na dobovém kontextu.

Dokonce je nejlepší vysvětlit to celé s pochopením, že z turbulentního 20. století, kdy se tak rychle střídaly režimy (Born zažil reálně čtyři a mentálně žil v pátém), nemohl nikdo vyjít bez poskvrnky a bez názorového pokřivení. Chtít po někom, kdo musel neustále skrývat své názory, až je nakonec neměl jak a s kým tříbit, aby měly nějakou logickou soudržnost, nejspíš nejde.

Adolf Born v tomto patří k těm prokletým generacím Čechů, kteří neměli možnost svobodně diskutovat, a proto se od určitého věku navždy stáhli do svých soukromých *idiosynkrazí*. (Vždycky jsem si přál to slovo použít, i s odkazem na *Wikinu*...) Vystoupit z těchto omezení se podařilo málokomu a je jenom škoda zjistit, že se to nepodařilo zrovna tvůrci, který měl vliv na imaginaci tolika diváků.

Když už má článek název *Bornova identita* (s narážkou na film o tajném agentovi bez paměti), zajímají mě na ní nikoli zmatečně vyjadřované umělcovy politické názory, ale jeho poetika. Tento jeho umělecký svět totiž má koherenci i samostatnou výpovědní hodnotu.

Born, Cimrmani, Saudkové a Hapka

Je samozřejmé, že Bornův styl i témata kresby nevzešly z ničeho a z velké části pracoval podle předem daného textu, ať už ilustroval starší knihy jako *Sherlocka Holmese* od Artura C. Doylea či *Robinsona Crusoea* od Daniela Defoa, nebo Dickense, Poea, Dumase či tehdejší texty Miloše Macourka. Podstatné je, že vždy tvořil retro, ještě „before it was cool“. V podstatě i nejčastěji zmiňovaní *Mach se Šebestovou* (a hlavně lidé okolo nich) nevyhlíželi jako děti ze 70. let, ale časově neurčitě, a klidně by tak mohli vypadat i za první republiky (jenom by neměli džíny).

Bornova nostalgie po Rakousko-Uhersku, období velkých impérií, případně prvorepublikové náladě a úzu, kdy se ještě chodilo ve fraku, není v české kultuře od 60. let a v době normalizace nijak neobvyklá. Podstatné je, že tato nostalgie nesměla být vyjadřována přímo, od srdce a navážno, ale vždy oklikou, jemnou ironií až parodičností, s pouhým povzdechem nad uplynulým časem.

V nejsilnější formě láskyplného shazování „starých pořádků“ se to projevuje u Cimrmanů, Born se v míře znevažování pohybuje jen kousek za nimi, a později podobnou auru oprášené veteše šířili dál třeba Petr Hapka s Michalem Horáčkem či Kája a Jan Saudkové. Jára Cimrman zdánlivě umožňoval vysmívat se dávné době, případně angažovanosti vědeckého bádání, ale přitom šlo i o možnost úniku z normalizační šedi k něčemu, co mělo ještě noblesu a styl.

Born pak svými ilustracemi literárních klasiků (kteří se občas pohybovali i na hraně „brakových žánrů“), jež lehounce, ale vskutku jen zlehýnka znevažoval, umožňoval únik nejenom hlouběji do minulosti, ale ještě dále za různé hranice, geografické i ty povolené, žánrové. Na rozdíl od Káji Saudka to nikdy nepřehnal natolik, aby mu jeho díla byla zakazována. A Hapka s Horáčkem a Janem Saudkem nás zas naučili mít oprýskané venkovní i vnitřní zdi, poslední upomínky na to, že tu dříve byla i jiná architektura než ta paneláková.

Od samého počátku se kreslené vtipy od Borna (a Jelínka) vždy těšily uznání výtvarníků a výtvarné kritiky. Na rozdíl od samouků (z mladších to byli třeba Jiránek, Renčín, Pálka) se Born mohl - stejně jako publikování na stránkách Dikobrazu - věnovat úspěšně litografii anebo knižní ilustraci...

Poškozené žánry

Je to zvláštní druh poetiky, který nás naučil přijímat populární žánry jen v uvozovkách jako karikaturu. Bylo možné vnášet si dovnitř na chvíli i něco opravdového, ale v zásadě jsme všichni museli dávat najevo, že to chápeme jako legraci. Umělci Bornova typu pro nás byli posledním pojitkem a prostředníky mezi estetickým světem uvnitř a estetickým světem za železnou oponou. Bez nich bychom možná úplně zapomněli, jaká jsou mušketýrská, detektivní, pirátská, hobití či hororová dobrodružství.

Ale zároveň naši citlivost k žánrům v něčem poškodili. Jejich veškerá bohatost se smrškla do ilustrací, anekdot, večerníčků a bajek, u Cimrmanů pak do skečů a u Káji Saudka do reklamních plakátů. Žádné dlouhé formáty, žádné eposy, žádné propracované mytologie, žádné vážné motivace. (Snad jedinou výjimku v celé socialistické kultuře představuje Macourkova a Saudkova *Muriel a andělé* a *Muriel a oranžová smrt*, které jsou ale také v zásadě naivní a nepřilíš epické.)

Sám Born to komentoval:

„Život je groteska. Tak to cítím, asi proto jsem také nikdy nemohl ilustrovat romantickou poezii. Zapadající slunce a opuštěná srdce, to je mi na hony vzdálené. Miluju bajkaře: Krylova, La Fontaina, Ezopa. Mám rád, jak míchají říši zvířat a lidí. Věděli, že mocní nikdy neřeknou: „Vy myslíte, že ten kozel, to jsem jako já?““

Jako by v každém kousku, který dělal, musel být malý výsměch nějakému úřednímu šimlovi, někomu zapšklému, kdo chce omezovat něčí fantazii. Sama Bornova fantazie se však upínala jen k nejbanálnější metafoře moci létat. Ani epos, ani romantika, ani próza, jenom grotesky. Born uměl odsoudit nejen sám sebe, ale i nás jako publikum k neustálému povznesenému výsměchu, malému cynismu, krátké nostalgii či melancholii, ale nikdy k plnému, opravdovému citu.

V roce 1974 dostal v Montrealu cenu Karikaturista roku. Bylo to zřejmě poslední období, kdy mu někdo mohl rozumět jako aktuálnímu či nadčasovému.

S každou další dekádou síla Bornových obrazů slábla, jako by vycházelo na světlo, že jsou jen nedokonalým odrazem jakési pomyslné říše dokonalých idejí, nedosažitelného dávnověku, vysněné utopie, která už neexistuje.

Svoboda škodí umění?

V *Právu* ve čtyři roky starém rozhovoru **Born** k časovosti a společenské determinaci umění řekl: „Každému umění, ať jde o literaturu, film, hudbu, vždycky prospěje diktatura – viz Rusko. A nejhůř se mu daří za absolutní svobody. Lidi o něj ztrácejí zájem, tvůrci si myslí, že musejí jen urážet a provokovat.“

Skoro to vypadá jako hluboké zamyšlení a přísný názor. Bohužel vychází ze dvou ne moc dobře obhajitelných předpokladů. Zaprvé, že umění reaguje výhradně na útlak, a čím je útlak větší, tím je umění lepší. Zadruhé, že existuje cosi jako stav absolutní svobody, a ten plodí pouze prázdné provokace. Těžko pak podle této logiky říct, jestli třeba Sixtinská kaple vznikla jako reakce na útlak, nebo zda byla výsledkem velkodušnosti mecenášů, kteří poskytli Michelangelovi volný prostor. Těžko si také na základě oněch premis představit, že v USA nebo ve Velké Británii, které byly pro Borna jistým vzorem svobody, nikdo ve 20. století nevyprodukoval dobré umělecké dílo. Ale hlavně se v tom ukrývá hádanka: znamená to, že po roce 89 už sám Born nikdy nevyprodukoval nic dobrého? Máme to chápat jako příznání vlastní vyhořelosti?

V Bornově nastíněném náhledu chybí nejen rozumný relativismus („vždycky je to nějak namícháno, za všech podmínek vznikají dobré i špatné věci, z útlaku i ze svobody“), ale především základní povědomí o povaze moci jako ničivé, regulující i tvořivé síle. Moc není pouhá nadvláda diktátorů a otrocké podřízení slabých. Moc je síť vyjednávání, přičemž různé interakce mohou plodit cokoli. Podstatné je pouze uvědomit si, k čemu nás naše pozice vedou.

Borna zavedlo jeho alegorické vyjednávání s vládnoucí mocí za socialismu k obratu do zcela iluzorního zlatého věku. Z něj mu pak nešlo nahlédnout nic, co by přesahovalo zánik jím nenáviděného systému, dokonce ani tehdy, když už dávno padl. Z malého vyhasínajícího světélka naděje, že dříve bylo lépe, se stal jen prázdný fetiš. Svým způsobem také dokonalá, čistá forma – Bornovy volné umělecké grafiky mají rozhodně vysokou řemeslnou hodnotu a vyvolávají značnou estetickou libost.

Poslední dvě desetiletí, kdy Born od karikatury dal ruce pryč, jeho výstavy - a že jich bylo! - těžily ze zasloužilého úspěchu autorů animovaných seriálů, jimž právě on vtiskl výtvarnou podobu.

Jací by byli potomci Macha a Šebestové?

Jenom si nejde představit, jakou moderní knížku by si Born dokázal vybrat k ilustrování (případně Harry Potter se svou staromilskou poetikou se nepočítá) a jak by vypadaly příhody potomků Macha a Šebestové. Macourek s Bornem svým způsobem předpověděli svým utrženým sluchátkem mobilní telefony. Ale právě Mach a Šebestová se nedokázali adaptovat v tržním systému (stačí se podívat na strašlivý hraný film z roku 2001, který vznikl v koprodukcii s Čínou) a zničil by je jakýkoli poukaz k dnešní době.

Namísto toho, aby děti chtěly křídla nebo být zmenšené na mikroskopickou úroveň, aby mohly nezištně bojovat s bacily ve spolužákově krku, by chtěly, jak pravil zas jiný *mem*, „chlást, kokain a šlapky“. Za socialismu, kdy se nedalo skoro nic dělat, ani se o tom nesmělo svobodně mluvit, jela fantazie na plné obrátky, bylo téměř nutné žít ve snu a pohádkách. S kapitalismem se tužby a jejich vyjadřování stalo přízemnější. Možnost létat, být zmenšený anebo vyčarovat milión koček v sobě mělo poezii nesplnitelnosti.

Doopravdy si naplnit své tužby bez ohledu na jakoukoli cenzuru, jak nám to umožňuje dnešní svobodný systém, však nenichá umění jako celek, jak tvrdil Born. Ničí pouze umělce, jakým byl Adolf Born. Ne, že by to něco umenšovalo na našem smutku. Něco nenávratně skončilo. Sice již před čtvrtstoletím, ale teprve s Bornovým odchodem si to uvědomujeme naplno.

Kamil Fila

Kresby: **Adolf Born** a archiv

Celý materiál najdete na adrese: <http://www.jestevetsikritik.cz/glosy/364-bornova-identita>

Poznámka: Texty k ilustracím dodala redakce GAGu a nejsou proto dílem K. Fily.

Jako doplňující názor zde přetiskujeme i onen kratší text, který *Kamil Fila* v uvedeném blogu uvádí a kousky z něho cituje na začátku svého příspěvku:

Lukáš Senft: Adolfova politická bornografie

V neděli 22. května zemřel **Adolf Born**. Jeho fascinující obraznost si zasluhuje úctu.

A také oddělení od jeho autoritářských postojů. Bornovy konspirační zkratky si nezaslouží *Mach*, *Šebestová* ani *Žlababa*.

Adolf Born je důkazem, že je třeba oddělovat umělce a jeho dílo. Za svůj život vytvořil tisíce fascinujících maleb a zároveň řekl množství stejně fascinujících nesmyslů.

Svémi obrázky ilustroval vlastně celé mé dětství. Sherlock Holmes s protáhlou tváří stojící na okrových blatech. Steklačův Bořík a jeho pošahaná rodina s rozevlátými kočetinami. Mach a Šebestová a funicí příšera Žlababa. Adaptace Tolkienova Hobita. Hypnoticky temné pláně v severské baladě Poklad pana Arna.

Ilustroval přes dvě stě padesát knih, v Montrealu byl už v sedmdesátých letech vyhlášen karikaturistou roku a jeho výtvořky se živelně zapustily do veřejného prostoru. Adolf Born zlidověl.

Milovník starých časů a kalašnikovů

Zároveň ale po jeho smrti vytáhly Parlamentní listy rozhovor s ním a ponuky: „Připomeňte si, co o uprchlících a vítačích řekl.“ Česká televize odvysílala dokument, kde Bornovu chválu monarchie doprovází řady uniforem a majestátní symfonická hudba. „Reportér Magazin“ zpřístupnil starší rozhovor „Adolf Born nakládá“, kde Born označuje za idiota každého, kdo dnes nadává na politickou situaci a nestačí mu, že se může cestovat do zahraničí.

Born si totiž svým knírem a výroky udržoval auru staromilského monarchisty. Miloval rakousko-uherské císaře, sbíral čepice a nechával znovu dýchat staré časy plné gentlemanství a elegance. Takový obraz se ale rozchází s jeho vlastním postojem ke světu, kde si nabubřelost zasloužila karikaturu a celý život byl pouhá groteska.

Proč tedy ze samotného Borna snímat jeho groteskní punc? Člověk, který už za reálného socialismu jezdil do Paříže, varoval před uprchlíky. Takové „zvláštní“ lidi potkával v evropských metropolích a jeho přátelé jej před nimi varovali. Toužil být součástí mocné říše, před kterou se skloní každý z Východu, podobně jako se Neruda vytahoval v Egyptě a Turecku svým rakousko-uherským pasem. Zároveň srovnával Evropskou unii, která jeho milované cestování umožňuje, s okupací německou a komunistickou.

Za vzor politického odporu mu sloužili bajkaři a vrcholem odboje tak bylo zvíře ve fraku, které se možná, opravdu jen možná – v tom byla ta rafinovanost – podobalo nějakému potentátovi. Zemanovy narážky na kalašnikov, kterým by mohla být ukončena Sobotkova vláda, jej ale

rozesmávaly jako černý humor. Ten Bornova generace prý neustále používala. Dnešní mladí to už neznají. To víte, není monarchie a jde to z kopce.

Jako ortodoxní katolík lamentoval na osiřelé kostelní lavice. Ovšem oblíbený papež Franišek pro něj byl jen komunista a pouhá módní hvězda ovlivněná svou jihoamerickou mentalitou. Miloval Turecko, ale muslimy považoval za rychle se množící sílu, která převálcuje Evropu a ta přestane existovat.

Může za to i německá kancléřka, která plní pokyny jakéhosi vládce v pozadí politických dějin. A samozřejmě lidé, kteří chtějí uprchlíkům pomáhat, a jsou tak pro Borna podivnými rasisty, kteří si neváží vlastní rasy.

Vedl řeči, kterými shazoval své dílo

Tahle groteskní skrumáž vyvrcholila právě ve zmíněném dokumentu: výtvarník, který se proslavil prací pro státní film za socialismu, vypráví v dokumentu natočeném během kapitalismu, jak strašně moc se mu líbí monarchie.

Zromantizovaný obraz umělce, který tak nějak „vidí dál“, podkopává nohy Bornovu dílu. Jeho vhléd do komplexní politické reality totiž končil na hranici dvourozměrné karikatury. Právě z úcty k Machovi a Šebestové bychom je tedy měli oddělit od jejich stvořitele. Jinak budou Bornovy konspirační a autoritářské názory parazitovat na zasloužené úctě, kterou vzbuzuje jeho obraznost. Obluda *Žlababa* z planety *Ťap Ťap* ať dál mluví za sebe a říká své lakonické: „Ahóóój!“ Kdybychom promíchali autora a výtvar, mohla by Večerníčky procházet kníratá *Žlababa* a apelovat na děcka u televize: „Ahóóój, Evropu převálcují muslimové! Havlisti se drží u moci déle, než američtí gangsteři! Nebud'te rasisti a vyžeňte uprchlíky!“

Tak tedy: „Ahoj, pane Borne, a díky za to, co jste vytvořil! A s tím, co jste napovídal, se taky už nějak srovnáme.“

A tu je odkaz: <http://denikreferendum.cz/clanek/23019-adolfova-politicka-bornografie>

Poznámka / K srpnové a posrpnové odvaze patřil i následný trest: případ „Malák“

Pokud máte pocit, že už tu máme poněkud *přebornováno*, nabízíme malý oddech. Je to vtíp, novoroční přání 1990 od **Jaroslava Maláka**, který se - na rozdíl od jiných - nevzdal humoru ani satiry. A nezačal ji ze strachu považovat za podřadný, nepřilíš umělecký žánr.

Malákoví ten žánr soudruzi prostě vzali - zrovna ve chvíli, kdy se jeho satirickým dílům začalo nebývale dařit - jako první si třeba dovolil portrétovat naše politiky na obálku Dikobrazu! A nedal si s tím pokoj ani po příchodu Brežněvových okupačních vojsk - viz jeho kresby v tomto čísle na **str. 7** - jsou z **října 1968 a února 1969**. Skončil však po dubnovém nástupu *Husáka* „na trůn“.*) Vrátil se Malák mohl k tomu, co dělal nejrady, až **v lednu 1990**. A tady vidíte, čím začal. Toto **p. f.** věnoval (nejen) *GAGmenovi* s vtípnou glosou koncem roku 1989.

Kresba: **Jaroslav Malák** (prosinec 1989)

*) Slušní lidé mu však kreslit umožnili. Kupř. reklamní strip *“Klíd’a a Píd’a”* ve Stězce (Malák/Hanousek).

Srpen 1968 (vtipné kresby tiskl nejdřív kdekdo, ale...)

Byl to nádherný teplý a vlastně svobodný měsíc... až do rána 21. 8. ! Po půlnoci se novou Leninkou z nového ruzyňského letiště valily do starého centra Prahy zelené tanky s bílým pruhem uprostřed... Šli jsme za svítání za nimi. A pak pěkně do práce...

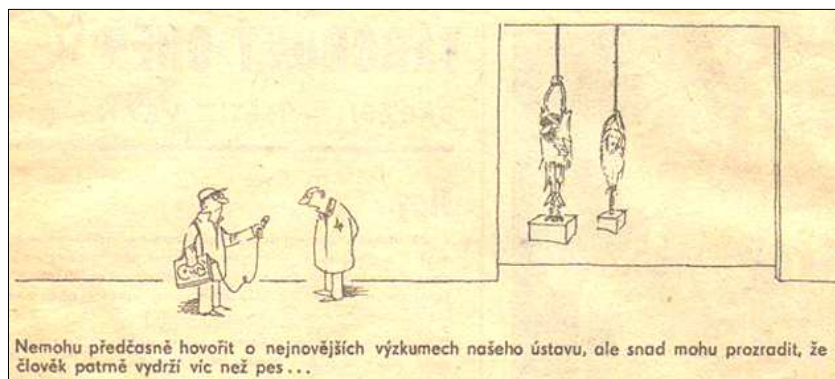
V redakcích první dny po invazi panovala nádherná odvaha. Rotačky jely jako zběsilé a chrlily odhodlané texty. A také vtipné obrázky. Zde jsou ukázky. V tzv. *kontrarevolučním čísle Roháče* (vyšel 20. 8. 1990) se připomínají kresby Slováků ze srpna 1968. Kresba na obálce ze srpna 1990 je dílem **Milana Vavro**. Jenže, už Po návratu soudruha Svobody s uneseným *Dubčekem* z Moskvy hrdě

nadšení redaktorů pomalu opadalo. Někdo si však nedal pokoj ani pak. Nejen Haďák a Jiránek - také **Vladimír Renčín** pokračoval. Tento vtip nakreslil pro únorové číslo týdeníku *Reportér* v roce 1969. „Nedělejte mi z hranice korzo!“ byla reakce karikaturisty na trapný výrok nového hlavního soudruha Husáka, který hodlal Čechoslovákům fofrem zarazit emigraci. Ani v březnu 1969 (viz kresba níže!)

(...tři tečky...)

Hrdinství někomu vydrželo jen krátce. *Renčín, Kandler, Kalousek, Haďák, Malák, Jiránek* a mnozí další - a také *Standa Haštaba*, výtvarný redaktor *Reportéra* - měli utrum. Se satirou a politickými vtipy byl konec. Dodnes může někomu ležet v hlavě otázka, jak **Motyčka** (viz jeho obálku *Dikobrazu* v tomto čísle) nebo **Vavro**, oba hlavní výtvarníci dvou monopolních humoristických časopisů vydávaných „výstředními úbory“ komunistů, jak mohli následující dvě desetiletí na těch svých židlích dál působit?!

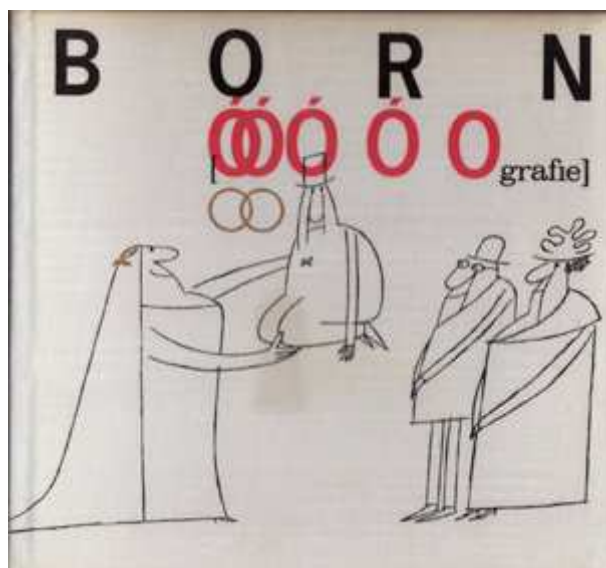

komunistů, jak mohli následující dvě desetiletí na těch svých židlích dál působit?!

Pokud se omluvili za své nehezke antisocialistické a protisovětské kresby, provedli sebekritiku za svou pomýlenost a následně u soudruhů projevili kající lůst, dá se to snad vysvětlit - ale ne pochopit. Jak se pak kolegům, kteří na tohle neměli žaludek

a proto měli „zaracha“, mohli během těch let dívat do očí? Projevili lůst a omluvili se po převratu i jim? A chtěl to vůbec od nich někdo? To se nikdy nedozvíme; od nich už tedy ne... A také - jsme na to ještě zvědaví? /ih/

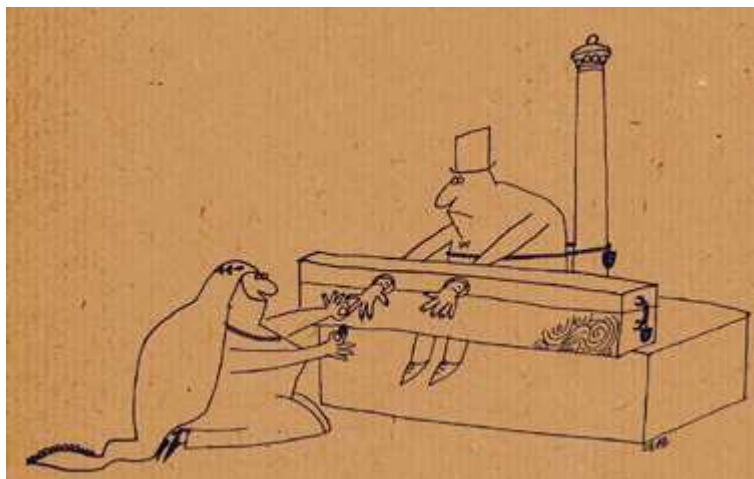
Recenze první - na starší album kresleného humoru: Adolf Born: *Bornografie*

Od prvního pohledu je to dítko 60. let. Ač vyšlo album "Bornóóóografie" jako 3. svazek mladofrontovní edice "*Polylegran*" v Praze roku 1970, patří svým vznikem ještě do časů relativní svobody roku 1968. Kdo ví, jak dlouho trvalo, než se titul v těch časech prokousával od námětu přes ediční plány na tento, příští a přespříští rok, musí až obdivovat, jak tehdy "spiklenecky" intelektuálové a umělci uměli určitý titul na této dráze urychlit. Staromilce potěší, že marně hledal údaje o díle někde vepředu svazku, až je našel pěkně po staru úplně vzadu v předepsané povaze tiráže. Takže můžeme konstatovat, že přebal a vazbu navrhl a graficky knihu upravil **Jiří Rathouský** a že náklad tohoto 1. (a posledního) vydání byl

5000 výtisků a že kniha s vysoce nadprůměrným nejen grafickým, ale i polygrafickým opečováním vzbudila velké nadšení - přes na svou dobu až ukrutnou cenu Kčs 28,-. Svě samozřejmě udělal i název díla - takto by se jistě jen o pár let dříve nesměla jmenovat ani ta nejhumornější satira. Končila sice zlatá éra tamních "*Zlatých ručiček*" jak se říkalo grafikům, kteří zde upravovali publikace (mj. *Milan Kopriva*). Pro toho, kdo nepamatuje tiskárnami už předem odbyté publikace - nebyly papír, písmo, tiskařský stroj, a ani chuť souhlasit s netypickým formátem či vazbou a přebalem - dnes už nijak neohromí, když vidí výřez v přebalu s klíčovou dírkou, tisk části knihy na (asi krepový) papír (**viz kresba vedle**, co byla na obálce GAGu č.6) a jistě ani komplikované skládání (vkládání) archů do publikace.

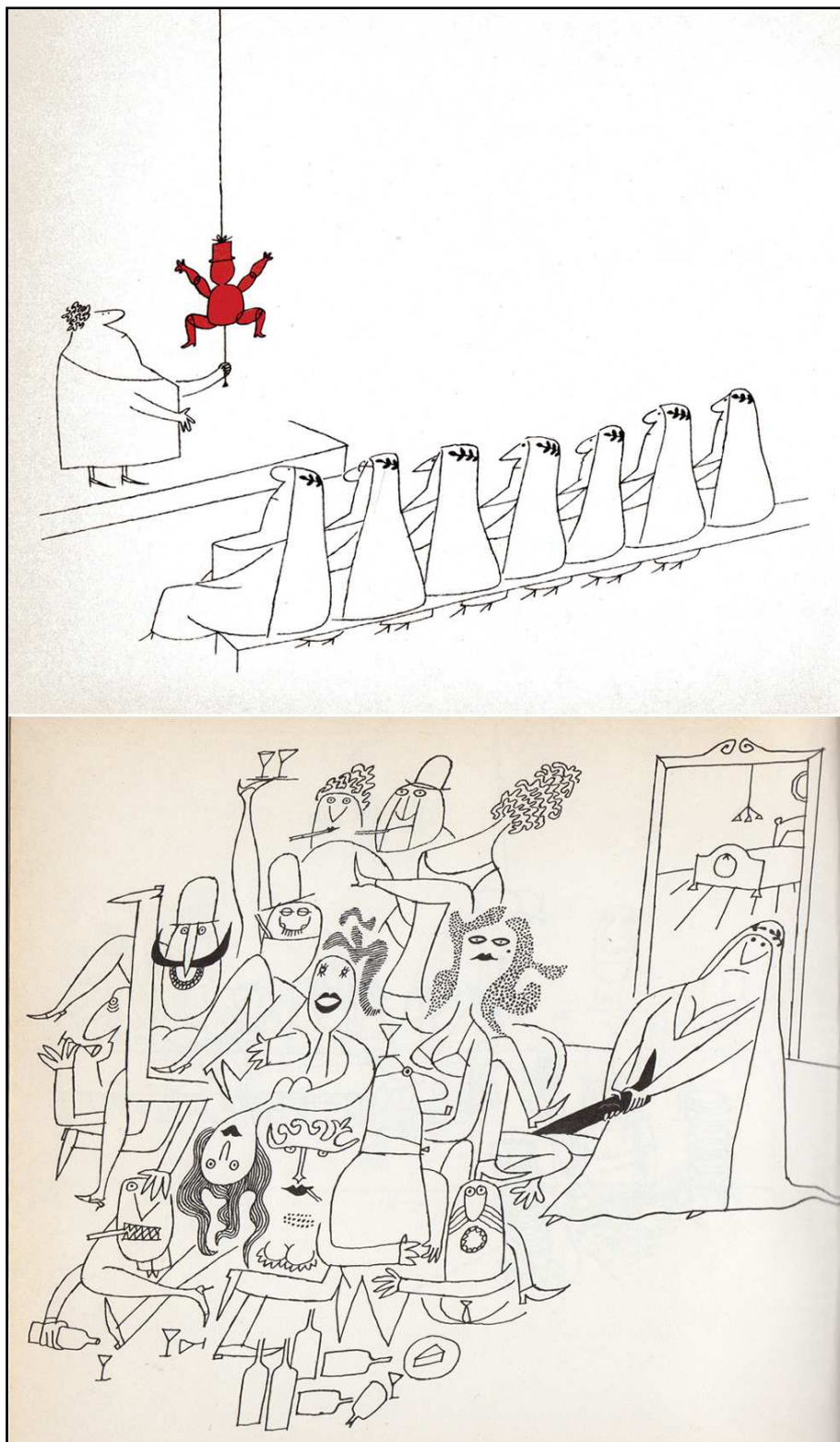
Pro edici *Polylegran* znamenal třetí svazek předčasný vrchol krátké existence, kterou začal legendární sborník "*Beze slov*" jenž představoval "elitu" tehdejších karikaturistů, tvůrčí skupiny *Polylegran*. Kromě autora se tu o celou věc zasloužil charismatický *Miloš Macourek*, jenž

jako autor začínal coby znalec světových autorů kresleného humoru, které zde udivenému publiku představoval - počínaje samotným **Saulem Steinbergem**. Vydal anebo slovem uvedl i další odeonská menší čtvercová alba "světová karikatura" z nichž nejvíc vzpomínáme na Francouze **Dubouta** a **Henryho**. Teprve když Macourek seznal, že kritikou či editováním kresleného humoru se neuživí, přešel na vlastní vtípnou prózu, hlavně pak na psaní scénářů pro hrané a také kreslené filmy (a jsme u "kouzelného sluchátka" s *Adolfem Bornem*)...

Ve zde recenzované publikaci se postaral o úvodní slovo "*Adolf Born: humanista a posel míru*". Název neberte příliš vážně, byť cenzora jistě potěšil, týká se totiž textu, který se sice věnuje "válkám" - ale mezi mužem a ženou. Námětu, který je hlavním (tedy jediným) tématem tohoto alba. Pro lepší porozumění tomuto silně negenderovému myšlení autorů textů i kreseb vybíráme kousek z úvodu **Miloše Macourka**:

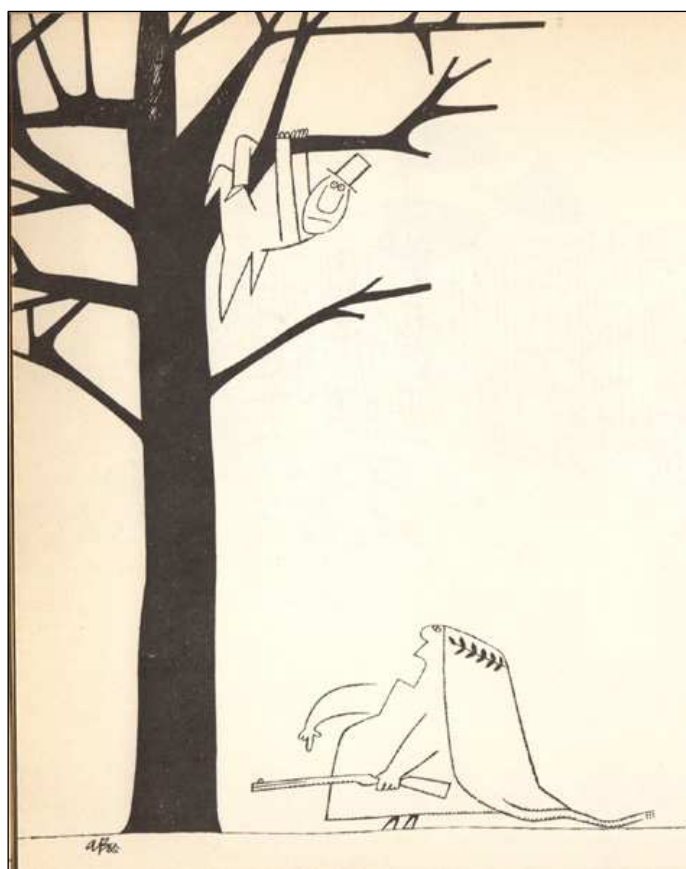
“Born (...) prožívá své dětství poblíž kostela svatého Řehoře. Týden co týden je svědkem drastických scén, kdy dámy v bílých závojích, provázeny rodinnými pomocníky, přivázejí v skrytých povozech své oběti, otupené prudkým naražením cylindru, a vlečou je směrem k oltáři. S dětskou zvědavostí pozoruje uštvané oči těch ubožáků, jež se podobají očím lapených ptáčat ztrativších navždy milovanou svobodu. Sleduje i výraz vítězství ve tvářích oněch dam, jejichž zářivé úsměvy mají blízko k nebezpečné vlídnosti generálů diktujících podmínky kapitulace.“

Paula Floru z Rakouska, pokud jde o jinou linku. Ve svazku najdeme i asi desítku různých

Od svatby přes každodenní ring až k posteli kreslí Adolf Born vtipy beze slov, které grafik řadí a vtipně upravuje či táhne i přes dvě stránky (a klidně i přes ty liché, které vpravo končí až k sudým, kde vtip vlevo pokračuje - a končí) Jednoduchá byť nápaditá úprava plně konvenuje Bornově kresbě. Kdo zná Bornovy vtipy před Macourkovým zavlečením Steinberga do České krajiny, jen s námahou by Borna hned identifikoval. Pokud jde o kreslený humor, určitě právě tato publikace byla vrcholem autorovy tvorby. A lze říci, že Born tak odešel ze světa cartoons v tu pravou chvíli. Aneb: „v nejlepší přestaň“. Ony pozdější mezinárodní ceny či tituly docela jistě souvisí s tímto typem tvorby (nu a s potlačením Pražského jara - máme-li vzít v úvahu, že Borna takto uctili ve svobodném světě na Západ od nás). Publikace má 128 stran a posledních čtyřech z nich jako by si Born v krátkém stripu hrál na

„citátů slavných“ vhodných k tématu - i tady ještě vítězil obecný nakladatelský pocit, že kniha bez textu nemůže mít u nás úspěch. Pomohlo to však grafikovi ještě víc vyšperkovat publikaci, stejně jako již zmíněný hnědý a vroubkovaný papír, který prochází celým dílem. Co dodat? Snad jen dvě drobnosti: ten prezentovaný úvodní obrázek není z přebalu, který je

lesklý, ale nepřiliš bornovský, ale zdobí vázbu knihy pod přebalem. A druhou zajímavost jsme našli v tiráži, kde se poctivě uvádí, že deset kreseb nakladatel použil s laskavým svolením nakladatelství Eulenspiegel v Berlíně (NDR). Budeme se muset podívat které to jsou a zjistit, zda vyšly jen v humoristickém týdeníku (u nás nikoliv) anebo v některé z tamních knížek humoru, kupř. **ČSRaritäten***. (IH)

Faktografie (ze záložky přebalu publikace):

A. B. *1930 *České Velenice*

(v úvodním slovu M. M. se jako Bornovo rodiště uvádí *Praha*)

Studie:

VŠ UMPRUM a AVU v Praze (prof. Pelc)

Ceny:

2. cena *Haškovy Lipnice* 1960 a 1961

Cena nakladatelství Odeon 1964

Odměna v soutěži ke 20. výročí ČSSR (1965)

Zlatá medaile v knižním Lipsku - NDR (1965)

Premio prefetto di Imperia (1965) a Zlatá datle

(1966) na salonu Bordigera (Itálie)

Kniha karikatur: *Nachmittage eines Clowns* -

NDR (vydal Eulenspiegel Verlag Berlin - 1967)

*) Tato sbírka vtipů 24 čs. autorů vyšla v r. 1960, vtipy vybral *Evžen Seyček*, **Born** zde měl 2 vtipy (**Jelínek** 3). Z **dvaceti** českých autorů jsou na živu asi už jen **Weigel a Jelínek**. Slováky ve výběru zastupovali *Kubal, Hajdučiková, Babušek a Vavro*.

Nejprve vysvětlení: ENDYK = Peter Nieuwendijk. Zo leuk Genoeg? = Funny enough?

Dohromady je to album výtvarného humoru menšího čtvercového formátu o 72 stránkách, které vyšlo v nákladu pouhých 500 exemplářů s podtitulkem „Cartoon von ENDYK“ v roce 2013. Cena neuvedena, ale je zřejmé, že kniha se k zasvěcenému publiku dostává převážně obdobně jako ke GAG-menovi IH - totiž darem. Dokonce s věnováním. (Obálku i věnování

ZO LEUK GENOEG?

funny enough?
c'est assez drôle?
komisch satt?

1 June 2016
Cyprus

To my dear colleague
and friend
Jvan,
with respect
und Liebe!

Peter
Nieuwendijk

vidíte vedle).

První část tvoří vtipy, z toho celá úvodní série je na téma „burka“ a je provedená, další tučt stránek (vždy jde o vtip čtvercový - tedy odpovídající formátu svazku) je reakcí na světovou politiku, několik prací je variantami na díla světoznámých malířů - tedy téma, které tento rok držíme na etapy v GAGu. Více ukázek než jednu (odkaz na Dalího) tu nenajdete - budou se nám ještě hodit. Zbytek tvoří díla na volné téma (**viz náš úplně poslední obrázek!**)

Hned čtyři stránky zaplňují mini-foto-portréty P. N. s velkými karikaturisty celého světa, jak je pořídili fotografové v letech 1991 - 2013. Z našich umělců je tu i snímek „Peter s Miroslavem Bartákem - 1992“. Tu je třeba doplnit pro méně sečtělé čtenáře, že Nieuwendijk je nejen zakladatelem dnes už světové Federace cartoonistických organizací, a po celou dobu její existence i její ústřední postavou - ať už předsedou, anebo generálním sekretářem (plus vydavatelem magazínu FECONews (letos prvně jen v e-podobě)). Proto těch 64 společných snímků s karikaturisty z celého světa není ničím, oč by autor nějak usiloval, ale naprosto spontánním výsledkem nesčíslného množství setkání (dokonce z let dávno před epidemií „selfies“). G-men (tak jako další čeští

karikaturisté) se setkal s P. N. prvně v jury mezinárodního bienále v Písku 1995 a podruhé letos po jedenadvaceti letech (!) v mezinárodní porotě kyperské soutěže Olive 2016. Tedy osobně - jinak šlo o pravidelnou e-korespondenci, převážně o zasílání zpráv kreseb a snímků z akcí ČUKu do výše zmíněného magazínu FECO.

Od stránky 57 se ENDYK představuje jako autor „Grafische humoru“ - pestrými barvami malovaných obrazů, které ovšem nepostrádají nápad, byť grafický, prostě jsou zábavné

Závěr sborníku patří dvoustránkovému výběru z plakátů samostatných výstav umělce, který tak rád na postery umísťoval do centra vlastní tvář. Z tuctu zařazených kousků jsme ho lehce identifikovali na polovině z nich, na sedmém jsme ho odhalili i v tmavém rouše muslimky. Vlastně až při závěrečném pohledu před otočením stránky nás napadlo upřít důkladněji pohled i na tvářičku uhlazeného mladíka na prvním plakátku (**viz!**) - a opravdu! Tak vypadal P.N. dne 12. 5. 1965... A jelikož se narodil v roce 1946, nebylo mu ještě dvacet.

Poslední stránka svazku sumarizuje holandsky i anglicky Peterovy další aktivity. Takže:

Rodák z Amsterdamu však od r. 1986 žije v Hilegomu, zúčastnil se (do vydání knihy) více než 70 *cartoon contests* a publikoval v mnoha časopisech už od r. 1985. V tom roce se také stal spoluzakladatelem FECO; když zakladatelem holandské federace cartoonistů „*De Tulp*“ (Tulipán) se stal o dva roky dříve (šéfem byl až do r. 2006). Méně známé je, že Peter Nieuwendijk byl také editorem „*Dutch Magazine for Humor a Satire*“ nazvaného

„SICK“ (1986-1995). V textu se zmiňují i velké akce organizované P.N. v Paláci míru v nizozemském den Haagu anebo mezinárodní Symposium organizací cartoonistů v Jerusalemě.

Na závěr se ještě vraťme k recenzované publikaci:

Na její zadní obálce nám **ENDYK** žehná z balustrády paláce - a jelikož jsme našli autora použitého snímku, kterým je známý italský kreslíř vtipů *Alessandro Gatto*, není vyloučeno, že v roli samotného papeže. V roli jakéhosi „*cartoons papa*“ i v reálu Peter skutečně vystupoval, když až do této chvíle udržoval původní zaměření světového společenství na trvale správné cestě, což někdy - kupříkladu při kvantitativním rozvoji žánru ve třetím světě (Čína, Irán) nebylo zrovna jednoduché. Ani lehké.

Ale jak jsme slíbili, vlevo přidáváme z alba P. N. ještě jeden klasický vtip - z kategorie tzv. „gag-cartoon“. Je, jak se sluší, aktuální, neb „řeší kuřáky“ během současné podoby letecké přepravy (jen jsme si z úsporných důvodů dovolili ze čtvercového formátu udělat obdélník).

Tyto snímky v recenzované albu nenajdete. Jde o dnešní podobu **Petera Nieuwendijka** - v akci šéfa jury Olive na Kypru - kolem jsou další členové z Česka, Turecka, Egypta a severní části Kypru... ©

Fotofejeton z Kypru / „Olive“ = kulturně-politická událost očima člena jury

Nahore: oficiální foto s městským primátorem a patronem soutěže **Nidaiem Güngördü** (uprostřed). Bylo pořízeno na tiskovce k zahájení zasedání **jury**, nachází se na webu Olive a naši jsme je na kulturních stránkách hned několika (tedy spousty!) deníků města Girne...

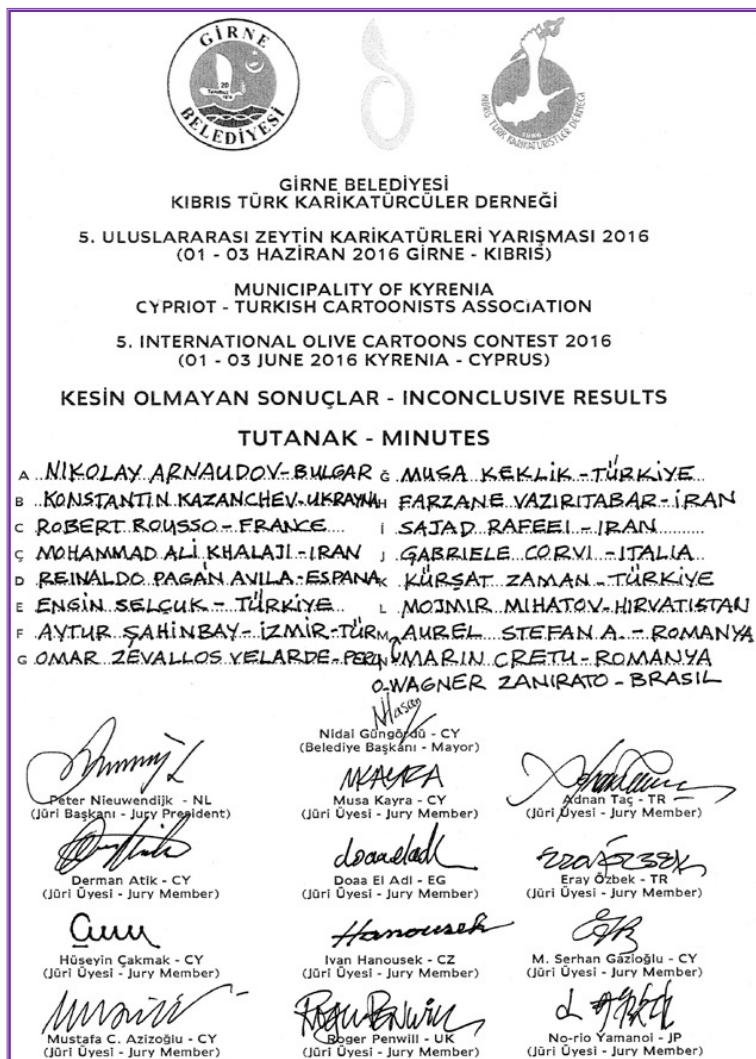

Dole: neoficiální foto s vedrem znaveným místním psem (uprostřed) jsme pořídili po oficiální prezentaci **jury** v centru Girne. Námět snímku byl náš - a v pozadí sedí manželé Penwillovi. Právě Hazel Penwillové (v červené sukni) vděčíme za produkci tohoto snímku a zaslání do redakce GAGu! Neznamená to ale, že by snad v Girne během naší práce *chcíp pes!*

Z přístavního starobylého města Girne (*Kyrenia*) jsme vyrazili na výlet do blízké i vzdálenější krajiny. Pár snímků je z mého fotoaparátu, zbytek dodali dobří lidé z jury a místního FECO:

Cyprus. Nahoře je památné místo - tato oliva byla vsazena do půdy při zrodu festivalu Olive. V černém v pozadí je Peterova družka Peggy. Kdo by se tu nenechal vyfotit? Při zastávce jsme dostali pití a dávku hrdelní modlitby z tlampače mešity. Byli jsme i v troskách starobylého kláštera a na kopci nad právě dokončenou vodní přehradou v horách. Avšak my fotíme dceru **Hüseyina Cakmaka...** o víkendu si s námi vyjely i dámy z Kypru (ih)

Glosa / Ivana Hanouska

Jedna porota - dvojí výsledky (Jak se to stalo?)

Julian Pena-Pai

V Rumunsku sídlící karikaturista se zaměřuje (a na webu “zveřejňuje”) vtipy, které se - byť někdy jen částečně - podobají navzájem svým námětem. S někdejší soutěživostí autorů o nejlepší anebo jiné, originální řešení “Trošičníka na ostrůvku” či “Muže za rohem” je tudíž konec. Zvykáme si, že vlastně “všechno tu už bylo” a pro uvážlivého autora dbalého své pověsti začíná být riskantní začít si něco s mezinárodní soutěží!

I dobrý úmysl se může zvrtnout!

Poslední příklad, kdy se mezinárodní jury shodla na desítku nejlepších vtipů, ale po “kontrolě” shora (tedy z Rumunska) nezbyl ze sestavy původně oceněných prací “kámen na kameni”. Organizátoři vyloučili podezřelé a vybírali z dalších (čistých) kreseb širšího dvacetibrázkového finále, tedy i z těch, které nezískaly od členů jury body ve finalovém hlasování).

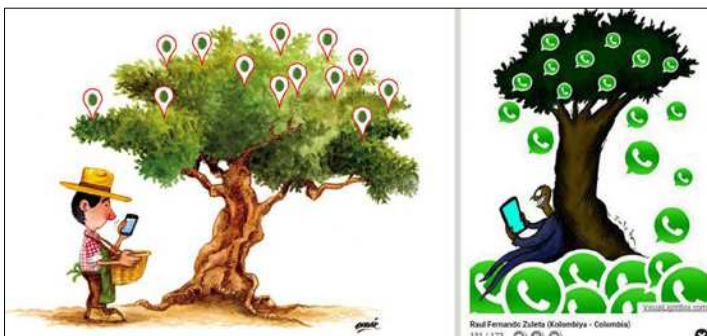
Oficiální zápis jury se tak stal jen zajímavým dokumentem, který si mohou dát porotci, kteří přiletěli rozhodnout o pořadí soutěžních děl až z Japonska anebo z Egypta, leda tak za rámeček (**viz!**). Pro ceny si přijedou jiní autoři. I tak může skončit původně dobře myšlený způsob, jak zabránit protestům, po vyhlášení vítězů ve znění, že “zrovna tento vtip už jsem nakreslil já před iks lety”. V propozicích proto byla organizátory stanovena jistá lhůta pro posouzení dvacítky finalových vtipů (najdete je v minulém GAGu), než bude vyhlášeno pořadí nejlepších. Nemůže se tak přihodit, že oficiálně vyhraje kresba evidentně odcizená jinému autorovi. Ale! Nyní zase může zvítězit ta práce, s níž by se jednotliví porotci jen těžko vyrovnali na čelném místě, ale třeba na devátém postu by ji ještě “unesli”. Ale to už je jiná kapitola. A názory na to mohou být různé... v GAGu pro to asi najdeme ještě prostor.

V pravidlech soutěže to je jasně napsáno (vybíráme text z **Propozic** otištěných zjara 2016 v GAGu):

Jury a detekce originality / plagiátorství:

All work submitted for evaluation by the **Int'l Selection Committee** and work of finalist will be published at official web page of the competition. In addition submissions will be reviewed and evaluated **for plagiarism** by international associations.

Vpravo je jedna příkladná ukázka - je to **plagiát nebo ne?** Porotou oceněný vtip byl po tomto srovnání vyřazen ze soutěže.

Vlevo **Olive 2016**

- vpravo **Olive 2015**

Nenechte se mýlit názvem rubriky; **Archív** se nazývá dnes, neb článek s obrázkem byl už zveřejněn v týdeníku GAG - v lednovém čísle 3 (7. ročníku). No a **Aktualita** se to nazývalo právě tehdy, kdy **David Černý** pobavil (naštval) Brusel.

Nejdřív tedy ten Archív:

Motto: *"Věděli jsme, že k odhalení pravdy dojde. Ještě předtím jsme chtěli zjistit, jestli se Evropa dokáže sama sobě zasmát."* (Nedovede)

Říká se tomu možná přesahy, ale spíš jde o míchání žánrů. Ve výtvarném umění se zamíchal „vážený“ sochař **David Černý** do cartoons a hned je slavný. Z karikaturistů teď ti nejvíc snažíví **Petr Urban**, **Štěpán Mareš** i **Honza Vyčítal**, z výtvarníků **Jiří David**, **Malík-urvaří**, **Romatyc se Ztohovenari** a **Milan Knížák** mu tu mediální reklamu mohou hlasitě závidět. Před očima celé Evropy v samém jejím srdci rozvěsil 27 svých (?) plastických cartoons, charakterizujících jednotlivé země EU. Některé jsou (aspoň z letmého pohledu) lepší, některé poněkud prostinké či nepřiiš originální, ale vcelku „*Entropa*“ činem je. A že tomu v Bruselu neříkají cartoons, ale třeba instalace? Co na tom - dobrý karikaturista má být nejen vtipný, ale hlavně musí umět prďoly namíchnout. A svým mícháním **David Černý** namíchl i půl Evropy a nadzvedl české připodělace. Že

bychom mu nabídli čestné členství v ČUKu?!

(I. H.)

Entropie: sociologicky „označení nevyhnutelnosti zániku lidské společnosti“

A ta Aktualita?

A co se děje v této oblasti (instalace, sochařství, performance... prostě provokování) o sedm a půl roku později, tedy dnes (aktuálně)? Na hlavu **Davidem Černým** poražení konkurenti nyní vracejí úder!

Romantyc (David Hons) + spol. (**Ztohoven**) už stanuli před soudní stolicí za instalaci rudých trenýrek místo prezidentské standarty nad Pražský hrad (aby bylo jasné, jakého typu tam dnes trůní člověk). Tím vzbudili větší rozruch (úspěch) než před tím ve stejné „věci“ umělci, kteří instalovali **Rudé srdce** nad Hradem i **Vztyčený prostředníček** na hladině řeky pod Hradem...

Více o tom najdete v samostatném článku v tomto čísle v rubrice **Dokumenty** s názvem **Soud řeší „trenky nad Hradem“**. Jenže ani **David Černý** neusnul na vavřínech (ani na

věžeňské pryčně). Ba právě naopak. Jeho nová socha, tedy sousoší, zdobí zánovní obchodní dům *Quadrio* v pražské Spálené ulici (ano, to je ten vedle obchodního domu *Máj*, nyní *My - čti Maj* - u jehož zadního vchodu stojí i jiné dílo stejného autora: metamorfózní *Franz Kafka*). Ale není prý to na objednávku zmíněného obchoďáku.

Tak jako Černého londýnský žertující omnibus bavil publikum na londýnské olympiádě, mají Zátopkovy nohy bavit domácí a hosty a také sportovce na letních olympijských hrách v brazilském přístavu *Rio de Janeiro*...

Jak jsme koupili (viz text a snímek z MfDNESu vedle), tak prodáváme!

Inu - *Entropa* to určitě není, **Emilovy** (?) nohy určitě nepopudí laiky ani estéty v tak velké míře. Navíc: Brazilci mají dnes opravdu jiné starosti než diskutovat o tom, zda se na kdejakém frekventovaném místě nesluší nahlížet dávné běžecké legendě pod trenýrky.

Retrotrenýrky?

Jistě, nejsou trenky jako trenky, ale v čase *slipů* a *tang* se tomuto trenýrkovému retu v podání kontroverzních výtvarníků lze docela podívat.

Šlo u **David Černého** jen o inspiraci trenkami nad Hradem, anebo i zde stojíme před diskusí o plagiátorství?

Jisté je, že instalace těch obřích trenek by se v přísně střežených olympijských objektech - na rozdíl od tolerantní ostrahy Pražského hradu - asi jen stěží podařila.

A i kdyby vlály ze sochy Krista nad Riem, nemělo by to stejný efekt, jako ve stověžatce s naším přímo voleným nejvyšším reprezentantem. (IH)

Černý představil své dílo pro olympijské Rio: Zátopkovy nohy

Svůj nový sochařský objekt, který se v mnohonásobném provedení objeví v olympijském Rio de Janeiro, představil v Praze David Černý. Na zdech, zidkách a domech milionového brazilské-

ho města by se měly objevit nohy legendárního českého běžce Emila Zátopka. Od všerejška nohy visí ze stropu v pražském obchodním domě Quadrio.

Foto: Michal Šula, MAFRA

Dokument / Soud řeší „Trenky nad Hradem“

Obří trenýrky u soudu

Obvodní soud pro Prahu 1 začal řešit kauzu vyvěšení rudých trenek nad Pražským hradem. Ty nad sídlem české hlavy státu místo prezidentské standarty vyvěsili členové skupiny Ztohoven. Obžalobě pro výtržnictví, krádež a poškození cizí věci čelí **David Hons**, **Matěj Hájek** a **Filip Crhák**. Hrozí jim až **tři roky** vězení.

„Tento soud neuznávám,“ začal v soudní ohradce pro výslech **Filip Crhák**, jeden z obžalovaných. „Pochybuji o vaší nepodjatosti. Vy jste zřízovaná českým státem, protistrana je zde Kancelář prezidenta republiky, která je opět zastupována státem. Z toho důvodu zde vidím střet zájmů,“ pokračoval dále a soud označil za divadlo.

Samosoudkyně Šárka Šandorová se ihned po proslovu obžalovaného usnesla, že není vyloučena z jednání, neboť se necítí být podjatá.

Jako druhý přišel na řadu obžalovaný Matěj Hájek, který hned v úvodu zmínil, že souhlasí se svým předřečníkem. Soudkyně ho však usměrnila tím, že o její podjatosti už bylo rozhodnuto před chvílí. Nicméně oproti kolegovi ze Ztohoven se Hájek přece jen rozpovídal a odpovídal na dotazy soudkyně i státní zástupkyně.

Kultura kritického myšlení

„Naše území, myšleno Evropa či západní společnost, stojí na hodnotách, které musíme hájit. Naše kultura stojí na tradici kritického myšlení. V tomto duchu vnímám i naše konání, ačkoli se někomu může zdát přes čáru,“ uvedl ve výslechu Hájek. Obří červené trenýrky vyvěsili členové skupiny Ztohoven loni 19. září na protest proti politice prezidenta **Miloše Zemana** s odůvodněním, že na Hradě „konečně zavlála **standarta muže, který se nestydí vůbec za nic**“. Převlečení za kominíky tehdy po lešení vylezli na střechu Hradu.

Obžalovaný Hájek, mimochodem magistr umění a povoláním sochař, následně na přímý dotaz soudkyně uvedl, že on je jedním ze zmíněných kominíků. Ve své výpovědi dále technicky popisoval, jak se skupině podařilo místo standardy vyvěsit trenky, podle jeho slov však bez poškozování cizí věci, jak tvrdí obžaloba. Přiznali však, že museli přestříhnout lanko se standartou. Pokud jde o tvrzení obžaloby, že umělci ze Ztohoven poškodili střechu Pražského hradu, ti prý měli na akci speciální obuv, aby ji nepoškodili.

„Vlajku jsme poté v jistém řetězci, jisté posloupnosti lidí dostali z dosahu ostrahy. Technicky jsme zajistili odvoz vlajky z Hradu,“ popisoval dále Hájek.

To už přišel na řadu poslední z obžalovaných David Hons. „Ne,“ odpověděl stručně na dotaz soudkyně, zdali bude vypovídat. „Celou situaci vnímám jako teatrální, zbytečnou a vaši podjatost úplně stejně jako moji kolegové,“ doplnil ještě. Jenže také Hons, který byl jedním ze dvou kominíků, se poté rozpovídal a popsal svou verzi příběhu.

Jak dostat standartu ze střechy

„Nechci se obhajovat, protože to nevnímám tak, že bych se měl kvůli něčemu hájit. Byl to můj způsob projevu,“ uvedl. Zopakoval, že čin členů skupiny Ztohoven testoval symboly a hodnoty českého státu. Stejně jako jeho kolegové zcela odmítl, že by jejich zájmem bylo ničení cizího majetku. Cestou na Hrad, v převlečení za kominíky, se prý členů skupiny dotýkali turisté i svatebčané.

„Prolezli jsme škvírou mezi plotem a zdí, hlídáno to nebylo. Kdyby ano, tak se nám to nepodaří. Nebyla tam žádná překážka. Od počátku nám třem také bylo jasné, že skončíme v klepetech. Nehledě na to, že jsme se nechtěli vyhýbat odpovědnosti,“ popsal situaci Hons. Dokonce prý i počítali s tím, že je ze střechy může někdo sestřelit.

Soudkyně se dále snažila probrat moment, kdy umělci hodili standartu ze střechy dolů. To na Honsovo tvrzení, že s ní zacházeli velmi opatrně. „Mohu říct, že **standarta letěla**,“ odpověděl vyhýbavě na dotaz. O dalších osobách, které se zřejmě postaraly o odvoz, mluvit odmítl.

Dílo za milion patří do Národní galerie

U soudu také vyšlo najevo, že rudé trenky mají svého majitele. Členové skupiny Ztohoven je na základě kupní smlouvy prodali soukromému sběrateli, údajnému Patriku Šimonovi. Obhájce Michal Pokorný uvedl, že zhotovitelé trenek, kterých bylo celkem sedm, mu je prodali za milion korun. „A pokud je poskytne Národní galerii, dostane slevu 999 993 korun,“ popsal podmínky smlouvy.

(Lidové noviny)

Celý text: http://www.lidovky.cz/kauza-rudych-trenek-u-soudu-clenum-skupiny-ztohoven-hrozi-az-tri-roky-vezeni-1x4-/zpravy-domov.aspx?c=A160629_074754_In_domov_ELE

Dnes začneme **Eulenspiegel**

aneb Pět vtipů z čísla 6 + jeden inzerát na vydané album vtipů

V Berlíně připravili na červen 6. číslo, na obálku nakreslili (namalovali, vyfotili či nějak nadigitalizovali) **Angelu Merkelovou**, jak se směje, že konkurenční strana SPD spadla pod 20 procent (v oblibě). Jak to všechno rychle letí! Dnes už je vše jinak, Angela i my všichni máme jiné starosti - s Brexitem, (i)migranty, s rozpínavostí Putinova Ruska...

O tom toho bude asi víc v dalších číslech „**Eule**“. V šestém čísle se však ještě Němci chystali na fotbalové ME. Hned na straně 3 je inzerát nakladatelství **Lappan** na dvě publikace - album vtipů **Uli Steina** „**Fussball**“ a satirickou knihu „**Alle lieben Fussball**“, kterou - jak se ta-

dy fakt píše - **geniálně** ilustroval karikaturista **Ari Plikatem** (**viz obr. vlevo!**)

Někdejší týdeník a dnešní čtyřtydenník **Eulenspiegel** se může chlubit velikým počtem kreslených vtipů rozestých po **68 stránkách** - vesměs tištěných barevně...

Domácí karikaturisti mají velikou převahu, od nesmrtelné **Barbary Hennigerové** s vtipem na 5. straně - správně rozumíte - přes celou pětku až po nejnovější začátečníky. Tak třeba na na desítce až jedenáctce se sešlo šest kreseb a jistě se všichni nepohoršíte, když jsme z nich vybrali zrovna tuhle od **Piera Masztalesze** - byla totiž největší a pojednává o hloupé myšlence, že si snad velkým fárem muži kompenzují svůj malý penis... (**viz obr. vlevo dole!**)

Rovněž tiskovou dvoustranu věnovali v „Eule“ oblíbenému **Beckovi**. I tady (**viz** na minulé straně - **obr. vpravo** nahoře!) jsme vybrali ten největší ze čtyř zařazených obrázků - s vyřazením z garáže a s vysvětlujícím textem „**Das neue Navi**“ (nová navigace).

Tři skeny z Eulenspiegela číslo 6 jste našli na minulé straně. A další tři jsme zařadili sem - do sloupku vpravo...

Na str. 41 se **Jan Tomaschoff** věnuje slavnostnímu přestřžení „pásky“ na nějakém dokončeném díle (**viz nahoře**). Celou stranu jako v každém čísle má pro sebe stálíce - jde o vtip, tedy spíš o obraz **Gerarda Glücka** - a další celou tiskovou stranu (seite 49) redakce propůjčila dvojhlavému autorskému „kolektivu“ **Schilling und Blum**. Neobvyklého stylu kresby (**viz obr.:** „**Dietní, vanilkovou, mocca - nebo jahodovou?**“) bychom si snad všimli už v dřívějších číslech a tak spíš předpokládáme, že jde o nový objev redakce měsíčníku. Co si o tvorbě autora (autorů) myslet, necháváme na každém ze čtenářů. Prvním dojmem bylo pomyšlení, že se výtvarné cítění redakce **Sorry** (co do výběru nových autorů) přeneslo nějakým skokem z Prahy 6 až do metro pole nad Sprévou...

Ale na závěr, místo velkých úvah, jsme vybrali raději ještě jeden vtip - jeho autorem je karikaturista **Robert Hack**.

Zdá se nám to případné - neb letos se prý na větrné pláži Rujány a větrného Baltu vůbec vrací střední generace českých dovolenkářů, aby svým dětem ukázali, kde se kdysi maminka s tatínkem povalovali nazí za cedulí FKK. Nuže - tímto vtipem beze slov pod kresbou, zato s cedulí s textem v obrázku „**Pláž Nahoře bez**“ (**viz obr.!**) končíme dnešní probírku červnového německého „**Satiremagazinu**“...

Inzerát + pět vtipů = snad slušný obrázek letního stavu karikatury v té části Německa, které se kdysi říkalo DDR.

Kresby:

Pier Mastalerz, Beck, Jan Tomaschoff, Schilling und Blum, Robert Hack

Endlich: katholische Kirche wird moderner

A hned pokračujeme - výtiskem **Sorry** číslo 6

Minule jsme se opozdili s květnovým číslem, teď zase budeme listovat v tom červnovém, aby byla zachována posloupnost. A k letnímu dvojčíslu Sorry, pokud ho někde na stánku uvidíme, se zase holt vrátíme až koncem prázdnin.

Ale slíbili jsme nepřeskočit nehumoristický časopis, v němž vyšel velký **rozhovor s šéfredaktory Sorry** a tento text jsme slíbili šetřit na léto... Takže hledejte v příštím GAGu...

A co jsme tedy našli v čísle 6 a tedy vybrali pro GAG č. 7/8 z červnového Sorry? Zde vidíte obálkový vtíp **Radovana Rakuse** a vedle jeden vtíp z vnitřností výtisku: od **Eji Kulovaného**. Až po výběru obrázků a jejich oskenování, prohnání fotošopem a zalomení do tohoto čísla GAGu jsme zjistili, že mají jednu věc společnou. Asi byste to neuhodli... ale na všech jsou postavy, které se povalují. Hlavně lehají v posteli (i u **Radka Stesky**), ale také na stole v márnici (**Boris Pralovszký**) a dokonce i na reklamním poutači nad domem hříchu. Prostě je lze zařadit mezi postelové scény, byť teprve jen k postelím některé směřují anebo už od nich jejich postavy definitivně utekly (z pitevního stolu). Museli jsme se zamyslet, zda je to tím, že tohle téma preferují autoři tohoto čísla Sorry (ne tak zcela) anebo spíš autor výběru pro toto vydání GAGu (možné to je, ale pravděpodobněji jde jen o náhodu).

Tyhle 4 vtípy, z nichž jeden je dokonce hodně starý (*Pralovszký* ho nakreslil pro Sorry *anno dazumal*) se recenzentovi:

- a) zdály být ze všech nevtipnější
- b) hodily formátem
- c) líbily proto, že zastupují různé typy vtípů (i autorů)

Správnou odpověď zašlete komukoli ze současných či minulých šéfredaktorů Sorry s výjimkou toho psa, co už si nikdy nic nepřečte.

V Sorry č. 6 na stránce 2 (hned vlevo) se tentokrát **Velká soutěž o malé Euro** k fotbalu ve Francii autorovi povedla a jako obvykle byly nevtipnější (a správné!) jen opovědi za c).

1. Český národák chystá pro své fanoušky: c) stresy
2. Příznivci českého týmu budou hráče povzbuzovat: c) Kdo nepláče, není Čech
3. Hymnou české reprezentace bude: c) Rosa na marodce
4. Trenér Vrba dostane po EURu: c) kopačky.

Autory vtipů, krom výše uvedené a zde už prezentované kreslířské čtveřice jsou také *Koštýř*, *Hohl*, *SNO* (jméno Soukup je totiž pod kresbou uvedeno před jménem Novák), *Souček*, *Hofman*, *Omar*, *Vyliž*, *Farkas*, dále z družby s Bumerangem vzešli *Mišánek*, *Levický* a *Vico*. Z tuctu přetištěných vtipů z 23 let starého *Sorry* jména neopisujeme. Pozornost ještě zasluhuje *Fefíkem* (opravdu) nakreslené „*Fefíkovo Člobrdo*“, kde hráči reprezentují různé hudební styly (rock, folk, punk a disco) a hru lze (opravdu?) zakoupit v obchodech a vinných kvelbech na „šestce“. Je to také jediná *Fefíkova* nová kresba v čísle.

Barva se v *Sorry* netěší oblibě, velký barevný vtip přes celou stránku (č.18) je tu jen od *Michala Hrdého* v rubrice „*13 let bez Mišuny*“. Vcelku tedy jde o číslo normální, nijak moc z normálu kvalitou svých vtipů nevybočuje. Což je vlastně výtka (cena je 49 Kč)! A když tu ještě zbylo kousek volného místa, tak i jeden text bez obrázku:

Qíz Fámýzdatu

Jaké je heslo letní olympiády v Riu de Janeiru?

(Není důležité zvítězit, ale nakazit se...)

A slíbili jsme ještě něco o Bumerangu...

Takže:

Prvý pocit (dojem) je, že Bumerang na větším formátu (menším počtu stránek) je chudší co do kvanta textů i obrázků (i když to jaksi odporuje dané početní úloze, aspoň tak, jak ji formuluje redakce).

Pocit se pak mění v jistotu, že Bumerang má v novém větším formátu opravdu méně kreslených vtipů - stačí spočítat vtipy v posledním „malém“ BUMu (č. 10) a výsledek činí 55 kousků. V prvních třech velkých BUMech (číslo 11, 12 a 13) je výsledek 32, 33 a 34 kreseb, což činí průměr 33 vtipů na číslo. Když porovnáme počet 55 s počtem 33, je zřejmé, že nešlo jen o dojem, ale o správný odhad.

Z toho není nutno vyvozovat žádné zásadní závěry - detailnější prohlídka odhalí, že větší formát novin přinesl i větší velikost otiskovaných kreslených vtipů, což je viditelný přínos.

Jeden příklad za všechny: tam, kde se v starých číslech na obálce (titulní stránce) objevily dva obrázky, měly by se v novém formátu (krát dvě) objevit čtyři. Jsou tam však maximálně tři (anebo také jeden velký).

Jiný pocit, totiž, že v rubrikách, kde se objevoval větší počet malých obrázků (někdy až na úkor jejich srozumitelnosti čili správné účinnosti na bránci čtenáře) jsou nyní obrázky náležitě větší, však detailní porovnání nepotvrdilo. V čísle 10 i v následných třech větších vydáních jde o nepatrně větší prostor a na něm o plus minus stejný počet zařazených obrázků. V rubrice „PF“ jich vidíme vždy po čtyřech a v rubrice „Téma“ jich namísto 6 z posledního malého časopisu vidíme nyní poprvé opět 6, pak 9 a nakonec 7. Takže zde k nějakým „úsporám“ nedošlo.

Nakonec se ukazuje, že „chybějící“ obrázky nezmysly povětšinou z pravidelných rubrik, kde došlo jen k mírnému zvětšení plochy ve prospěch komiksu F. Mráze „*Servác*“ či nosné barevné kresby od R. Visokaie. Ze scény se tedy zřejmě vytratily takové ty doplňkové

obrázky typu „když tu na stránce zbylo místo...“ Takových jsme napočítali v BUMu č. 10 asi dvacítku, zatímco v čísle 11 už jen sotva deset. Nebrali jsme ovšem v potaz rubriku „Sorry“ ani kmenové autory se stálým místem v časopisu jako jsou cykly „Čertovské obrázky“ L. Radeny,

„Železniční uzly“ L. Tormy anebo kresbu pro „Slovník (téměř) cizích slov“ plus „Dereš“ Fedora Vica, který se přestěhoval na poslední - osmou - stránku. Původní úmysl, který zněl asi jako „to co bylo na dvou stránkách“ se nyní objeví pěkně „spolu na stránce jedné“, nešlo beze zbytku realizovat. Vidět je to třeba na poslední straně, kde nyní ze sportovně laděných příspěvků na menší str. XVI. nezbyla žádná stopa na současné větší straně VIII.

*****

Výraznou a na prvý pohled patrnou změnou je dvojnásobná barevnost novinové přílohy; kde v menším formátu byl BUM z jedné strany tištěný černobíle, tam už dnes je rovněž barva. Zatím redakce této možnosti - větší barevnosti vtipů - využívá jen málo. Na titulní straně je barevný jen malý fotoportrét zpovídání osoby (**viz obr.!**) a na zadní straně je ze 6 vtipů barevný jen ten nejmenší. Celkově redakce preferuje (jistě už z tradice) černobíle vtipy,

kterých je v čísle 13 asi tucet (barevných asi 10) barvy pak používá grafik hlavně k podtisku textů a někdy i černobílých kreseb. A co je srozumitelné a pochopitelné, snaží se udržet především obálku ve **vosí žlutočerné podobě**, kterou se dobrý Bumerang vrací ke „kořenům“ a je také poznávací barevnou kombinací pro další Vicovu aktivitu - známe ji už léta z katalogů Zlatého soudku.

DEREŠ FEDORA VICA

Laco TVERĎÁK

*****

Pokud se bude čtenáři zdát, že se zde rozepisujeme o celkem jenom technických parametrech, které se změnily s přechodem humorné přílohy deníku „**Šport**“ na větší formát a následkem je menší počet tiskových stran Bumerangu, má pravdu.

Zatím jsme však stále nenašli dost klidu (a času) k tomu, abychom mohli zasvěceněji popsat druh humoru (aspoň toho výtvarného), který časopis pěstuje, všimnout si podrobněji autorů - karikaturistů, kteří zde nejčastěji publikují a také od pohledu dobře zvolených rubrik, které zasvěceně a přitom nápaditě přináší informace z žánru cartoon, jako jsou „*Kniha, kterou si (už) nekoupíte*“ nebo „*Profil*“. A jsou tu k dostání také aktuální informace o akcích a domácích

soutěžích karikaturistů či výstavách s ukázkami příslušných prací.

G-men

Kresby: **Konstantin Kazančev** (Ukrajina), **Fedor Vico** a **Ladislav Tverďák** (Slovensko)

V BUMerangu namísto „úvodníku“ se zprve na druhou stranu vine rozhovor s vybranými osobami. Redakce už „od nepaměti“ klade všem stejných osm otázek. V čísle 13 na ně odpovídá GAGmen:

Na osem otázok o humore odpovedá

Ivan HANOUSEK,

pražský novinář a teoretik kresleného humoru, vydavatel magazínu e-GAG a spoluzakladatel České unie karikaturistů

Poznáte nejakú (máte nejakú vlastnú) definíciu humoru?

Je jich hodně. Spoustu jsem jich probral ve své diplomové práci na FSVP UK. Nejkratší zní: „*Komično vzniká vybočením z normálu.*“ (Ale kladným směrem, podotýkám. Pokud bychom vybočili sebenečekanějším způsobem, ale záporně, může to někoho rozplakat)

Stala se vám niekedy humorná (veselá) príhoda, ktorá by mohla pobaviť aj našich čitateľov?

Dějí se mi stále, několikrát denně. Otázkou je, zda by se zdály humorné i jiným osobám než mně. Souvisí už s mým pokročilejším věkem...

Ktorá oblasť spoločenského života je podľa vás najväčším inšpirátorom humoru?

Žádná anebo všechny. Nezáleží na oblasti, ale na „vnitorném ustrojení“ toho kterého člověka. Někdo vidí legraci všude, jiný se zase nezasměje ani když sebou třísknu na náledí.

Ale abych byl aspoň jednou konkrétní: třináct let jsem redigoval rubriku kreslených vtipů ve sportovním obrazovém týdeníku Stadión a také organizoval soutěž o nejlepší kreslený vtip roku. Vítěz pokaždé na pódiu přebíral trofej - sošku tzv. „Emila“ přímo z rukou Zátópka. Po jednom takovém ceremoniálu jsem už doma v poklidu večerel a najednou u dveří někdo zazvonil. Šel jsem nabručeně otevřít a... za dveřmi mi stál Zátopek!

Dovedli mi ho (a postavili za dveře jako překvapení; sami se schovali) kamarádi karikaturisti, kteří po slavnosti popíjeli a pak dorazili až k nám. Ještě před tím to udělali režisérovi veseloher Zdeňku Podskalskému, který bydlel za rohem. Emil jim ten fór nezkazil; byl vtipný vypravěč a zpěvák... takže bylo veselo až do půlnoci.

Ak máte - mohli by ste nám prozradiť rebríček:

a) najveselších politikov

b) najsmiešnejších politikov?

Slovenské už moc neznám, z českých bylo a stále je dost těch směšných. Smutné je, že ten se sídlem na pražském Hradě už si kvůli tomu vysloužil od výtvarníků-humoristů namísto presidentské standarty vyvěšení rudých trenýrek. Ale máme i jednoho inteligentního a skutečně vtipného politika jménem Kalousek - asi i proto je u tzv. prostého lidu neoblíbený.

Máte obľúbenú anekdotu?

Nemám. Lidi, kteří obtěžují okolí vyprávěním anekdot nemám rád. Naopak jsem šťastný, když se taková „anekdota“ zrodí přímo přede mnou, obvykle to je v rozhovoru přátel u společného stolu. A smích, který propukne, je opravdu upřímný.

Stali ste sa niekedy objektom žartovania? Jak to na vás pôsobilo?

Často. Ale jsem už zvyklý. Působí to na mne nedobře, pokud to není dobře odvedená práce. Když se ovšem takový „agresor“ strefí přesně, je to fajn. Sám jsem ovšem býval považován za osobu, která si toto nedokáže odpustit. V mládí jsem se až moc často trefil do něčích „slabin“ a občas se pak někdo trefil i do mého nosu. Konečně můj první úspěšný text do „Literárek“ na počátku roku 1969 se nazýval „*Jak dostávám přes hubu*“. Brzy na to však

„dostala přes pusu“ i celá redakce...

Je pre vás humor nevyhnutnou súčasťou života, alebo sa bez humoru pokojne zaobídete?

Tato otázka se pro mne moc nehodí. Humorem se více či méně živím. Ale hlavně bavím. Už od dětství. Sbíral jsem kreslené vtipy a nalepoval je do sešitu, na jedenáctiletce jsem dostal trojku z mravů za realizaci nápadu vytvořit frontu na jablka (dnes by to byla úspěšná performance), během učení v tiskárně jsem se skamarádil s karikaturisty Haďákem a Jiránkem (udělal mi tak vtipné oznámení o promoci, že pak mámě nikdo nevěřil, že jsem fakultu absolvoval). Nu a vydával jsem humoristické časopisy... za jeden nazvaný „*Daj-li pivo*“ mne sebrali estébáci. Přitom jsem tiskl jen autory z naší hospody: mj **Vaška Hraběte**, **Vladěnu Čerepkovou**, **Lubora Dohnala**... Jedno číslo mi ilustroval slovenský filmový režisér **Eliáš Havetta (viz!)** a v druhém jsem měl rozhovor s básníkem **Alainem Ginsbergem**. Fakt!

Chcete se sám seba na niečo opýtať? Ak áno, dajte si na svoju otázku aj odpoveď.

Otázka: „*Jestlipak víš, čím je tak skvělý humor beze slov?*“

Odpověď: „*Vím. A teď už to vědí i čtenáři Bumerangu.*“

Na obrázku: Titulní stranu čtrnáctideníku **Daily Pivo** č. 4 o 22 stranách ozdobil **Elo Havetta**

Z domova / Výstavy: Šír, Slíva, Linek, Hiršl; Hoffmeister, Kobra, Hrdý + 4x Neprakta

Jaké výstavy kreslených vtipů se během prázdnin konají v České republice, to jsme stihli oznámit v červnovém GAGu. Další najdete v této rubrice teď - jde o ty, co už začaly, ale přesahují do srpna i dál. **Čtyři** výstavy mají žijící autoři - další **čtyři** vystavující však už nežijí. (g)

Václav v Hoře Kutné

Třeba **Václav Linek** v kutnohorském GASKu už názvem výstavy počítá i s vašimi **Pozdními příchody** - a to až do 30. října.

Kresba: **Václav Linek**. Napravo vidíte jen vzácně pootevřená dvířka s mládeží nepřístupným humorem.

Ale výstavami kreslených vtipů se mohou bavit lidé i jinde po republice. Například...

Adolfové v Terezíně

Nejen **Adolf Born**, ale také **Adolf Hoffmeister** se zapsal - a to nejen karikaturou

Adolfa Hitlera - nesmazatelně do historie tuzemské výtvarné satiry. Jeho kniha **100 let české karikatury** patří dodnes k základnímu dílu o našem žánru. Ale Hoffmeister byl pro nás především sám velký karikaturista, nikoliv pouhý diplomat a spisovatel. Jeho vrcholné dílo nyní představuje **Památník v Terezíně**. Je to výběr z **protiválečné tvorby** a k vidění tu bude i svrchu zmíněný Hitler zpodobněný jako marioneta... Jak uvádějí organizátoři, na výstavě působí nejtípněji Hoffmeisterova **antifašistická početnice**, kdy místo s čísly počítá s nacisty nebo Sudeťáky. Výstava trvá do 30. 9. 2016 a je otevřena denně od 8 do 18 hodin. /r/

Kobra ve Čtrnáctce (do 2. září!)

V Ratajském penzionu Čtrnáctka v galerii Chodba již **od 6. srpna** mají opět viset výtvarná díla HUDr. **Josefa KOBRY Kučery**. Poprvé to bylo roku 2009, nyní jde o kousky z HUDRovy pozůstalosti. O výstavu se zasloužila s Kobrovým kámošem **Otou Kmínkem** též Kobrova žena **Růžena Kučerová**; **na snímku** pořízeném před sedmi lety ji najdete **uprostřed**. Adresa penzionu a galerie je totožná:

Náměstí Míru 14, Rataje nad Sázavou, 285 07. (ok)

Neprakta v Cafee

Až do konce prázdnin se mohou milovníci kávy střetnout s milovníky kreslených vtipů v kavárně „De Mio“ proti plzeňským Masným krámům. Ty už léta slouží jako Západočeská galerie (tedy ne jako ona proslulá putyka v Českém Budvarově). Takže návštěvníci, zdrcení vážným moderním uměním, mohou hned naproti nabytí opět sil požitím horkého voňavého moku a také získati zpět pokud jde o duševní rovnováhu - právě léčivým pohledem na Nepraktovy pestrobarevné výjevy ze života (i z toho historického a plzeňského - **viz obr.!**) Doporučuje devět z deseti psychologů s ukončenou atestací z humorologie...

Neprakta v Ledči nad Sázavou

V Hradní galerii v Ledči nad Sázavou se od 2. do 31. srpna koná výstava Jiřího Wintera - Neprakt, otevřeno úterý - neděle od 9 do 17 hodin

Doporučení redakce: posílejte nám pozvánky s předstihem!

Bohoušir v Praze až do 11. září (není to nějaké výročí?)

KAVÁRNA A GALERIE CAFÉ KAMPUS
Náprstkova 10, 110 00 Praha 1
www.cafekampus.cz

Dovolujeme si Vás srdečně pozvat na zahájení výstavy

Bohuslav Šír

**Vzpomínky mi zůstanou
aneb Co život dal
a nevezl**

dne 11. července 2016 v 18.30 hodin

Výstava potrvá do 11. září 2016
Stránky autora - www.avart.cz

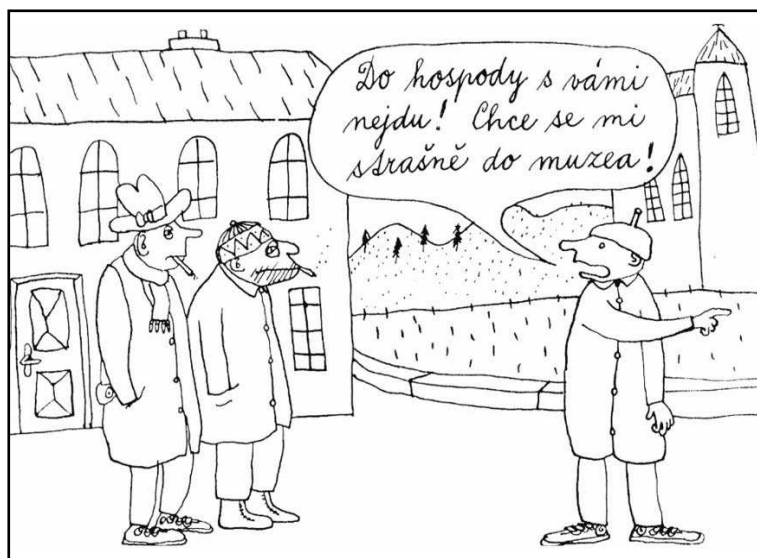

Michal v muzeu

Až do 2. října se v Městském muzeu v Nové Pace můžete smát s Michalem Hrdým - je to fakt frajer, že tohle dokáže, přestože už mezi námi sakradlouho není - budme na něj hrdí... A v muzeu se ukazuje, že tzv. „do muzea“ takový autor zdaleka nepatří!

I ten, kdo se v Nové Pace nevyzná, určitě tamní Muzeum najde někde uprostřed města. Otevřeno v něm, dle pozvánky, mají denně od 8.30 do 12 a pak ještě od 13 až do 16,30 hodin.

(g)

plakát **vpravo**) běží ve stejném městě do konce července.

Jirka (i se Standou!) v Táboře

Na samém konci června, tedy v poledne 29. června se konala v husitském Táboře vernisáž výstavy „Jiří Slíva - Humor v grafice“. A autor byl osobně na místě. Od dalšího dne - jak uvádí plakát (ten **vlevo**) - byla otevřena pro veřejnost a poběží až do 12. srpna.

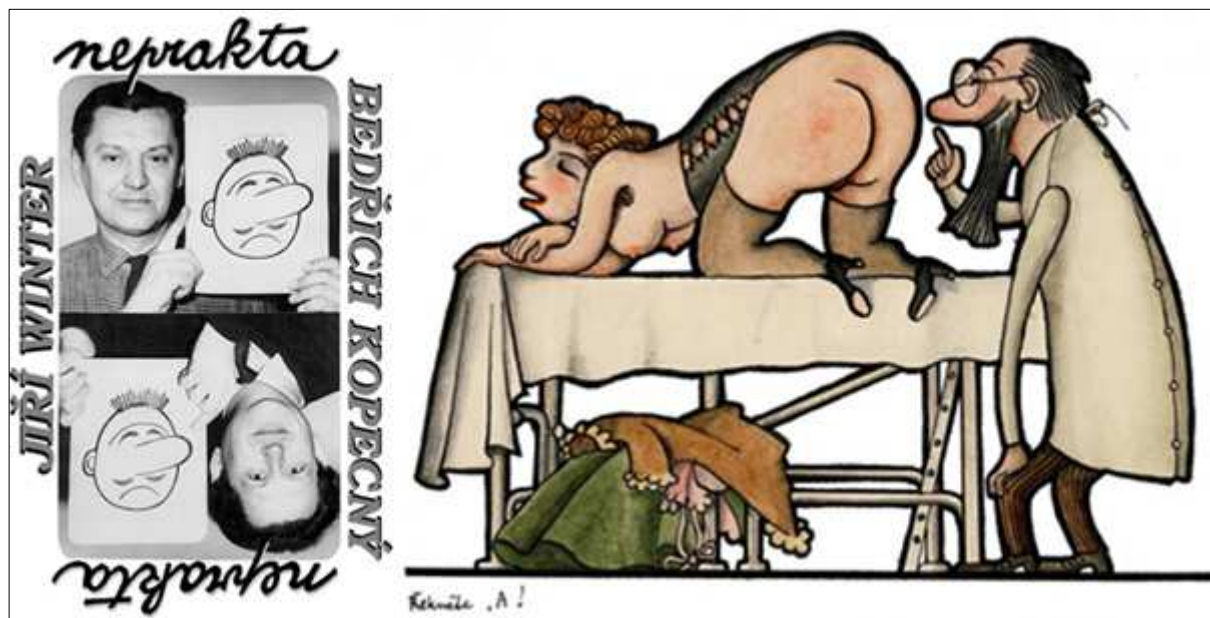
Slíva se na zahájení sešel s českobudějovickým výtvarníkem Václavem Johanusem a jaksi přes „časoprostor“ také se Standou Holým - výstava „Krajina her“ z umělce odkazu (**viz eg**)

Neprakta v retromuseu

Neprakta. Prvních 20 let firmy na výrobu kresleného humoru. Tak se prezentuje výstava nachystaná na 1. září 2016 - 1. ledna 2017 do Chebu.

O tom, co je to retromuseum, krom toho, že je součástí známé Galerie výtvarného umění v Chebu (nachází se v sousední budově a platí do ní vstupenka z Retromusea) najdete na <http://www.retromuseum.cz/neprakta-prvnich-dvacet-let-firmy-na-vyrobu-kresleneho-humoru/>

Kurátor výstavy **Pavel Ryška** napsal pro méně obeznalé návštěvníky hutný „návod na Nepraktu“, který přesně shrnuje to, co o historii firmy dobře víme. Důležitý je poslední odstavec, kde upozorňuje na poslední cenná zjištění k původnímu složení dvojice autorů - a způsobu jejich spolupráce. A dokumentuje třeba skok od námětu ke konečnému dílu.

Vtip vpravo - „**Řekněte A!**“ - jeden z prvních prototypů **firmy Neprakta** - se až nečekaně odpudivě spolehl na nízké pudy publika... Pozdější dívčí zadečky už pány těšily více...

Autorská dvojice **Bedřich Kopecký** (1913–1972) a **Jiří Winter** (1924–2011) založila společný podnik na podzim roku 1949. Vzhledem k tehdejší politické situaci šlo pouze o přátelskou dohodu, která neměla žádné právní náležitosti. Kopecký zpravidla vymýšlel a načrtával náměty a Jiří Winter pak podle nich prováděl finální kresby, určené k tisku. Během dvaceti let publikovali pod pseudonymem Neprakta kreslené vtipy a nejrůznější ilustrované texty v desítkách českých i slovenských periodik. Výsledky této produktivní spolupráce se objevily v několika knižních souborech, na televizních obrazovkách i na celé řadě výstav, včetně vystoupení tvůrčí skupiny Máj 57 nebo sdružení Polylegran.

I když veřejnost věděla, kdo populárního „čtvernožce Nepraktu“ tvoří, vnímala stále intenzivněji především opulentní linie Winterových ilustrací. Poté, co Bedřich Kopecký v roce 1972 zemřel, připojil Jiří Winter někdejší společný pseudonym ke svému příjmení a jeho kreslířský styl se stal výraznou součástí československé populární kultury.

Cílem výstavy je zařadit do ní i práci Bedřicha Kopeckého, která byla dlouhá léta uložena v soukromých archivech. Díky nedávno nalezené pozůstalosti bude možné srovnat původní náměty s jejich výsledným provedením. Výstava také představí méně známé podoby Winterova kreslířského umění - od raných, věcně expresivních grafik a pornografických obrázků, přes precizní vědecké ilustrace až k návrhům her, hraček a loutek pro Laternu magiku i animované filmy.

Výstava v Praze 1: *Bedřich Kopecný – Neprakta*

Pravidelným čtenářům **GAGu** je příběh objevu pozůstalosti starší poloviny dvojice Neprakta, **Bedřicha Kopecného**, dostatečně znám. Těm nepravidelným doporučuji vyhledat minulá vydání (č. 25/19.6.2013, č. 37/11.9.2014, č. 46/13.11.2014, č. 7/17.5.2015, č. 9/15.9.2015, č. 10/20.10.2015, č.11 /11.11.2015, č.12 /12.12.2015, č.1 /17.1.2016), kde si lze zveřejněné detaily doplnit.

Kopecného podíl

Všem příznivcům Nepraktího humoru je určena výstava v **GALERII 1** v pražské Štěpánské ulici č. 47, vymykající se z řady dosud proběhnuvších expozic. Obvykle prezentovaných Winterových obrázků je ve výstavní síni pomálu, předvádějí se především Kopecného náměty kreslených vtípů. Jsou zde nejen ty uveřejněné pod společným pseudonymem, ale zejména ty neznámé, nepublikované. Z pozůstalosti, objevené panem **Jeníkem**, po Bedřichově smrti schraňované jeho **mladší sestrou Marií**, jsou vystaveny rodinné dokumenty, fotografie a korespondence.

Jeden panel je celý věnován Marii, jejíž životní osud, stejně jako Bedřichův, byl víc než zajímavý a bez níž by nebylo co zachraňovat a co vystavovat. Instalace je uvozena panelem s podrobným životopisem Bedřicha a zmínkou o ostatních členech rodiny.

Kuriózní předměty

Ve vitrínách jsou kuriózní předměty z archivu paní *Pavlatové* (např. Bedřichova posmrtná maska od ak.sochaře *Jana Bernata*) a ze sbírky pana *Jeníka* (plaketa z hrobového pomníku od sochaře a medailéra *Jiřího Prádlera* nebo mnohokrát zmíněná, ale nikdy neviděná **I. cena z Haškovy Lipnice 1960**).

Zajímavé jsou Kopecného ilustrace z předválečného období, kresby z vězeňského pobytu v uranových dolech, či několik akvarelů a olejomalb. Návštěvníci mohou na televizním monitoru shlédnout krátkou reportáž z *Filmového týdeníku* č.41/1964 s oběma Neprakty, debatujícími nad obsahem knihy *Motivy z amfor* a dva animované snímky *Jiřího Wintera: Červená aerovka* a *Pražská strašidla*.

44 let po smrti - a vůbec poprvé!

Instalace výstavy, vlastně vůbec první samostatné a konané 44 let po smrti tvůrce, byla víc než náročná. Z bohatého nálezu bylo možné ukázat jen malé množství a každý ze zúčastněných chtěl návštěvníkům předvést to, co považoval za nejzajímavější. Nakonec se všechno podařilo a příchozí se o díle Bedřicha Kopecného dozví mnoho zajímavého. K výstavě byl vydán i jednoduchý katalog, prodáváný spolu s kapalným občerstvením v recepci galerie.

Jaroslav Kopecký

Přes „prázdninový“ termín výstavy se vernisáž těšila početnou návštěvou. Vpravo **Emil Šourek**, který v srpnu vystavuje v Plavech (více v **Aktualitách**)

Halali, tu, tu, Fitáttu! Všechnu kvišit sem, mimrodi dohromady, aby sme uděleli zhoctnocení.

Galerie 1 - Praha 1, Štěpánská č. 47

Otevřeno je až do 30. 7. od úterý do pátku (10-12 a 13-18 hod.) a v sobotu (10 - 14 hodin).

Během trvání výstavy byly v prostorách Galerie 1 pořádány doprovodné akce.
www.neprakta.com.

Slavnostní zakončení se koná 28. července v 18 hodin!

O vernisáži v Galerii Jednička lze najít informace zde:

<http://www.prahatv.eu/zpravy/archiv/1/praha/praha-1/clanek/2750/2750-bedrich-neprakta-kopecny-vystaveni-v-galerii-1>

<http://www.prazskypatriot.cz/galerie-1-vystavuje-dila-mene-znameho-clena-humoristickeho-tandemu-neprakta/>

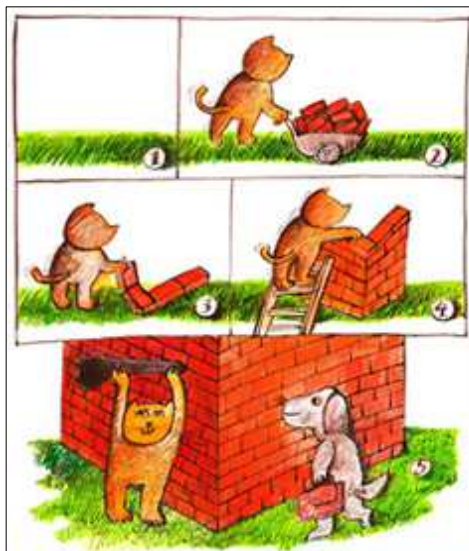
Jiří Hiršl a „jeho kočky“ v Hodoníně

Zve na výstavu v kavárně kina **Svět** s názvem **Jiří Hiršl / Kresba - Malba - Kreslený humor**. Pořádá ji místní *Dům kultury* a bude lákat návštěvníky až do konce srpna. Především ty mimohodonínské, neboť, pokud lze věřit snímkům z vernisáže, většina občanů slováckého města už výstavu navštívila. Nutno dodat, že to vše uspořádal autor pro **Kočky SOS Hodonín**.

Vidíte je na obrázcích. Ta nejmenší v náručí je vnučka **Beata** - ta na fotce s Mistrem je herečka brněnského divadla **Hana Briešťanská**...

Hiršl totiž nakreslil (zdarma) a vydal **nástěnný kalendář** - a prodalo se jich ve prospěch „**Koček**“ jen během

vernisáže plných čtyřicet! Přitom vzpomíná, že ve třech letech ho pokoušel pes! „*Dlouho jsem se potom nejlepším přítelům člověka vyhýbal velkým obloukem. S kočkami jsem se více seznámil až po přestěhování na jih Moravy. Baryk, Baruška, Vendýsek a Tom, to jsou jména tvorů, kteří s námi žili ve společné domácnosti. Nyní s námi žije **Kristýna** z Koček SOS Hodonín. Plachá kočka, kterou manželka ochočila natolik, že s námi začala bydlet. I spát v posteli...*“

Foto: **archív** (e-gag)

Český „Vtip měsíce“ = červen

V prvním letním měsíci dorazilo méně kreseb. Celkem jich bylo 46 (v květnu 54). První místa si střídavě rozdělili Marek Simon s Radkem Steskou. Marek si vzal první a třetí. Radek druhé a čtvrté, ale o to se ještě podělil se Slávou Martenkem. Simonovu vyhrávání se nelze divit. Jako prakticky jediný ze stálých soutěžících publikuje pravidelně v denním tisku byť ne denně (v Deníku) a proto obratem reaguje na aktuální události doma i ve světě. (red.)

Dvě nejvyš oceněné kresby vidíte zde - vlevo **Simon**, vpravo **Steska**

Dernisáž výstavy Vladimíra Jiráňka u „Ginger a Freda“ (očima Jana Koutka)

V pražském tančícím domě skončila výstava, která na několika úrovních (co do výšky i co do druhu) rekapitulovala tvorbu **Vladimíra Jiráňka**. **Jan Koutek** zašel derniéru zdokumentovat fotograficky - a přidal pár poznámek slovem:

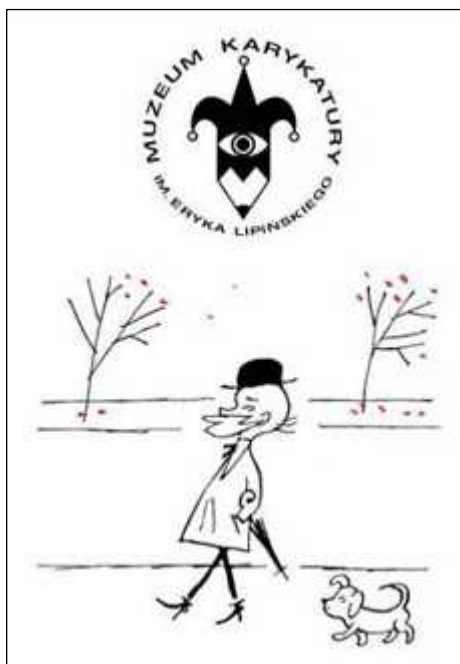
„Přínos Jiráňkův bych viděl v rozsahu a intenzitě jeho humoru. S tím souvisí i návštěva v poslední (všední) den výstavy. Právě přítomná třída třináctiletých žáků brzy odpadla a věnovala se svým telefonům. Sice individuálně, ale mám pocit, že stejnorodým "stránkám"! **Viz snímek dole**. Nebral je ani "zakázaný" nepřístupný humor (v počtu do deseti kusů), snad dva z nich by byly nepřístupné i dnes. Skutečnost mého mylně předpokládaného přesahu k dnešku mi potvrdil i jeden z pořadatelů, potenciální vysokoškolák. Že prý ani jeho zde vystavený humor nijak nebere. Osobně bych viděl smysl výstav Jiráňka (a srovnatelných autorů) asi jen v možné inspiraci u pár jednotlivců... respektive jako předmět našich i cizích úvah o dnešku a budoucnosti žánru kreslený humor.“

Snímky: **Jan Koutek**

GAG / Číslo 9 vyjde počátkem září

Věříme, že v tomto „prázdninovém“ dvojčísle **7-8** (červenec, srpen) jste si našli dost zajímavého či přímo podnětného - a také letně zábavného. K „normálním poměrům“ se vrátíme už v příštím GAGu číslo 9, které vyjde **plus minus** koncem **prvé třetiny měsíce září!** ®

Výstava: „**Żartownik Lengrena**“ v Polsku

V Gorzowie Wielkopolskim (ve vile Hansa Lehmana – I. patro) v ul. Kosynierów Gdańskich, začala výstava kresleného humoru Zbigniewa Lengrena (1919-2003) S názvem „**Żartownik Lengrena**“ a s podtitulkem „z cyklu „*Mistři polské karikatury*“. Jde o první díl projektu, který začíná tím nejlepším možným výběrem autora. Pořadatelé z místní knihovny výstavu sestavili ze sbírek *Muzea karykatury* ve Varšavě a potrvá do 30 září tohoto roku.

Patrick Chappatte: Švýcar ve Varšavě

Na pozvání švýcarské ambasády přijel do Varšavy karikaturista *Patrick Chappatte*, který kreslí do švýcarských deníků *Neue Zürcher Zeitung* a *Le Temps* a také do *International New York Times*. Po vernisáži jeho výstavy v budově švýcarského velvyslanectví v polské metropoli proběhlo 15. června 2016 také setkání s polskými karikaturisty, kteří se zajímají o spolupráci s časopisy a novinami... (red)

Na snímku: **Patrick Chappatte** – Foto: **Keystone / Al Arabiya**

House cartoonist 2016: Tony Houbrechts

V belgickém **Domě karikaturistů** se od roku 2008 představují nejlepší či nejznámější tamní autoři kresleného humoru a karikatury. Na webu **ECC** si můžete jednotlivé soubory dnes už devíti autorů v klidu prohlédnout. Pokud si adresu *vygooglujete*, nabídnou se vám tyto autorové výstavy, na něž si můžete kliknout (zde v GAGu to nejde - jsme ve formátu pdf):

Click here for our house cartoonist 2015 - **Constantin Sunnerberg**

Click here for our house cartoonist 2014 - **Luc Vermeersch**

Click here for our house cartoonist 2013 - **Norbert Van Yperzeele**

Click here for our house cartoonist 2012 - **Griet**

Click here for our house cartoonist 2011 - **Luc Vernimmen**

Click here for our house cartoonist 2010 - [Canary Pete](#)

Click here for our house cartoonist 2009 - [Ludo Goderis](#)

Click here for our house cartoonist 2008 - [Stefaan Provijn](#)

Novým - už **devátým** - belgickým autorem je letos **Tony Houbrechts** narozený v roce 1942 (tedy stejně jako Pavel Kantorek nebo Ivan Hanousek). Ale na rozdíl od nich v belgickém *Sint-Truiden*, takže jako kluk fandil *Tintinovi* a ne *Ferdovi Mravencovi*.

Postupně vystudoval vysokou školu a má diplomy z oboru *Publicity, Art Director and Graphic Designer* na *St Luke's College of Fine Arts* v městě *Liege* (v roce 1965). Pracoval léta jako art director and graphic designer-illustrator v deníku *'Het Belang van Limburg'*. A jeho kreslené vtípy se objevovaly v „daily, weekly i monthly magazines“. Byl členem "*Kunstkring Alkate*" v Alken, a později také spoluzakladatelem *Belgian cartoonists association „KEVER“* a klubu cartoonistů „*KA3*“.

Kreslil pod značkou (pseudonymem) **Toni** anebo **Cartoni**, a uspěl v řadě soutěží v Belgii i za hranicemi: kupř. v Polsku, Turecku, Francii, Číně a v Japonsku... Měl řadu samostatných výstav a také společných - v žánrech: cartoons, paintings, aqua-relles, pencil drawings, portraits, stained glass etc. A rok 2016 patří teď jeho *personal exhibition* v ECC... (g-ecc)

Další známý Belgičan: Brassier...

Ve skutečnosti se autor kreslených vtípů **Brasser** jmenoval - **Paul De Valck** (1937-2001). A přestože je už 15 let po smrti, jeho přátelé a příznivci jeho humoru z města *Humbeek* na něho nezapomněli. Naopak! Důkazy najdete na vedlejších třech snímcích...

Nejprve uspořádali retrospektivní výstavu anoncovanou jako „*celebrating the life and work of the artist Paul De Valck*“.

Během jeho života opravdu vzniklo rozsáhlé dílo... Brassier nakreslil více než 15.000 cartoons. Proto ho zřejmě nazývali "*the emperor of the Flemish cartoon*" (císař Flámských cartoons). Autor však nebyl oblíben pouze pro své kreslené vtípy, ale také jako velmi sociální osobnost...

Na dolním obrázku je obálka nové knihy (ISBN 978-9090-295718; má 264 stran a pevnou vazbu) a nejde zdaleka jen o běžnou biografii s údaji o životě umělce, nýbrž o velkou kolekci obsahující okolo 500 cartoons - pochopitelně od Brassera!

K dostání je v Belgii za 25 euro. A určitě ji seženete v krámku, na který upozorňuje pomalovaná zeď jednoho činžáku (viz horní snímek) kde se nabízí spolu s dalšími ukázkami a suvenýry od autora jak to vidíte na prostřední fotografii, která ukazuje originální výzdobu výkladní skříně s adresou thecARToonist.be.

Určitě i to je zajímavý nápad a určitě by takový obchůdek (třeba *Neprakta*) někde v centru Prahy potěšil příznivce nejznámějšího jména na poli čes-

kých výtvarných vtípů. Jenže otázkou je, zda by si vydělal na nájem... (jo+ih)

Žyrardów 2016 - „Manufaktura satyry“ už posedmé!

Tady je máte: **nahoře** vlevo organizátora Zbygniewa Kolaczeka (uprostřed) s Witkem Mysyrowiczem (president SPAK) a dámou z města při práci; nahoře vpravo vybrané kousky ze soutěže na témata ročníku 2016 - šlo např. o portrét či jiné výtvarné připomenutí postavy, která pro město Žyrardów měla opravdu velký význam - vždyť dle **Filipa de Girarda** dostalo dokonce město svůj název!

Nu a dole je finále: komise má hotovo a jejich pět členů prezentuje šest vítězných prací před sebou! Pokud jde o jména „selektorů“ soutěže či „kurátorů“ výstavy, tak opět poznáme *Witolda Mysyrowicze* (nejen podle červených kalhot) a vůdčího ducha projektu *Zbygniewa Kolaczeka* (vpravo).

Letos se ve varšavském „*Muzeu karykatury*“ konala výstava oceněných prací z dosavadních **šesti ročníků Manufaktury satyry** z let 2010 - 2015. A jak už obálka výstavního katalogu od **Witka Mysyrowicze** napovídá, tato umělecká aktivita města Žyrardowa byla oceněna **výroční cenou Spolku polských umělců karikatury „SPAK“ = Erykem** za rok **2014**. A tak, nejen proto, že **e-GAG patří k mediálním partnerům polského projektu**, se v příštím čísle miníme více zabývat i zmíněným katalogem a též přehlídce vtipných kreseb či maleb, které se v něm nacházejí. V nemalé míře a kvalitě... (G-men)

Výsledky 7. ročníku Manufaktury satyry najdete v rubrice Výsledky... ®

Polští karikaturisti na pasekách - jako ty včelky

Jarní týden (do 12. června) se v Stróżach u Grybowa konal **VIII Plener Karykaturzystów „Sądecki Bartnik 2016”**.

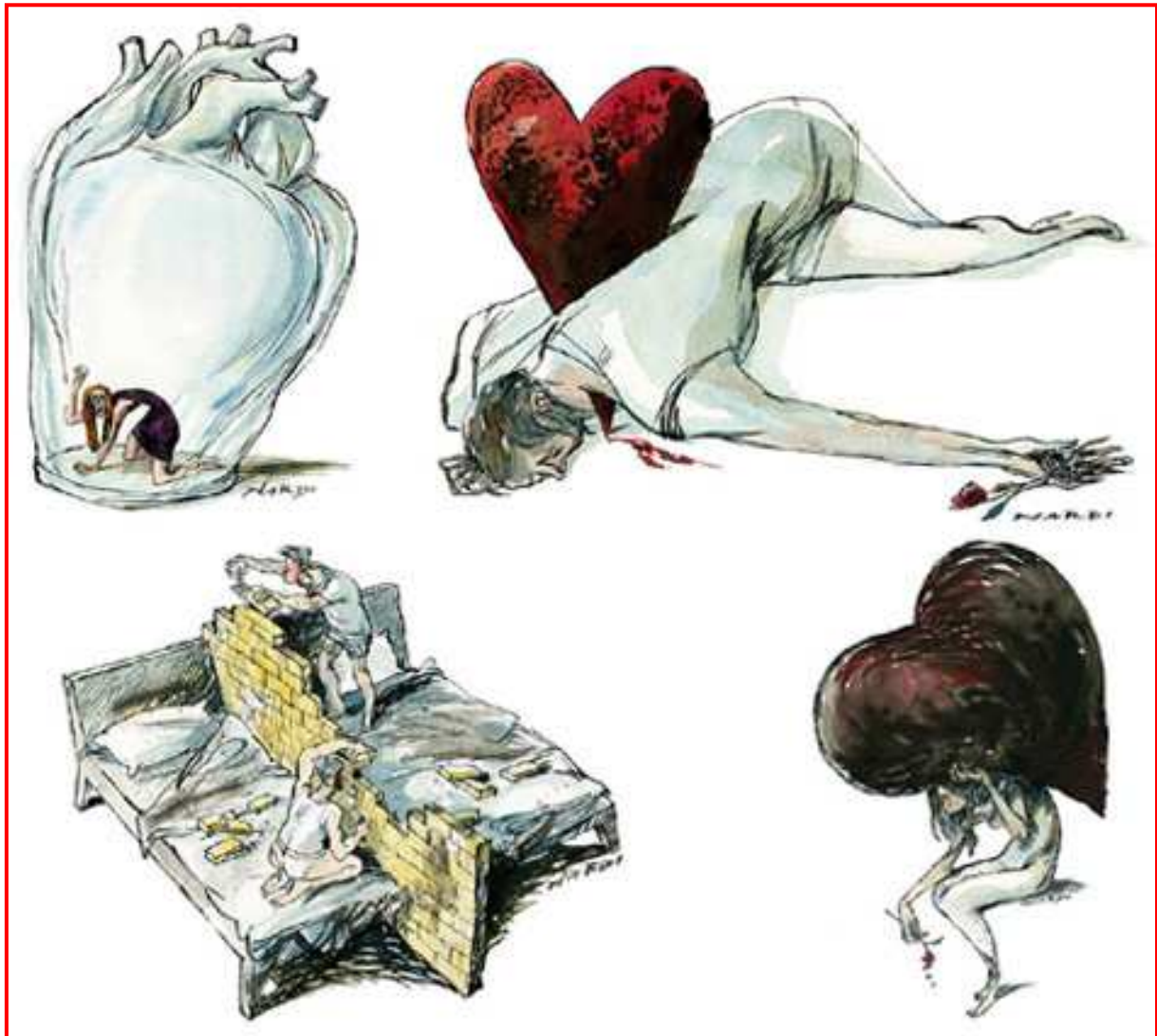
Karikaturisty hostili **Anna a Janusz Kasztelewiczowie**, majitelé *Gospodarstwa Pasiiecznego „Sądecki Bartnik”*. Jde o ekologické hospodářství založené už v r. 1973 a věnující se hlavně čistým včelím produktům. Po roce 1989 došlo k dynamickému rozvoji firmy, která produkuje nejen med, ale i vosk, pyl, propolis aj. Majitelé jsou mecenáši kultury a řadu let zvou na workshopy umělce. Střídají se tu *plenery malarskie, rzeźbiarskie, fotograficzne i karykaturzystów*. Letos pohostinnosti „Sądeckiego Bartnika” využili právě karikaturisti: **Dariusz Łabędzki, Liliana i Mirosław Hajnos, Henryk Cebula, Marek Gliwa, Bartłomiej Belniak, Monika a Zenon Żybertowicz a také Swietłana a Sergiusz Kaszkowski z Alonką**. Plenéru se účastnily též dvě studentky *Państwowego Liceum Sztuk Plastycznych w Jarosławiu* **Anna Błądeková a Ewa Szczębarová**. Snímky jsme vybrali z desítky fotografií pořízených účastníky (jsou z webu *M. Hajnose*) a celou tuto událost v GAGu registrujeme hlavně jako ideální námět či vzor pro aktivitu každého spolku (i karikaturistů). Jen to chce hledat - a najít - toho mecenáše! (red)

Foto: Společný snímek ve dřevě, *Mirek Hajnos (vpravo) s Henrykem Cebulou - vzadu včelín*

Marilena Nardi... a EI FestivaLove

Italské město Scandiano představilo dílo italské výtvarnice a jedné z mála známých karikaturistek jménem **Marilena Nardi** - jinak profesorku na *Academia de Bellas Artes* v Benátkách, a držitelku nejméně půl stovky cen z mezinárodních festivalů. Její grafiky, na kterých je hlavním motivem láska a v té lásce základním orgánem lidské (zcela určitě jde o ženské) srdce, tvoří cyklus **“FestivaLove”**. A čtveřici jejích kreseb nyní v GAGu představujeme - najdete je hned na příští straně. (g)

Kresby: **Marilena Nardi** (Itálie)

Pozor, mimořádná aktualita!

1. Int'l Cart. Comp. on the Freedom of Expression. In Memory of Anna Politkovskaya 2016 - Spain

Uzávěrka soutěže je **31. srpna** - a jelikož do té doby příští GAG nevyjde, vkládáme upozornění na tuto soutěž mimořádně sem, mimo běžné propozice a tabulku kalendáře. Pravidla + přihlášku ve formátu PDF najdete na Weblog: <https://humorgraficolibertadexpression.wordpress.com/>

En memòria d'Anna Politkóvskaia

Více o soutěži na: [certameneshumorgrafico](http://certameneshumorgrafico.com) .

Pořádá: *LlibreriaPapasseit* and *Associació l'Oliva* (Programme for **Human Rights**)

ve spolupráci s:

PEN Català and *Instituto Quevedo del Humor*

Mediační partneři: *LaMarea* a *La Directa*

Účastnit se mohou všichni autoři starší 18 let.

Téma: Graphical Freedom of Expression in Memory of Anna Politkovskaya

Případ jedné z obětí nedemokratického režimu v Rusku je notoricky znám, ale nejde jen o ni!

How to Participate: *Digital or postal submission of artists' own, original pieces of work*

Ceny: €700 distributed in 3 Prizes: 1st place: €400 2nd place: €200; 3rd place: €100.

Deadline for entry: 31st August 2016

Normální poštovní adresa je: Gran Via Carles III, 53, 5è – 3a. 08028 – Barcelona. A e-mailem se vtipy posílají na: convocatorias@iqh.es

Voici le nouveau Fécocorico 19,
il est à feuilleter gratuitement sur:
<http://www.fecocorico.fr/> sur cette page, on
 peut aussi revoir les éditions précédentes.

Hle - zde je nové FECOcorico číslo 19

- tak bychom mohli přeložit úvodní výkřik ze zprávy, která přišla (nejen do GAGu) z Francie. Tamní "národní" odnož FECO je snad jediná v celém "FECO-světě", která vydává svůj vlastní magazín - pravidelně a jako měsíčník! Krom Česka samozřejmě - i když e-GAG "právně vzato" českému FECO neslouží (je-li taková odnož u nás vůbec?).

Ale podívejme se letmo na nabídku z obsahu... **Au sommaire:** *Les attentats de Bruxelles, les festivals de printemps, Marilena, le Trophée Presse Citron, Bauer, l'Iran, les livres de Coco, Gibo, Honoré et Samson, les hommages à Siné et à Frep et l'histoire dessinée des pets...*

Bonne lecture et faites le circuler...! - to vám přeje redakční ekipa.

Kdo má zájem, jistě si v červencovém čísle magazínu zalistuje na webu (viz adresa nahoře!).

Obálka červencového čísla je jemná a nenápadná, ale bruselské atomium přece jen naznačuje, že to nějaká romatická cestopisná vycházka Francouzů do sídla EU stěží bude... A jejje! Jasně - ty koule asociují klasické pumy někdejších anarchistů... (autorem kresby je **Lejon**)

vr

**Slawomir Makal - Polák
 bronzový v Knokke-Heist**

V belgickém městě **Knokke-Heist** se 2. 7. konala posouťní výstava už 55. ročníku **Cartoonfestivalu Knokke-Heist** - známého „**Gouden Hoed 2016**“ spolu s tradičním udílením cen laureátům. Mezi nimi byl také **Slawomir Makal** (získal **Bronzen Hoed** (3. cenu) za obrázek, který je vidět na scéně kasína (**viz foto**).

Pro cenu si přijel s manželkou a byl moc rád, že se tak mohl poznat (nejen u belgického piva) s výbornými karikaturisty jako je **Dalcio Machado** (1.cena) a **Engin Selçuk** (2. cena) a také ocenit místní turistické atrakce a sousední centrum - město Brugge. (pol)

rikaturisty jako je **Dalcio Machado** (1.cena) a **Engin Selçuk** (2. cena) a také ocenit místní turistické atrakce a sousední centrum - město Brugge. (pol)

Jonzac je ve Francii - zatím bez povšimnutí muslimských teroristů!

Snad to nezakřikneme, když konstatujeme, že právě karikatura a vtipy, které ve Francii symbolizují svobodu názoru, jsou velkým trnem v oku tzv. **Islámskému státu**. Největší přehlídka kresleného humoru se letos koná ve francouzském městě **Jonzac** od 24. června až do 3. srpna. Je to už **12. Biennale Humor & Wino – Festival International du Dessin d'Humour**. ©

Soudci M. Zbránkovi hrozí kárný postih za tři satirické články...

... na internetu. Ve čtvrtek však před kárným senátem Nejvyššího správního soudu odmítl potvrdit, zda je jejich autorem. Podle žaloby psal dehonestujícím způsobem o uprchlících či muslimech. (...) Články vyšly na webech „Pravý prostor“ a „D-fens“. (...) „Celá žaloba je nesmyslná,“ reagoval Zbránek. „Je to **satira** a **satira** musí být kousavá, nemůže být shovívavá a lhotejná.“ Odmítl, že by svými texty znevážil důstojnost soudcovské funkce a ohrozil důvěru v nezávislost justice, z čehož ho viní předseda soudu.

(iDnes.cz): „Soudce satirik nepřiznal autorství článku“; MfDNES, 27. 5. 2016, str. 15

Satira musí být kousavá. Ale ne od soudce

Má soudce stejná práva jako kdokoli jiný? Může zveřejňovat **satirické texty** na hraně mezi provokací a urážkou, byť by je psal ve volném čase? (...) Podle soudu jeho dva texty hrubě neobjektivním a dehonestujícím způsobem vykreslují migranty jako prospěcháče a pracovníky neziskových organizací líčí jako ty, kteří na pomoci uprchlíkům parazitují. Naopak kritiku radikálního islámu ve třetím textu označil kárný senát za **satiru**, kterou soudce psát smí. (...) Zbránek s verdiktem nesouhlasí (...) „Literární činnost je podle zákona o soudcích povolena. A když je povolena literární činnost, je povolena i **satirická** literární činnost.“ (...) „Já mám dobrou **satiru** rád,“ řekl předseda soudu v Ústí n/L. **Luboš Dörfel**. „Chápu, že chce být někdo **vtipný** a **satira** vždycky pálí.“

Artur Janoušek: „Soudce dostal trest za satiru...“; MfDNES 7. 6. 2016, str. 4

Kresby na téma justice: **Bobo Pernecký** (Slovensko)

Pátrání po zmizelé pornohvězdě režisér vystlal typickými hláškami

Ideální letní **krimikomedie** typu „buddies“ neboli jiskřivé dvojice kamarádů vstupuje do kin pod názvem Správní chlapi. **Komedie** o nájemném detektivovi a nájemném ranaři, kteří se potkají u stejného případu, má hezký úvod, hezký náhled ve stylu Phila Marlowa i hezkou náladu Los Angeles z dob,

kdy se ještě **vesele** pilo, kouřilo a politickou korektnost nikdo neznal. (...) Hezky výstřední kulisy přidává pornoprůmysl, jež tak zajímá nedospělou dcerku Goslingovy postavy - opět **s vtípem** a vkusem.(...) Kde kriminálka kulhá, podepře ji pomocná ruka **komedie**. Což platí i pro nepřilíh čtené, zato vždy originální akční scény se znaky situační **grotesky**."

Mirka Spáčilová: „*Náladu spraví správní chlapi*“; MfDNES 2. 6. 2016, str. 9

75 let Jana Vodňanského

Deska se jmenuje *Tarantule a jiné nevydané songy* (...) Ty nahrávky jsou pravý underground.

V. H.: Vy jste zažil různé zákazy, ale předpokládám, že kolem toho byla i **legrace**.

J. V.: Kupodivu se (mimopražští pořadatelé koncertů) nejvíc báli písničky (...) o vědcích - *Zase zasedá vědecký kongres, začal před rokem a trvá dodnes*. To vadilo, protože pořad něco zasedalo. Jeden den RVHP, druhý Varšavská smlouva, další ÚV KSČ - a lidi se začali hned **smát**.

Václav Hnátěk: „*Vodňanský: Texty jsem psal po paměti v kině...*“; MfDNES, 8. 6. 2016, str. 14

Na snímku **Jana Koutka: Jan Vodňanský** patřival k pravidelným návštěvníkům vernisáží *Salonů kresleného humoru* v lepších časech Malostranské besedy

Boris a Miloš - oba reprezentují typ politika, který je dnes na vzestupu

V knize *Faktor Churchill* se bývalý londýnský starosta **Boris Johnson** stylizuje do velkého státníka - říká její český překladatel **Pavel Bakíč**.

V. V.: *Jaký typ politika je Johnson?*

P. B.: Klíčová je jeho důsledná sebestylizace. (...) Narodil se v Americe a má americké občanství, je vzdáleným příbuzným Davida Camerona a několika šlechtických rodů. Zároveň pokračuje v tradici britského politického výstřednictví.

V. V.: *Součástí téhle kultury jsou i **bonmoty**, silové hlášky, skandální prohlášení... má dnes Johnson na britské scéně nějakou konkurenci?*

P. B.: Pověst ostrého politického **klauna** si vybudoval europoslanec Nigel Farage, ale ten veřejnost hodně rozděluje, dost lidí se **směje** spíš jemu, než že by se **smálo** s ním. Johnsonova pozice je v tomto unikátní, je to člověk, s nímž se lidé rádi **zasmějí**. Což byl argument, který zcela seriózně zazníval v rámci voleb starosty v Londýně v roce 2008. Že s Borisem je aspoň **legrace**. Což je něco podobného, co se u nás zmiňovalo v souvislosti s Milošem Zemanem před prezidentskou volbou.

V. V.: *Vraťme se k té podobnosti mezi B. Johnsonem a M. Zemanem...*

P. B.: Zmínit se určitě dá, jak oba pracují na jedné straně s jistým elitářstvím, na druhé straně jsou schopni oslovit masy s rétorikou, která se právě proti elitářství vymezuje.

Vojtěch Varyš: „*Boris Johnson je jako Miloš Zeman*“; MfDNES 18. 6. 2016, str. 14

Britka u nás prodala víc než sto tisíc svých knih

Britská autorka ženských románů Alexandra Potterová přijela do Prahy, aby zde pokřtila novinku *Láska z Paříže*.

Pocházíte z Anglie a zasazujete tam i své romány. Jak si vedou vaše knihy v Americe?

„Upřímně, nic moc. **Britský humor je suchý, děláme si legraci ze všeho**. Pokud se v knize dostaneme k vážnému tématu, vzápětí ho shodíme, což však v Americe nefunguje. Bylo mi řečeno, že je pro ně moje tvorba moc britská.“

Karolína Stránská: „*Fanoušci Jane Austenové mne nenávidí*“; MfDNES, 18. 6. 2012, str. 13

Po textech vybraných z pošty od čtenářů sahají redakce od nepaměti **bud'** tehdy, když nemají do novin co dát. **Anebo** když chtějí něco sdělit, ale sami si na to - chlapi a děvčata - netroufají. A tak raději volí „hlas lidu“.

No - z prvního důvodu nemůžete tento časopis podezřívát ani náhodou - vždyť jeho rozměr přesahuje běžné čtenářovy schopnosti. Soustředit se nad více než 70 stránkami by snad šlo v narvané čekárně u lékaře, ale to by tam nesměly báby drbat ani mládež blbnout s přístrojčky. Do GAGu jsme toho nacpali až moc a to jsme ještě čtvrtinu materiálů odsunuli na příště.

Druhý důvod je věrohodnější. Jenže abychom zkritizovali poměry v redakcích, natožpak způsoby jejich jednání s „votravy“ nabízejícími jim nějaké veselé obrázky, na to máme kuráže spoustu a dlouho. A pokud jde o nominaci autorů na Čs. novinářskou cenu za kreslený humor, ani tady se moc netajíme kritikou poroty - vlastně od chvíle, kdy se přes snahu porotce Vica nedostalo na Jiránka (těsně před smrtí). A nebyt velkého tlaku ČUKu na jury, nedostalo by se ani na Renčina v roce, v němž pro pokročilou nemoc nakreslil svůj poslední vtíp. A víte někdo, proč dosud v NC neuspěli třeba Reisenauer a Teichmann?

Takže z ohlasů, které po udělení NC 2015 za své vtípy dostal laureát **Vhrsti** a pověsil je na svém webu, i z osobního dopisu **Ernesta Svrčka** GAGmenovi, vybíráme jen kousky. A věřte, že z nich nemáme radost - ač z různých důvodů.

VHRSTI: *Že se ještě vracím k Novinářské ceně... Chci vám říct: Nebojte se, nezpychnu. Moji věrní fanoušci už se postarají, abych zůstal nohama na zemi ;-)* vhrsti

Jan Bor - před 16 dny
Autore,
vy musíte být šťastný člověk, když vám někdo za tyhle 3,14čoviny dává peníze. Já se pak nedivím, proč od nás prchají váleční uprchlíci.
^ | v - Odpovědět - Sdílet

snimajici - před 9 dny
sem fakt nepochopil. co je na tom k popukání
???

p.s. je vtíp k tomu, aby se člověk zasmál, ne?
^ | v - Odpovědět - Sdílet

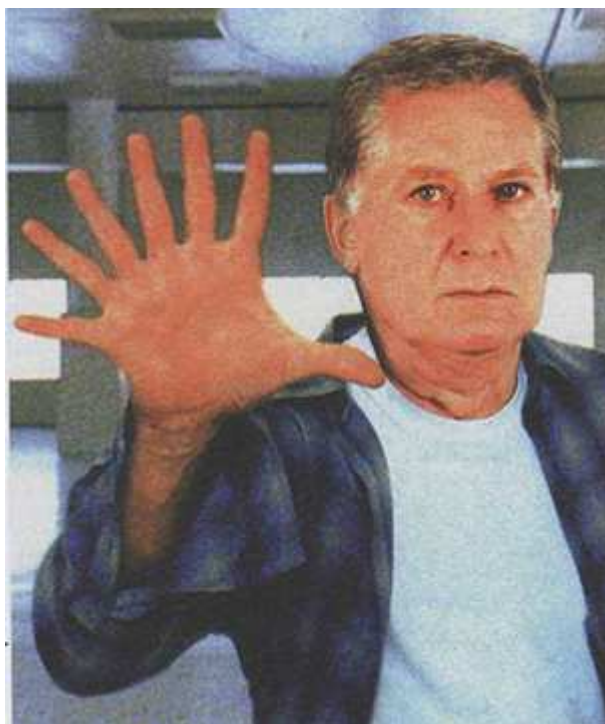
strejc josef - před měsícem
Svého času jsem poznamenal, že autor tvoří ve stylu Dikobrazu padesátých a sedmdesátých let. Neměl jsem pravdu. Omlouvám se. Dikobrazu.

⊗ ^ | v - Odpovědět - Sdílet

Pratáta - před měsícem
Jaké to je, být součástí „kulturní fronty“? Stačí to aspoň na sjetí se do němoty? Tak nějak pochybuji, že by její příslušník mohl být jinak schopen sám se sebou existovat.

Čau, Ivan,
srdečný pozdrav na úvod. Mám nutkanie zverit' sa Ti - *mój objaviteľ* - že práve v tomto období (do 24. 7.) vystavujem v Košiciach (K13), ktoré sú tento rok Európskym mestom športu, 248 koláží výlučne zo športovného prostredia. Po odchode Kornela Földváriho nie je totiž

v tomto kalifáte človeka, ktorý by mal záujem pozrieť si niečo moje.

Lebo u nás tí, ktorí nazývajú ľudí, veci a udalosti pravými menami, sú vyslovene nežadúci. A preto u nás ten, ktorého nevezmú trebárs do únie karikaturistov preto, že nevie kresliť, stane sa za o rok na to karikaturistom roka SR (...), ten, ktorý je tu riaditeľom vydavateľstva (...) mi neodpovedá na dopisy (ani doporučené) kryje sa prede mnou ako zbeh len preto, že chcem naspäť od neho veci, ktoré si odo mňa pred uvedeným časom sám vyžiadal, atď. (...) Bol by som naozaj veľmi rád, keby si práve ty videl moju košickú expozíciu. (...) Aspoň tolko ďalších všeobecne športových obrázkov mám ešte doma (...) mám tiež asi 300 koláží na tému Žena a tucty ďalších obrázkov, ktoré nikto ešte nevidel... No mám už aj 74 rokov a po 40 od-

pracovaných rokoch *** - eurový dôchodok!

Buď furtom furt fit a nech sa Ti stále darí...

Ernest Svrček, Brezno (Slovensko)

Koláže Ernesta Svrčka sa dostali do Európskeho mesta športu 2016

Čau, Ernest,

Je mi už taky 74 a dôchod mám ešte o 32 Euro nižší. Situace s karikaturou je v naší republice obdobná. Tvé psaní ze 7. 7. mne opravdu potěšilo, ale dokud si neosvojíš e-mail, ani já ti na něj neodpovím. Doba se s námi nemazlí. No, snad ti někdo vytiskne a pošle aspoň tento GAG? Moc zdraví (vím, že ho potřebuješ) ti přeje...

Ivan Hanousek, Praha (Česko)

Nahore: Až při oslavách 70 let plodného života prozradil Strihoruký Ernest, proč mu ta umělecká krejčovina s fotkama jde tak pěkně od ruky...

Snímek: katalog „Nielen VÝS3ŽKY“ / 70 / Ernest Svrček (česky Cvrček!)

Koláž: Ernest Svrček - Slovensko

33. Aydin Dogan Int'l Cartoon Competition 2016, Istanbul - Turecko

Do soutěže dorazilo 2521 kousků od 752 autorů! Přišly z celkem 68 zemí světa.

V porotě s předsedkyní Marlene Pohleovou (Německo/Argentina) účinkovalo **7 žen** (!)

Porotu tvořili: Ercan Akyol (Turecko), Gülse Birsal (Turecko), Assunta Toti Buratti (Itálie), Latif Demirci (Turecko), Selçuk Demirel (Turecko), Yalda Hasheminezhad (Iran), Anita Kunz (Kanada), Piyale Madra (Turecko), Tan Oral (Turecko) a Elena Ospina (Kolumbie).

1. cena: **Marco De Angelis** - Itálie

- **VIZ obr. vlevo nahoře!**

2. cena: **Claudio Antonio Gomez** - Brazílie

3. cena: **Dogan Arslan** - Turecko

Zvláštní cena Nadace A. D.: **Emrah Arikan** - Turecko

Success Award (čestná cena pro 12 autorů):

Arif Sutristanto TANTO - Indonézie

Evzen DAVID - Česko

Felipe GALINDO-FEGGO - USA

Hicabi DEMİRCİ - Turecko

Jugoslav VLAHOVIC - Srbsko

Kürşat ZAMAN - Turecko

Nahid ZAMANI - Írán

Oktay BİNGÖL - Turecko

Raimundo Rucke SANTOS SOUZA - Brazílie

Rodrigo Machado DA ROSA - Brazílie

Vitaly Bondar - Bělorusko

Zygmunt Zaradkiewicz - Polsko

Int'l Cartoon Contest „Debiut“, Zielona Góra - Polsko

Téma: „Sztuczna inteligencja”

Přišlo 521 prací od 194 autorů z 38 států.

Jury: Ryszard Błażyński – předseda jury (Polsko), Valeriu Kurtu (Německo), Lubomir Lichý (Česko), Dariusz Łabędzki, Krzysztof Rutkowski, Władysław Sikora (všichni Polsko).

Hlavní ceny:

1. cena: **Grigori Katz** / Izrael

2. cena: **Konstantin Kazančev** / Ukrajina

3. cena: **Jiří Novák** / Česko

- **VIZ obr. vlevo dole!**

Special Prizes:

Katarzyna Piróg / Polsko

Grigori Katz / Izrael

Mirosław Hajnos / Polsko

Sławomir Makal / Polsko

Zbigniew Jujka / Polsko

Paulina Poczęta / Polsko

Z českých autorů se na seznamu soutěžících objevila následující jména (* znamená obrázek na výstavě a v katalogu) *Miroslav Barták**; *Evžen David**; *Jan Hrubý*; *Břetislav Kovařík**; *Jiří Novak**; *Jiří Srna*; *Tomáš Truneček* a *Ivana Valocka*. Dále *Pavel Taussig* (Germany). Neúčastnil se žádný Slovák. A o síle polské karikatury mluví, že se do ZG přihlásilo 85 Poláků!

6. Int'l Cartoon Competition „Brain Sneezing 2016“ Prešov - Slovensko

1. cena: **Constantin Sunnerberg**, Belgie
- viz obr. vlevo!

2. cena: **Andrej Mišanek**, Slovensko

3. cena: **Bartolomej Belniak**, Polsko

Ceny poroty: **Majtaba Heiderpanah**, Irán a **Pawel Kuczynski**, Polsko

Čestné uznania ex aequo:

Pedro Molina, Nikaragua

Galym Boranbayev, Kazachstan

Bobo Pernecký, Slovensko

Amir Mohammad Nouri Delouei, Irán

Divácke ceny:

Luka Lagator, Černá Hora

Mojahede Poorshamsian, Irán

Rafael Correa, Brazílie

Projekt byl finančně podporený z *Medzinárodného vyšehradského fondu, dotácie na podporu kultúrnych aktivít mesta Prešov* a realizuje sa pod záštitou *“Slovenského predsedníctva v Rade Európskej únie”*.

24. Int'l Exhibition of Satire and Humor Trento 2016 - Itálie

Pořádá: **Art Studio Andromeda**

Jury: Marilena Nardi, cartoonist; Assunta Toti Buratti, cartoonist; Alessandro Franceschini, journalist; Andrea Oberosler, animator; Umberto Rigotti, caricaturist. President: **Marilena Nardi**. Sekretář: **Toti Buratti**. Účast: **555 autorů** ze **67 států** - celkem **1243 prací** (z toho 37 comics)

Sekce Satira a humor:

1. **Andrej Popov** - Rusko

2. **Musa Gumus** - Turecko

3. **Angel Boligan Corbo** - Kuba

Zvláštní uznání:

Marabu (Maďarsko), Reza Rahimi (Irán), Constantin Sunnerberg (Belgie), Fabio Magnasciutti (Itálie), Junior Lopes (Brazílie), Mojtaba Heidarpanah (Irán) a Mohammad Saman (Irán).

Sekce Comics:

The jury selected 4 works: 1. cena: Strip: "Light Walk" by **Riccardo Fortuna** (Itálie).

Int'l Cartoon Contest Bomburova Šabl'a, Brezno - Slovensko

Soutěž obleslalo 127 autorů 190 pracemi (počet zúčastněných zemí není znám)

1. cena: Peter Sedlák / Slovensko

2. cena: **Henryk Cebula** / Polsko (viz obr. vpravo!)

3. cena: Miroslav Barvirčák / Slovensko

Honorable Mentions:

Vladimir Kazanevsky / Ukrajina; Makhmudjan Eshonkulov / Uzbekistan; Furkat Usmanov / Uzbekistan

Jiří Hiršl / Česko; Andrej Mišanek / Slovensko

5. Int'l Olive Cartoons Contest 2016 Kyrenia/Girne - Kypr

Téma: *Oliva*

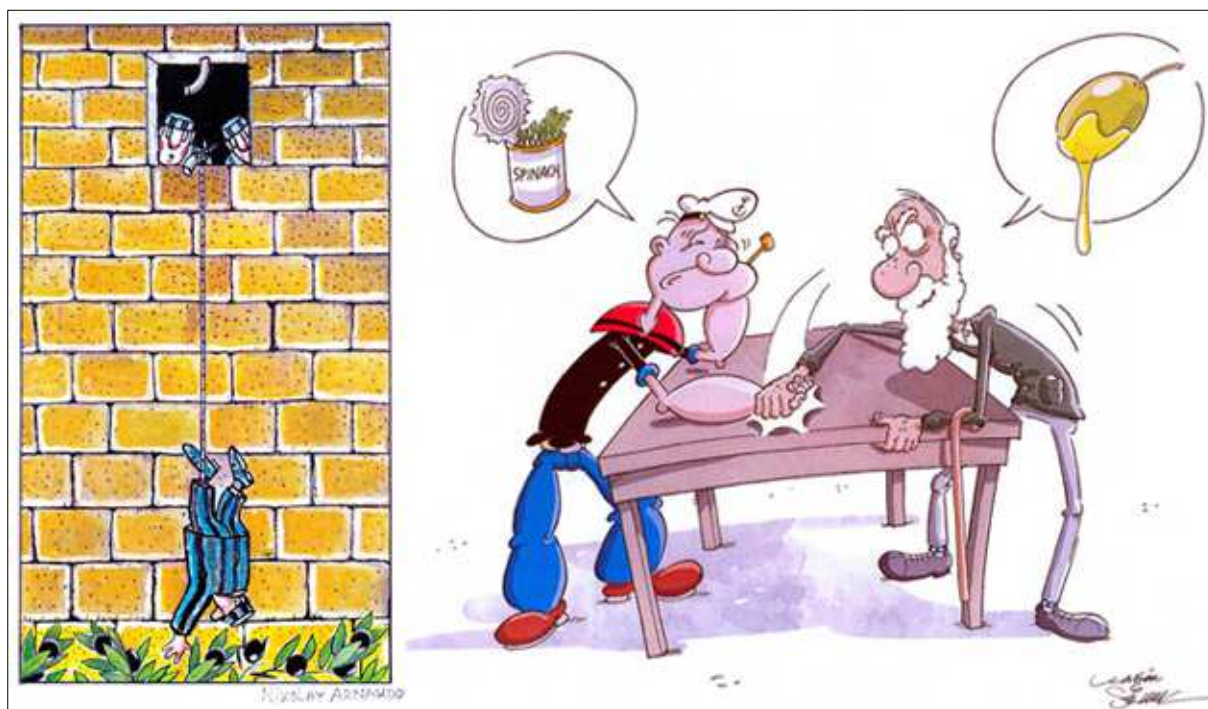
Původní verze - rozhodnutí poroty na místě:

1. cena: **Nikolaj ARNAUDOV** (Bulharsko) - viz obr. vlevo! 2. cena: **Konstantin KAZANČEV** (Ukrajina) 3. cena: **Robert ROUSSO** (Francie)

Zvláštní ceny:

Muhammad Mohammad Ali KHALAJI (Iran); Reinaldo Pagan AVILA (Španělsko); * **Engin SELCUK (Turecko)**; Aytur SAHINBAY (Turecko); Omar Zevallos VELARDE (Peru); * **Musa KEKLIK (Turecko)** Farzane VAZIRITABAR (Iran); * **Sajad RAFEEL (Iran)**; * **Gabriele CORVI (Itálie)**; Kürşat ZAMAN (Turecko); * **Mojmir MIHATOV (Chorvatsko)**; * **Marin CRETU (Rumunsko)**; Aurel STEFANA (Rumunsko); Wagner ZANIRATO (Brazílie)

Jedenáct prací, které jury vybrala k ocenění byla na základě zaslaných „důkazů o plagiátech“ **vyřazeno - včetně všech tří hlavních vítězů**. Z původních **17 finalových prací „prošlo“ jen šest kreseb** (autoři jsou označeni před jménem *). Podle pořadí se tak **na prvé tři ceny** dostaly práce z **6., 9. a 11.** místa z původního výběru jury. Namísto známých autorů z Bulharska, Ukrajiny a Francie se tak cen dostalo dvěma tureckým a jednomu iránskému karikaturistovi.

Nová verze - vydaná pořadatelí po upozornění na podobnost námětů:

1. cena: 1.000 Euro + Gold Olive: **Engin Selçuk** (Turecko) - viz obr. vpravo! - 2. cena: 800 Euro + Silver Olive: **Musa Keklik** (Turecko) - 3. cena: 600 Euro + Bronz Olive: **Sajad Rafeei** (Iran)

International Jury Members Special Prizes:

Gabriele Corvi (Itálie)
Mojmir Mihatov (Chorvatsko)
Marin Cretu (Rumunsko)

Special Prizes Of The Organization And Persons

Mayor of Kyrenia Nida Güngördü *Special Prize*: Angelo Campaner (Itálie)
Kyrenia Municipality *Special Prize*: Zoran Josic (Slovinsko)
Directorate of Kyrenia Municipality *Special Prize*: Shirin Gholipour (Iran)
FECO – CYPRUS *Special Prize*: Dolgun Dalgıçoğlu (Kypr)
Cyprus – Turkish Cartoonists Association *Special Prize*: Vladimir Kazanevsky (Ukrajina)
Olive Festival *Special Prize*: Serdar Kıcıklar (Turecko)
Erten Kasımoğlu *Special Prize*: Aslı Avcı (Turecko)
Joseph George Szabo *Special Prize*: Juli Sanchis Aguado (Španělsko)

Více o tom Glosa Ivana Hanouska (člena mezinárodní jury) v tomto čísle e-GAGu (**str.36!**)

10. Int'l Exhibition of Satirical Graphic Bucovina 2016 - Rumunsko

1. cena: **Ilja Katz** / Izrael (dle jiných pramenů nebyla udělena!??)!)

2. cena: Alexei Talimonov / Anglie

3. cena: Mileta Miloradovič / Srbsko

MENTION I: Liviu Stanila / Rumunsko - MENTION II: Loktyev Oleg / Ukrajina - MENTION III: Trajko Popov / Bulharsko

FINALISTS: Luc Descheemaeker - Constantin Sunnerberg / Belgie - Zhu Cheng / Čína - Andrey Klemov / Rusko - Alexander Dubovsky / Ukrajina - Slava Kazanovsky / Ukrajina

Více o tom: <http://www.muzeulbucovinei.ro/evenimente-culturale/concursuri/567-expozitia-internationala-de-grafica-satirica-bucovina-romania-editia-a-x-a-2016>

1. Int'l Animal Cartoon Contest / Bělehrad – Srbsko

1. cena: **Izabela Kowalska-WIECZOREK** – Polsko (**viz obr níže!**); **Vladan NIKOLIC** – Srbsko

2. cena: **Sunnerberg CONSTANTIN** – Belgie; **Slobodan OBRADOVIC** – Srbsko

3. cena: **Istvan KELEMEN** – Maďarsko

Diplomy: Igor Pashchenko – Rusko; Jose Raymundo Costa – Brazílie; Marija Popović – Srbsko; Rasool Hajizadeh – Iran; Voroncov Nikolaj – Rusko; Galerie oceněných kousků je k vidění na straně:

<http://www.animalcartoon.net/KONKURS%202016/Results%202016.html>,

MIKS 2. Int'l Cartoon Exhibition Sisak 2016 „All about Rock & Roll” - Chorvatsko

Grand Prix: **Krzysztof Grzondziel** – Poland

First Prize: **Alireza Pakdel** – Iran

Second Prize: **Julio Cesar Ibarra Warnes** – Argentina + Second Prize: **Regis Teixeira** – Brazílie

Third Prize: **Pedro X Molina** – Nicaragua + Third Prize: **Nasrin Abdosheykhi** – Iran

MIKS Special Ment.: **Elena Ospina** – Kolumbia;

Gustavo Cereijo – Argentina; **Helder Teixeira**

Peleja – Portugalsko; **Pablo Lopez** – Uruguay;

Tošo Borković – Srbsko; **Aref Niazi** – Iran.

Special Mentions of Visitors: **Doru Axinte** – Rumunsko

Fenmizah Special Mentons: **Petar Pismestrovič** – Chorvatsko

GoodHumorParty Special Mentions: **Werllen Holanda** – Brazil

tOOons MaG Special Mentions: **Yaser Khanbaray** - Iran

28. Hall Of Humor Redona 2016 - Brazílie

Národnost vítězů neuvědena - asi všichni Brazilci.

COMIC BOOK: 1° place - *Evandro Alves*; 2° place - *Mauricio Peixoto Zamprogna*

KHARTOUM: 1° Place - *John Bosco de Azevedo*; 2° Place - *Silvano Rosa Mello*

CHARGE: 1° place - *Evandro Alves*; 2° place - *José Antonio Costa*

CARICATURE: 1° place - *Henrique Tavares* (portrét: *Cauby Peixoto*); 2° place - *Régis Teixeira* (Portrét: *Oscar Niemeyer*). Modality - Special Olympics Elihu R. D. Award best of volta redonda *Leonardo Sources Ferreira*

VII „Manufaktura Satyry” 2016 - Polsko

Letošní ročník měl dvě témata: „Żyrardów. Wczoraj, dziś, jutro” a „Filip de Girard. Życie i wynalazki”.

A právě ten druhý námět dominoval soutěži. Jury ocenila 60 prací 33 autorů v **polské národní soutěži**. Namísto propozicemi určených cen (1.- 3.) jury vyhlásila tři rovnocenné ceny pro tři vítěze.

Jména: **Halina Kuźnicka** z Warszawy, **Henryk Cebula** z Przeworska i **Przemysław Zamojski** z Tarnobrzega. *Zvláštní cenu* za nejlepší práci v kategorii „Filip de Girard” obdržel **Michał Graczyk** z Nysy. A *Cenu Prezidenta Miasta Żyrardowa* získala místní umělkyně **Danucia Rex**. Na posoutěžní výstavě budou k vidění i **mimosoutěžní práce umělců ze zahraničí**.

Ilja Katz, Izrael:
Výtvarný nápad
pro Bukovinu 2016
ukazuje
„dobře mířenou
střelu do samého
středu evropské
civilizace...”

*****

7. Smile Art Fest 2016 Sofie - Bulharsko

Foundation "Imeon-Balkans" pořádá 7. ročník Cartoon Festival for Mail Art and Humorous Drawing pod patronací bulharského Ministra dopravy.

Téma: *Destination balkans, destination bulgaria* (The humor in the lives of the Balkan nations - yesterday, today and tomorrow).

Téma generálního sponzora: *Destination Future - The Future Of Banking* (Mobile and internet banking, innovative technologies).

Dvě sekce:

1. Cartoon and humorous drawing related with the themes of the competition.

Formát: A4, on cardboard, at least 160 g/m², originals or high quality digital copies with wet signature of the artist, with or without reworking on the digital overlay.

- 1st Prize - 500 € + statue and diploma
- 2nd prize - 300 € and diploma
- 3rd prize - 200 € and diploma
- 9 nominations with diploma.

2. Post Art / Mail Art:

Formát: A4, which can be hand made, sent by traditional mail, and bearing all postal attributes (stamps and seals) of the country sender.

- Special Award
- 1st Prize - 500 € + statue and diploma
- 2nd prize - 300 € and diploma
- 3rd prize - 200 € and diploma
- 9 nominations with diploma.

Počet: neomezený

Deadline: 16. 8. 2016

Adresa: Bulgaria, Sofia 1000 - PO box 284 - SMILE ART FEST 2016

SICACO 2016 Seoul - Korea

Téma: "Trauma + Healing" (Úraz + Uzdravení). „Free“ (Volné téma).

Počet: 2 práce v každé kategorii.

Rozměr: max. 297x420 mm.

Uzávěrka: 31. 8. 2016

Adresa:

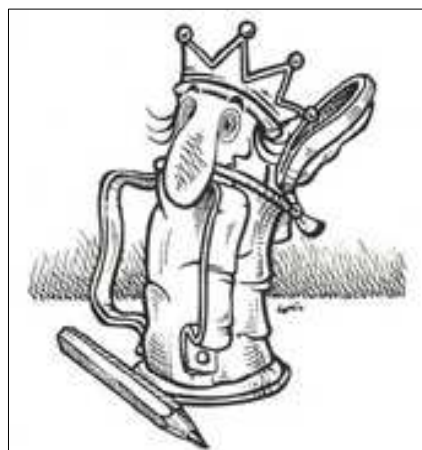
Sejong Int'l Cartoon Institute,
450, Wolpyeongdong, Daejeon,

Seoul 35 221 Korea

Všechny informace + přihláška: http://dicaco.kongju.ac.kr/content.php?db=menu03_01

Olen 2016 - Annual Cartoon Contest - Belgie

Kategorie: 2

Mladí do 15 let včetně; Dospělí: 16 let a starší.

Téma: Hlavní téma: 'Sports from start to finish'. (Sport od startu do finiše)

Letos také **Amnesty International offers a special prize** to the best cartoon with **theme 'Right to medical assistance'**.

Formát: Contributions have to be digital works. They shouldn't contain an explanation of the drawing.

The digital works has to be sent in **JPEG** format with a min. **300 dpi** (2480 x 3543 pixels).

Rozměr: 21 x 30 cm (A4).

Počet kreseb: maximum 5 na každé téma.

Více o tom na: www olen.be (hledej: kartoenaale).

Adresa: The originals of the rewarded cartoons will be asked and **must be sent** to **Community Olen, Dorp 1, 2250 Olen, Belgium** within **2 days after the request of the organization.**

Vracení: Prize-winning works will become the property of the organizer or theme sponsor. All works selected may be used by the organizers to promote the contest and the village of Olen.

Jury: The jury consists of artists, cartoonists and laymen.

Katalog/ Cartoon book: Selected works will be considered for inclusion in a catalogue. The authors of these works will receive a free copy of the catalogue during the prize ceremony or it will be send afterwards by mail.

Deadline: 15. 9. 2016

Adresa: Přihlášku najdete na: www olen.be (search: kartoennale) where you also can upload your works. **Neposílejte své kresby** na adresu: kartoennale@olen.be!

Ceny - dospělí

1st prize: 1500 euro

2nd prize: 700 euro

3rd prize: 400 euro

4th prize: 300 euro

mladí:

1st prize: 200 euro

2nd prize: 175 euro

3rd prize: 150 euro

4th prize: 100 euro

Prize of the city of Bialogard (jen pro polské soutěžící): 200 euro

Special prize Amnesty International: 350 euro

Ceremoniál a výstava: 11. 11. 2016 ve 20.00 h v Council room radnice v Olen, Dorp 1, 2250 Olen.

Every participating artist will be welcome on that occasion. **Pouze vítěze pořadatel pozve osobně!**

Výstava bude zahájena: **13. 11. 2016.** Od 14. 11. až do konce prosince 2016 bude výstava otevřena:

Monday 9.00 – 12.00 a 13.00 – 16.00 a 17.30 – 20.00 / Tuesday 9.00 – 12.00 / Wednesday 9.00 –

12.00 a 13.00 – 16.00 / Thursday 9.00 – 12.00 / Friday 9.00 – 12.00 hodin.

Int'l C. C. „Cosmopolit“ Independence Kyjev - Ukrajina

Téma: "COSMOPOLIT".

Cosmopolite (man of the world) - it is the ideology of world citizenship, which puts the interests of all mankind above the interests of individual nations or states, and considers man as a free individual in the whole territory of the planet. Cosmopolitan has rich history, many fans and opponents. Cosmopolitanism is regarded as one of the most important foundations of human freedom. Like it or not, but mankind has been trying in various ways to rebuild their troubled lives on this planet ...

The competition shall be taken:

- **Originals**
- **Quality copies (on thick paper!)**
- **Work performed by the computer.**

Work on the electronic media and e-mail will **not be accepted!**

Formát: A4 (297x210mm.)

Počet prací : maximum 5.

Na zadní stranu **každé práce** uveďte: name, address, telephone number, e-mail.

Together with the works send the application form with a photo!

Uzávěrka soutěže: **15. 9. 2016**

Ceny: \$ 900. Plus diplomy a ceny od sponzorů.

Vracení: ne

Výstava: V Kievu v shopping centru "Cosmopolite". **Výsledky:** www.cartoon.org.ua.

Adresa: Асоціація карикатуристів А/я 185, Київ, 03142 - Ukraine

Info: www.cartoon.org.ua / E-mail: kazanchev.ukraine@gmail.com, kazanchev@ukr.net

Int'l Satirical Picture Competition „KARPIK 2006“ Niemodlin - Polsko

Pořádá: Cultural Centre in Niemodlin, Poland.

Formát: max. A3 size format

Počet: maximum 2 práce

Deadline: 30. 9. 2016

Přiložit: the date of completing the work, the author's full name and address, contact details such as the telephone number or the e-mail address.

Adresa: Ośrodek Kultury w Niemodlinie; ul. Mikołaja Reja1 / 49-100 Niemodlin, POLAND

Heslo: "Karpik"

Výsledky budou zveřejněny na website: www.okniemodlin.org

Ceny:

1) Grand Prix – PLN 2.800 gross

2) 3 ceny - PLN 1.100 gross **každý**

Výstava: ano

Celé propozice soutěže jsou tak rozsáhlé, že by zaplnily několik stránek vyhrazených pro všechny nové soutěže v této rubrice.

Odkazujeme proto na následující bod pravidel *Karpika*. Zní:

The text and any changes to these Regulations will be publicly announced on the Cultural Centre's website www.okniemodlin.org.

Xinguofeng Int'L Cartoon and Animation Competition 2016 - Čína

Animation (Film \ TV \ Short Subject)

Cartoon (Cartoon \ Comics \ illustration \ Caricature \ CG)

Téma: a) Humor of the life

b) Free (volné)

Deadline: 10. 8. 2016

(A) **ANIMATION:**Film of animation \ TV of animation \ Short Subject of animation (viz web pořadatele!)

(B) **CARTOON:**

Cartoon \ Comics \ illustration \ Caricature \ CG

Formát: Digital cartoons: "A3" \ "300 dpi" \ "TIFF" or "JPG". Plus photo of artist. entry form of artist.

Adresa: You can E-mail the digital cartoons to: xingcartoon2015@126.com

Ceny:

Best Cartoon Awards [Cartoon \ Comics \ illustration \ Caricature \ CG] (1):

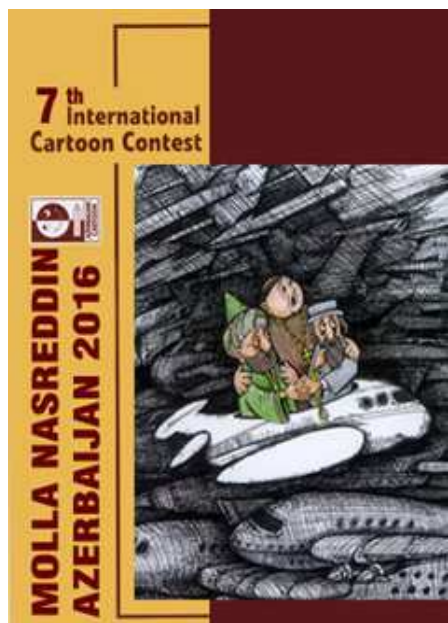
10.000 RMB + A round trip ticket + accommodation + the awards ceremony

The Nomination Awards (2): 2.000 RMB

Jury: Výběr prací bude mít tři etapy (Preliminary selection, Semi selection, Final selection)

*All nomination works shall be judged by the International Jury. The final results will be announced during the Awarding Ceremony. **Vracení:** Submission will not be returned; so please do not send us your only copy! **Info:** xingcartoon2015@126.com*

7. "Molla Nasreddin"Int'l Cartoon Contest Baku 2016 - Azerbajdžan

Pořádá: Azerbaijan Cartoonists' Union. *The VII International Cartoon Contest is held by the support of Azerbaijan Republic Culture and Tourism Ministry, Azerbaijan Artists' Union and Federation of Cartoonists Organisations. The year of 2016 was declared the Year of Multiculturalism in Azerbaijan by the Decree of Azerbaijani President Ilham Aliyev and in this regard "Molla Nasreddin Azerbaijan - 2016" International Cartoon Contest has been dedicated to this subject.*

Hlavní téma: "Multiculturalism" (Tolerance).

Počet: 2 - 5 works.

Formát: 300 dpi on jpg.

Adresa: Send them to this email:

mollanasreddin2016@gmail.com

Deadline: 15. 10. 2016

Jury: International Jury

Katalog: A book consisting of the best cartoons of the Contest will be published.

Ceny:

I Place - gold medal and diploma

II Place - silver medal and diploma

III Place - bronze medal and diploma

Special Award by Jury

Special Award by Azerbaijan Artists' Union

Info: AZ1009, Azerbaijan, Baku; Salatin Asgarova street 86 (Shirvanshah)

E-mail: azercartoon@gmail.com / www.azercartoon.com

9. Int'l Eskişehir Cartoon Festival - Turecko

Téma: The theme of the exhibition is "World Heritage".

Cartoons not related with the main theme and the subthemes, may not take part in the festival and the exhibition. The final decision is to be given by the Organizational Committee, and this committee works with cartoonist Tan Oral's chairmanship.

Technique: Free. Black/white or colored.

Dimension: A4 or A3. No passé partout, no frame.

Počet: No limitation for the number of works to be sent for the exhibition.

Posílání (dvě možnosti):

1) By mail: (cartoonistfest@gmail.com)

Cartoons should have 300 dpi resolution and JPEG formatted. (Max. 2 MB)

Work should be named. Example: **nameandsurnameofartist_nameofwork.jpeg**

2) By post: Aktifelsefe-Yeni Yuksektepe Kultur Dernegi - Isiklar Mah. Gultugrul Sok. No:6 - Eskişehir - TURKEY

Vracení (Sending Back the cartoons): All cartoons will be kept in the cartoon archives of Active Phi-losophy-Yeni Yüksektepe Cultural Association and archives of Eskişehir Metropolitan Municipality and will not be sent back, unless there is a special request from the artist to send his/her work back.

Katalog: Cartoons that were exhibited in the festival will be covered under a catalog. A copy of the catalog will be uploaded on the Internet web site <http://cartoonistfest.org> and www.eskisehir-bld.gov.tr free for download.

Deadline: **23. 11. 2016.**

Další info & Participation Form on source: <http://cartoonistfest.org>.

8. Int'l Cartoon Contest Festival "La Ciudad De Las Ideas" - Mexiko

Účastníci přes 18 let; práce originální a nepublikované. **Téma: Play the Game**

Počet: 3 kusy

Rozměr: zachovat poměr stran: 21 x 29 cm

Digitální práce ne více než 300 dpi a 10 Mb.

Spolu s díly poslat: Plné jméno a autoportrét autora, adresu, telefon, e-mail adresu, národnost, životopis (CV max. 15 řádek) + odpověď na dotaz: Is this the first time you participate?

Posílání na *official webpage of the Ciudad de las Ideas Fest*.

Adresa normální pošta:

8th International Cartoon Contest Play the Game

Reforma 222, Piso 12, Colonia Juárez, Delegación

Cuauhtémoc, C.P. 06600, México D.F.

Electronic: Most fill out the form and upload the cartoon(s) to this page:

www.ciudadelasideas.com/caricaturas

Deadline: **18. 9. 2016**

Entries delivered by e-mail or courier must bear a date or stamp with a date no later than the deadline.

Selekcce: 18.- 20. 11. 2016

Výsledky: www.ciudadelasideas.com, on Twitter @cddelasideas, and on Facebook

www.facebook.com/Cddelasideas

Jury: ano

Ceny: 1., 2. a 3. cena: doprava a pobyt na festivalu, bohatý program apod. plus diplomy - více o tom na webu pořadatele. **Note:** Prizes cannot be paid in cash nor transferred to another person.

Info: Facebook: <https://www.facebook.com/Cddelasideas>

Webpage: www.ciudadelasideas.com

E-mails: concursocaricaturas@ciudadelasideas.com

Kalendarium

V tabulce Kalendaria GAGu jsme už v říjnu. Brrrr! To bude opravdu studený a mokrý čas. Samozřejmě to nepřivoláváme, ba naopak. Radíme využít předstih, který jsme nasadili právě proto, abyste si teď v letním klidu rozmysleli, vybrali a pak zrealizovali neuspěchanou účast v takové - třeba už sychravé - soutěži. Rychlíci stihnou samozřejmě i Salcburk, co už hvízdá k odjezdu na první koleji. Láká i srpnový Hlohovec, záříjový „Karpik“ v Polsku. Jen ten říjnový turecký *Eskişehir* má nyní nad sebou otazník. Těžko říci, jak se v současné „zatýkací“ situaci v zemi může dařit zrovna volnomyšlenkářské satíře... (g)

2016 !	Název soutěže	Body *)	Deadline	GAG **)
Pozdě...	~~Salon Piracicaba, Brazílie~~		~~22. 7. 2016~~	~~6~~
Červenec	Caricature Competition - Salcburk, Rakousko	-	31. 7. 2016	6
Srpenec	Archeologie - Solin, Chorvatsko	*****	1. 8. 2016	6
	ICC - Sinaloa, Mexiko	***	7. 8. 2016	6
	Cartoon and Animation Comp. - Xinguofeng, Čína - new	-	10. 8. 2016	7
	ICC - Limeira, Brazílie	***	16. 8. 2016	6
	Cartoon Festival „Mail Art“ - Sofie, Bulharsko - nové	-	16. 8. 2016	7
	Humour Art Biennial <i>Red Man</i> - Čína	****	18. 8. 2016	6
Náš tip!	<i>Frašťacký Trň</i> - Hlohovec, Slovensko	***	26. 8. 2016	6
	<i>Trauma+Healing</i> , SICACO 2016 - Daejeon, Korea - New!	***	31. 8. 2016	7
	Annual Cartoon Contest - Olen, Belgie - novinka!	****	15. 9. 2016	7
	„Cosmopolit“ Independence - Kyjev, Ukrajina - nové!	****	15. 9. 2016	7
	<i>La Ciudad De Las Ideas</i> - Mexico City, Mexiko - new!	***	18. 9. 2016	7
	Karpik - Niemodlin, Polsko - Nové	****	30. 9. 2016	7
	Molla Nasreddin - Baku, Azerbajdžan - nové!	***	15. 10. 2016	7
	„World Heritage“ - Eskisehir, Turecko - NEW?	****	23. 10. 2016	7

*) ve sloupci **Body** vycházíme z hodnocení soutěže u cartoonistických portálů, hlavně však z vlastních zjištění. **Cím více hvězdiček, tím lepší soutěž.** Bez hvězdiček jsou obvykle nové anebo méně známé či čitelné soutěže.
) ve sloupci uvádíme **číslo e-GAGu, v němž najdete český výtah z propozic. A odkaz na závazný originál.

Legnický Satyrykon (Polsko) má svou historii, své hrdiny, svou atmosféru. Dva z oceněných „veteránů“ 2016 nahoře: **vlevo Gatto, vpravo Gluszek** - v rukou třímají letošní originální diplomy.

Aktuality ... Charlie Hebdo, Kuczyński, Gluszek, Šourek, Tapír... a to je konec!

Gluszekové ve Wroclawi

Galeria Miejska ve Vratislavi zve na zahájení výstavy polských bratrů **Andržeje a Jerzyho Gluszeka „SYNCHRONIE“**, která začne 4. srpna v 18 hodin. Potrvá do 6. září 2016.

Fero Jablonovský v Bratislavě

Srdečně Vás pozývám na vernisáž (nielen) mojej výstavy **NEZMYSLY / VÝTVARNÉ (Ž)ARTY** na bratislavské adrese: GALÉRIA F7, Františkánske námestie 7, Bratislava. Odehraje sa v utorok 2. augusta 2016 o 17.00 h. Dramaturgia: *Daniela Kapitáňová*. Výstava potrvá do 3. septembra 2016 utorok – sobota 15.00 h – 19.00 h, nedela a pondelok zatvorené...

Terorismus jako pravidelná rubrika?

Vlevo: *Je ne suis pas Charlie* - Nejsem Charlie... vzkazují už zase teroristé pařížskému satirickému týdeníku!

Vpravo: Cartoon Pavla Kuczyňského z Polska zaslaný do mezinárodní soutěže *Brain Sneezing* navrhuje pro souboje idejí o maličko bezpečnější zbraně než je v dnešním světě zvykem...

Z Polska / Satyrykon 2016

Pozvánka, plakát, obálka katalogu...

Satyrykon se drží tradice - ba ještě ji více utužuje: grafická image události se mění každým rokem a každým rokem je výtvarně výborná (**viz**). Současně jsou tyto grafické skvosty skoupé na informace. Tentokrát se nám však podařilo zjistit letošního autora - vypadá to na **Agata Dudek**. Loni to byl **Ryszard Kaja**, před ním **Jacek Staniszewski**...

Uvnitř chlopni pozvánky na ceremoniál ve dnech 17. - 18. června jsme našli program na sobotu a neděli. Takže, když si odpustíme čas vernisáží a koncerty, pak **v Legnici se konají tyto výstavy:**

Post-competition Int'l exhibition Satyrykon

v **Copper (měď!)** Museu v ulici Świetego Jana č. 1

From Roobense to Pikaso

Art History According to **Tomasz Broda** v RING Gallery

Grzegorz Myčka

„**Nejlepší debutant Satyrykonu 2016**“ v Satyrykon Gallery

Sharp-Eye Skills

Výstava prací studentů **Academy of Art** v Lodži

Výstavy jsou v Muzeu otevřeny až do 28. srpna!

Kdybyste někdo navštívil Legnici později, zkuste aspoň najít novinku: došlo totiž k odhalení pamětní desky (nejen) karikaturistovi **Andrzej Czczotovi**. Stalo se letos v ulici NMP u slovního **Filipa**, kde se zahajuje Satyrykon a probíhá ceremoniál předávání cen... (ih)

Frýba hlavním tapírem; Šourek vplul do Plav...

I. Mezinárodní festival kresleného humoru proběhl ve Františkových Lázních (ČR) na hlavní kolonádě od 11. do 16. 7. 2016. Vtipy poslalo 52 autorů ze 7 zemí Evropy. V zahraniční konkurenci obdržel **Hlavní cenu „Zlatý Tapír“ Bořek Frýba** z Opavy - známý též jako **dědek RUM**. (2. **Vladimír Líbal**, 3. **Mirek Vostrý**) - členové České unie karikaturistů.

Ve čtyřech kategoriích (celkem 12 ocenění) se objevila nejčastěji (a málem pouze) jména výše uvedených třech českých autorů: **Bořek Frýba** (4x), **Vladimír Líbal** (3x), **Mirek Vostrý** (2x) Narušil to však **Petr Slaba** (1x). Jména plus autoportréty (hlavičky) osobně zúčastněných autorů našli diváci na jednom z výstavních poutačů (**viz foto vedle**).

Více informací a oceněná díla najdete na adrese hlavního pořadatele: www.mirekvostry.cz (red.)

Snímek: **MFKH**

Tečkovany svět Emila Šourka v Plavech

Zvu Vás na výstavu mých kreseb, která se bude konat **od 1. srpna do 8. září 2016**

v zasedací síni Obecního úřadu v Plavech. V Plavech se narodil můj táta a můj děda. Je to jedna z vesnic mého mládí.

Plavy jsou mezi Železným Brodem a Tanvaldem. Výstava bude přístupná vždy v pondělí, ve středu a ve čtvrtek od sedmi do sedmácti hodin. Vernisáž nebude.

Emil Šourek

Pár slov na konec:

Když už jsme konečně dodělali toto tlustočíslo **GAGu**, jsou tu další magazíny humoru. Shodou okolností přišly jak **Bumerang** číslo 14, tak **FECONews** číslo 61 do schránky - té u branky. Ve starodávné papírové obálce, která vám umožňuje zažít ten bezva moment hledání nože na papír a pak obálku stejně netrpělivě potrháte tužkou, která je po ruce. Stará pošta má výhodu, že víte, kdo vám píše a většinou i co vám posílá. Což neplatí o e-mailech, které často otvíráte na monitoru předem nešťastní, jakouže ptákovinou vás kdovítko obšťastní. Z obou obálek však teď vykoukla radost! A jen co vyberu do čísla aktualitu o volbách nového vedení FECO, zapadnu s oběma vtipnými kamarádkama do postele. Venku prší, GAG číslo 7 - 8 je hotový, tak co? Jen mne mrzí, že ani č. 9 nenajdete v obálce ve schránce u dveří... (e-G-men)

e-GAGmag * Měsíčník autorů a přátel české karikatury. Založeno r. 2003. **14. ročník.** Toto je č. **2016/7-8** (623-4) z **28. 7. 2016** * Číslo **2016/9** vyjde **asi 9. září 2016** * Redakce: ivan.hanousek@dreamworx.cz